

Årsrapport 2012

Fylkesmannen i Buskerud

Innhold

Kapittel 1 - Om embetet	Side 4
Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer	Side 9
Kapittel 3 - Resultatområder	Side 17
Kongehuset	Side 17
Miljøverndepartementet	Side 17
Landbruks- og matdepartementet	Side 24
Kunnskapsdepartementet	Side 39
Statens Helsetilsyn	Side 58
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Side 63
Justis- og beredskapsdepartementet	Side 69
Kommunal- og regionaldepartementet	Side 74
Arbeidsdepartementet	Side 79
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 82
Samferdselsdepartementet	Side 101
Utenriksdepartementet	Side 101
Kulturdepartementet	Side 101
Fomyings-, administrasjons- og kirkedepartementet	Side 102
Andre	Side 107
Endringer i årsrapporten	Side 108

Kapittel 1 - Om embetet

1.1 Tilstanden i embetet og fylket generelt

Strategisk ledelse

Med forankring i vårt interne økonomireglement har vi etablert et fungerende årshjul som fanger opp virksomhetsplanlegging, risikovurderinger og melding av eventuelle avvik til oppdragsgivere.

Vi ferdigstilte ny strategisk plan i 2012. I tillegg til visjonen «Fylkesmannen - til beste for Buskerud» og verdiene kvalitet, respekt og tillit, var rapporten «Fylkesmannsrollen-utvikling og utfordringer» et viktig grunnlag for det nye strategidokumentet. Dokumentet er grundig gjennomgått i allmøter og på personalsamling i januar 2013. Strategisk plan er fulgt opp med ny overordnet virksomhetsplan. Overordnet virksomhetsplan revideres hvert halvår.

For å øke det økonomiske handlingsrommet vil kapittel 1510 bli redusert med 3 årsverk i perioden 2012 - 2013.

Risikostyring

Risikokartet som er integrert i vår Strategiske plan for perioden 2012 - 2016 tilsier at vi i dag ikke har identifisert kritiske områder på overordnet strategisk nivå. Vi har pekt på ulike forebyggende tiltak for å hindre økt risiko i årsrapportens kap. 3, resultatområde 98.2.

Kommuneøkonomi

Vi opprettholder arbeidet rettet mot de av kommunene i fylket som har store økonomiske utfordringer. Dette gjelder både ROBEK-kommuner og andre kommuner som står i fare for å havne i ROBEK dersom det ikke foretas omstillinger og effektivisering. Erfaringene vi har gjort med å involvere både politikere og administrasjon i tolkning av KOSTRA-data, viser seg å være fruktbart. Forståelsen for felles utfordringer og bevisstheten rundt behovet for omstilling og effektivisering øker. Det skaper en felles plattform for videre arbeid med endring.

Landbruk

De siste ti årene har antall foretak i landbruket i Buskerud gått tilbake fra ca 3100 til ca 2250, altså en nedgang på ca 90 bruk i året. Nedgangen har flatet ut, og nedgangen siste år var på 30 bruk. Gjennomsnittsbruket har økt fra 168 til 226 dekar i løpet av 10-årsperioden, men økningen i gjennomsnittsareal har nå stoppet opp, og øker ikke lenger. Antall dekar dyrka mark i fylket har i samme periode gått tilbake med ca 15 000 dekar. Etter at den nye landbruks- og matmeldinga kom i slutten av 2011, har det blitt økt fokus på matproduksjon i Norge. Nedgangen i dyrka-mark-arealet er derfor svært bekymringsfullt. Kornarealet i fylket går også tilbake og avlingene øker ikke lenger. Vi ser at det er problemer med dårlig jordstruktur, manglende grøfing og generelt lite liv i jorda. I lys av denne utviklingen er det ekstra viktig med et sterkt jordvern i kornområdene.

Fylkesmannen ser også med bekymring på utviklingen i melkeproduksjonen i fylket, som er en bærebjelke for bosetting, kulturlandskap og reiseliv i særlig øvre del av Buskerud. Buskerud skiller seg negativt ut i landssammenheng med svært lav interesse for å kjøpe melkekvote. Men innen sauehold ser det ut til å ha blitt en mer positiv utvikling igjen med mer optimisme og nybygging.

Etter rekordåret i 2011 har det også i 2012 vært et høyt avvirkningsnivå i skogen i Buskerud. Men etter nedleggelsen av Follum fabrikk er det stor usikkerhet om hvordan avsetningsmulighetene vil bli framover, særlig for massevirke.

Usikker avsetningssituasjon er den aller siste tiden blitt betydelig forsterket ved at Søndra ønsker å selge sin fabrikk på Tofte. Om man ikke får til et salg før 2.kvartal 2013 vil fabrikk bli lagt ned. Ca 25% av avvirket tømmer i landet har gått til Tofte, og en nedleggelse vil følgelig ha stor betydning for avsetningsmulighetene og for verdiskapingen.

Miljøvern

De nasjonale målene i miljøvernpolitikken er særlig knyttet til klima, ivaretagelse av naturens mangfold og arbeidet med miljøgifter. Fylkesmannen har hatt stort fokus på å sikre leveområder, arter og naturressurser

gjennom merknader og innsigelser til kommuneplaner og reguleringsplaner, og gjennom arbeidet med forvaltning av eksisterende verneområder og etablering av nye verneområder. Hovedfokuset i arbeidet med vern har vært knyttet til å ta vare på naturverdiene i de vernede områdene. Forvaltning av verneområder har derfor hatt høy prioritet i 2012.

Barnehage

Fylkesmannens arbeid har også i 2012 rettet seg mot tilsyn, tilskuddskontroll og kvalitetsutvikling, samt oppfølging av regelverket knyttet til forskrift om likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager. Fylkesmannen mottok ingen klagesaker knyttet til likeverdig behandling etter ny forskrift i 2012. Tilsynet med barnehageområdet avdekket at det fortsatt er brudd på regelverk, men viser samtidig at etterlevelsen av regelverket er blitt bedre.

Grunnopplæring

Tilsyn har også i 2012 vært Fylkesmannens hovedoppgave. Omfanget av det samlede tilsyn var på grensen av det Oppvekst- og utdanningsavdelingen har kapasitet til. Dette legger sterke begrensninger på mulighetene for å gjennomføre hendelsesbaserte tilsyn, samtidig som Fylkesmannen mottar stadig flere oppfordringer fra foresatte, Barneombud og andre om å gjennomføre tilsyn på ulike tema i ulike kommuner/skoler. Resultatene av alle gjennomførte tilsyn avdekker fortsatt lovbrudd, men også at kommuner og skoler lærer av gjennomførte tilsyn, enten de selv var tilsynsobjekter eller ikke. Fylkesmannen gjennomførte flere kurs og samlinger om kvalitetsutvikling i bred forstand og legger stor vekt på veiledning. Det gode samarbeidet med de andre aktørene i fylket ble videreført og forsterket i forbindelse med satsingen på ungdomstrinnet (GNIST). Bemanningen i avdelingen har vært noe redusert gjennom året, på grunn av avgang og ulike, langvarige permisjoner.

NAV

Vi er bekymret for utviklingen i bruk av kvalifiseringsprogram som et tiltak for å få personer ut i arbeid. Antall deltakere lå i 2012 langt under måltallet og den største kommunen, Drammen, har en høy avslagsprosent. Dette begrunnes bl.a. med et høyt antall fremmedspråklige som har for dårlige norsk-kunnskaper selv etter avsluttet introduksjonsprogram.

Bolig

De fleste kommunene i Buskerud melder om at de har for få boliger til grupper med dårlig økonomi. Mangel på egnete boliger begrenser mulighet til å bosette det antallet personer med bosettingstillatelse som forventes fra IMDI.

Helse

Helse- og omsorgsdepartementets overføringer til embetene har de siste årene ikke fulgt økningen av oppgavene innen HOD's område. Det er i tildelingsbrevet forutsatt at embetene selv prioriterer innenfor området; uten overføring av midler fra andre departementers fagområder. Fylkesmannens lovpålagte oppgaver har fått førsteprioritet og særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter.

Vi har også brukt fagmidler til klagesaksbehandling og førerkortsaker.

Også i 2012 har Fylkesmannen hatt oppfølging av kommunenes innsats etter tragedien 22. juli 2011.

Vergemål

Ansvar for vergemålsoppgavene ble fra 2012 plassert i sosial- og familieavdelingen. Inntil videre er det organisert med en styringsgruppe som ledes av ass. fylkesmann og med representanter for avdelingsledelse og fagorganiserte. Innlemmingen av vergemålet i embetet medfører større plassbehov, interne flyttinger og ombygginger.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen i løpet av 2012 fremmet innsigelse til fire arealplaner og to reguleringsplaner, for å sikre at samfunnssikkerhet i planarbeidet blir ivaretatt i tilstrekkelig grad. Fylkesmannen har også kommet med innspill til konsekvensutredninger for å sikre tilpasning til klimaendringer og for å sikre nødvendig hensyn til flomsone, skredfare og fare for havnivåstigning.

Tilsyn med kommunenes ivaretagelse av den kommunale beredskapsplikten har vært vektlagt i 2012. Det ble

totalt gjennomført tilsyn med åtte kommuner. Kraven i lov og forskrift om kommunal beredskapsplikt, fra henholdsvis 2011 og 2012 er strenge og har ført til flere avvik og merknader. Hovedinntrykket er allikevel at det jobbes bra i kommunene for å tilfredsstille kravene, samtidig som økt fokus og oppfølging fra Fylkesmannen er viktig for innfrielse av nye krav.

Samtidig ble enkelte kommuner i vårt fylke hardt rammet av en type hendelse som det er svært vanskelig å både varsle i god tid, og dermed også vanskelig å gjøre skadeforebyggende tiltak mot. Den ekstremnedbøren som rammet Nedre Eiker og Øvre Eiker i særlig grad, men også deler av Modum, Sigdal og Kongsberg var et værphenomen som satte store spor og førte til voldsomme ødeleggelser. Det ble gjort en fantastisk innsats fra kommunalt personell, brannvesen, politi, sivilforsvar og frivillige natten mellom 6. – 7. august. Hendelsen ble omtalt som «Frida».

1.2 Ressursbruk og andre økonomiske forhold

Økonomiske forhold

Tildelingsrammen for 2012 til egen drift på kapittel 1510 post 01 var kr 68 927 000. Utviklingen med å overføre øremerkede fagmidler til rammen på kapittel 1510 er positiv og bidrar til å gi forutsigbarhet i planlegging og budsjettering.

Regnskapsresultatet for 2012 viser et merforbruk på kr 31 421 på utgiftspost 01 og et mindreforbruk på kr 1 006 614 på utgiftspost 21.

Vi benytter fagsystemene innenfor økonomi- og personalområdet slik at vi har god styring og oversikt med budsjettsituasjonen løpende gjennom året.

Ressursbruk

Tallene i årsrapporten er kvalitetssikret og kontrollert mot regnskapstallene i Agresso og avviket i 2011 er tettet i 2012.

Kap. 1510

Vi finner ingen vesentlige vridninger i ressursbruken mellom fagområdene som ikke kan forklares. De små variasjonene i tallene skyldes bl.a lønnsrefusjoner og en liten nedgang i antall årsverk fra 2011 til 2012.

Fagdep

Kommentarer til tallene under følgende departement:

- MD - gebyrstillinger og utbetalinger til ulike styrer, råd og utvalg
- KD - sensorutbetalinger, eksamen og nasjonale prøver
- JD - førstelinje fri rettshjelp og vergemål
- HOD - rusrådgiver, klagesaksbehandling og førerkortsaker

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
Miljøverndepartementet	kr 9 224 475,46	kr 3 131 622,36
Landbruks- og matdepartementet	kr 8 520 034,17	kr 0,00
Kunnskapsdepartementet	kr 6 050 720,82	kr 13 108 020,58
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 3 026 312,74	kr 88 998,00
Justis- og beredskapsdepartementet	kr 3 081 153,28	kr 1 039 175,17
Kommunal- og regionaldepartementet	kr 3 617 404,41	kr 0,00
Arbeidsdepartementet	kr 2 298 705,61	kr 562 040,90
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 10 052 975,27	kr 1 162 941,28
Andre	kr 24 541 593,94	kr 0,00
Sum:	kr 70 413 375,00	kr 19 092 798,00

1.3 Andre forhold

IKT

Vi har i 2012 hatt oppstart for nytt ISMS (Information Security Management Systems) basert på ISO27001/2, og vil slutføre arbeidet med dette i 2013. ISMS vil også inneholde klassifiseringen av informasjon og risikoanalyse som opprinnelige skulle vært rapportert i 2012 men som er utsatt til 2013.

FMBU har i 2012 migrert til felles AD og er nå en del av fylkesmannen.local. Ved migrering ble alle klienter installert på nytt ved bruk av sccm og brukere er ikke lokal administrator i henhold til det vi vet så langt om ensoneprosjektet. Lync, IP-telefoni og videokonferanse har blitt tatt i bruk, og FMBU benytter nå sentralbordtjenester fra Ssie. Alt i tråd med IKT strategien.

Innkjøp

Vi har hatt et fortsatt fokus på oppfølging av regelverket for offentlige anskaffelser og dokumentasjon av innkjøpsprosesser. Det ble fortløpende orientert om nyheter og endringer på vårt intranett.

Vi videreførte medlemsskapet i BTV Innkjøpssamarbeid i 2012, og vi har løpende dialog om de rammeavtalene vi er med på.

Vi benytter fortsatt innkjøpsverktøyet Merzell ved større innkjøp.

Fylkesmannen i Buskerud har en fast innkjøpskoordinator. Koordinatoren deltok i 2012 på Økonomi- og innkjøpskonferansen i regi av FAD.

Miljøtiltak

Styringsgruppen for Miljøknutepunkt i Buskerud hadde løpende oppfølging av knutepunktet også i 2012, og vurderer måloppnåelsen som meget god. Arbeidet i knutepunktet ble som kjent avsluttet ved årsskiftet, og vi mener at de har utført oppdraget helt i tråd med intensjonene i Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Knutepunktet har dokumentert sitt arbeid ved sluttrapport og diverse dokumentasjon.

Fylkesmannen i Buskerud ble Miljøfyrtårnsertifisert i 2009, og rapporterer årlig på områdene arbeidsmiljø, innkjøp, energi, avfall, transport og klima. Det ble nedsatt en arbeidsgruppe i 2011 med ansvar for resertifiseringsprosessen. Våren 2012 ble det gjennomført en vellykket resertifisering. Arbeidsgruppen fortsetter sitt arbeid for å oppfylle kravene til rapportering og vedlikehold.

Kontrollmedlemsskapet i Grønt Punkt ble videreført i 2012.

Lærlinger i staten

Våre lærefag er IKT og kontor- og administrasjonsfag. Vi har hatt 2 lærlinger i 2012. En lærling på IKT og en lærling innenfor kontor- og administrasjonsfag. Lærlingen på IKT begynte i august 2012. Lærlingen innenfor kontor- og administrasjonsfag begynte hos oss i august 2011.

Inkluderende arbeidsliv

I vår handlingsplan for et inkluderende arbeidsliv har vi definert aktivitetsmål i forhold til gravide, muskel- og skjelettplager og psykososiale problemer. Vi kunngjør alle stillinger på jobbressurs.no. bl.a. for å rekruttere personer med nedsatt funksjonsevne. Når det gjelder senioren tilbyr vi seniorkurs, særskilt tilrettelegging ved behov og 6 seniordager som er forhandlet lokalt.

Vi har som mål at sykefraværet skal ned til 4%. For å oppnå et slikt resultat har vi jevnlig ergonomiundersøkelser og innkjøp av kontorutstyr etter anbefaling fra ergonomiterapeuten. Medarbeiderne har mulighet til å bruke inntil 1 time pr uke til fysisk aktivitet i arbeidstida. Likeså er det tilbud om timer hos psykolog eller lignende behandling etter behov.

Sykefraværet for 2012 er på 5,03%. Dette skyldes i hovedsak noen lange langtidsfravær av medisinske årsaker. Korttidsfraværet er meget begrenset. Fem personer gikk av med pensjon i 2012 (en på 64 år og 4 på 65 år). Vår erfaring er at kompetanseutvikling, tilrettelegging og fleksibilitet gir gode resultater på seniorsiden.

Vi har deltatt på en rekke arrangement i forbindelse med IA, bl.a. den nasjonale IA-konferansen og konferanse om IA i staten.

Kommunikasjon

Embetet fikk i 2012 ferdig en kommunikasjonsstrategi, som samsvarer med statens kommunikasjonspolitikk.

Oppgavene i 2012 har omfattet utvikling og implementering av ny nettside for fylkesmennene (portalprosjektet). Siden ble lansert 4. desember. Det har vært mye arbeid før overgangen, både med flytting av informasjon og opplæring av skribenter og redaktører i det nye verktøyet episerver. Nettsidene mangler fortsatt gode kommunikasjonsløsninger for dialog med brukerne og et godt skjemabibliotek. Dette arbeidet må prioriteres også i 2013.

Embetet har i løpet av året etablert seg på to sosiale plattformer: Facebook og Twitter. På disse plattformene kan vi informere bredere og på en annen måte enn via vår internett side. Omtale på de sosiale plattformene gir også mulighet for å korrigere feil informasjon direkte, og raskere komme med tilsvar til feil opplysninger i media.

Det løpende kommunikasjonsarbeidet har vært preget av ledelsesstøtte, rådgivning, utvikling av kompetanse og faglige nettverk, drift og utvikling av nettjenester, mediehåndtering, informasjonsberedskap og informasjonsproduksjon. I tillegg kommer ansvar for presseprogram og håndtering ved kongelige besøk i fylket, samt arrangementer i regi av Fylkesmannen som for eksempel statsborgerseremonier.

Fylkesmannen har videreført arbeidet med ”Klarspråk i staten”. Det er arrangert to skrivekurs for saksbehandlere i løpet av året. Alle nyansatte må delta på dette skrivekurset.

Kommunikasjonsrådgiver hos Fylkesmannen i Buskerud leder også et informasjonsnettverk i Buskerud. Dette består av alle som har et informasjonsansvar i forbindelse med krisehåndtering i kommune og kommunikasjonsrådgivere i statlige, regionale etater i Buskerud. Nettverket hadde to endagssamlinger i 2012.

Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer

2.1 Generelle samordningsoppgaver. Fornyning av offentlig sektor

Samordning av regional stat

I januar 2012 inviterte Fylkesmannen til et møte om etikk og habilitet. Leder av Riksrevisjonen Jørgen Kosmo og ansvarlig redaktør i Drammens Tidende Geir Arne Bore innledet til debatt med tittelen "Hvilke etiske krav stilles til offentlige ledere ut fra mediernes samfunnsoppdrag og hvilke etiske krav ligger på mediene selv?". I tillegg ble tema forvaltningsrevisjon tatt opp. Vi fikk gode tilbakemeldinger fra møtedeltakerne der 13 ulike regionale etater var representert.

I slutten av november 2012 arrangerte Fylkesmannen en to dagers studietur til Hallingdal og Midt-fylket som ledd i oppfølgingen av det tidligere stat-næringsprosjektet. Vi besøkte utvalgte bedrifter som hadde ulike problemstillinger de ønsket å ta opp med de regionale etatene. I tillegg til besøk og orienteringer fra næringslivet, ble turen brukt til oppdateringer om hverandres utfordringer og aktuelle arbeidsoppgaver. Erfaringene fra en slik studietur er svært positive og de regionale etatene ønsker at et lignende opplegg kan gjennomføres også neste år.

Fylkesmannen viderefører samarbeidet med NVE og Statens vegvesen om felles høringsuttalelse for overordnede planer etter plan- og bygningsloven. Arbeidet koordineres ved bruk av planovalen der embetets ulike avdelinger deltar. Fylkeskommunen, NVE og Statens vegvesen deltar etter behov.

Vi samarbeider internt om bruk av KOSTRA-tall på de ulike fagområdene. På bakgrunn av dette samarbeidet utarbeider vi årlig en tilstandsrapport som i hovedsak baserer seg på innrapporterte KOSTRA tall fra kommunene. Denne rapporten utgis i slutten av april måned slik at kommunene kan nyttiggjøre seg informasjon til bruk i sin planlegging på et tidlig tidspunkt. Vårt inntrykk er at kommunene har nytte av tilstandsrapporten.

Fylkesmannens samordning av den statlige tilsynsaktiviteten har fokus både på den interne og eksterne samordningen. Vi vil fremheve den positive erfaringen vi har med å trekke inn kontrollutvalgene.

I forbindelse med tildeling av skjønnsmidler til prosjekter, har vi årlig møte med regionene for gjensidig erfaringsutveksling om valg av, gjennomføring og resultat av fornyingsprosjekter i offentlig sektor.

2.2 Velferd, helse og personlig tjenesteyting

NAV

Vi har i 2012 hatt et godt samarbeid med Nav Buskerud. Vi har faste møter både på leder, mellomleder og saksbehandlernivå. Vi har deltatt på aktuelle Nav-leder samlinger. Over tid har vi fått til et godt samarbeid og samordner våre aktiviteter. Vi har hatt Nav-leder samling i egen regi hvor vi gjennomgikk nytt rundskriv og hadde innlegg om boligsosialt arbeid. Høsten 2012 har vi gjennomført grunnopplæring i nytt rundskriv for Nav-ansatte. Vi har hatt stor oppslutning og gode tilbakemeldinger. Vi har fulgt opp enkelte kommuner med utdypingstema bl.a om EØS borgeres rett til økonomisk sosialhjelp.

Tilsynet med fokus på barns situasjon i familier som mottar økonomisk sosialhjelp ga grunn til bekymring. Det gjennomgående trekket var at dette er "de usynlige barna". Deres situasjon og behov ble i liten grad kartlagt. Det var stor variasjon i hvordan søknader om stønad til barn (utover nødvendig livsopphold) ble vurdert. Dette er forhold som vi følger opp tettere, også i vår klagesaksbehandling.

Vi er bekymret for utviklingen i bruk av kvalifiseringsprogram som et tiltak for å få personer ut i arbeid. Antall deltakere lå i 2012 langt under måltallet og den største kommunen, Drammen, har en høy avslagsprosent. Dette begrunnes bl.a. med et høyt antall fremmedspråklige som har for dårlige norsk-kunnskaper selv etter avsluttet introduksjonsprogram. Avslagene kan føre til at de blir mottakere av sosialhjelp uten særskilt oppfølging, noe som både kan skyldes mangler i norskopplæring og manglende muligheter/kreativitet i tiltaksarbeidet. Vi vil i samarbeid med Nav Buskerud kartlegge dette nærmere i 2013.

Bolig

De fleste kommunene i Buskerud melder om at de har for få boliger til grupper med dårlig økonomi. Mangel på

egnete boliger begrenser mulighet til å bosette det antallet personer med bosettingstillatelse som forventes fra IMDI. Noen kommuner har imidlertid etablert nye tiltak for personer med akutt boligbehov og har redusert utgiftene til hotell/pensjonat. Drammen kommune har omorganisert boligarbeidet og bruker aktivt Husbankens virkemidler i "Fra leie til eie" program. Inntektene fra salg av tidligere kommunale leieboliger blir investert i nye boliger til vanskeligstilte grupper.

Vergemålsreformen

Ansvar for vergemålsoppgavene ble fra 2012 plassert i sosial- og familieavdelingen. Inntil videre er det organisert med en styringsgruppe som ledes av ass. fylkesmann og med representanter for avdelingsledelse og fagorganiserte. Innlemmingen av vergemålet i embetet medfører større plassbehov, interne flyttinger og ombygginger.

Justisdepartementets opprinnelige anslag på ressursbehov for overtakelse av vergemålsoppgavene er anslått til 7,6 årsverk. 5 årsverk ble avklart/ besatt i 2012. To kommuner mente at deres ansatte hadde krav på virksomhetsoverdragelse. Etter forhandlinger ble det klart at kun en kommune, Drammen, hadde krav på virksomhetsoverdragelse for 3 årsverk. Leder for overformyndert startet i 50 % stilling hos Fylkesmannen 1. august 2012. For å avhjelpe Drammens behov for bistand i forbindelse med datafangstprogrammet har Fylkesmannen lånt ut en merkantil ressurs 2 dager i uka. Fra 1. juli 2013 skal vi være dekket opp med juridisk, sosialfaglig, regnskaps- og merkantil kompetanse i tilsammen 5 årsverk. Videre kompetansbehov vurderes i løpet av vår/tidlig høst. Vi har gjennomført oppgaven i tråd med den sentrale prosjektplanen. Vi har hatt orienteringsmøter med alle kommunene med bl.a demonstrasjon av vergemålsportalen. Videre har vi sendt ut informasjonsskriv til vergene i fylket.

Vi har organisert oss i nettverk med de andre fylkesmennene i Østlandsområdet og vil bl.a ha intern opplæring sammen.

Velferd, helse og personlig tjenesteyting

Helse- og omsorgsdepartementets overføringer til embetene har de siste årene ikke fulgt økningen av oppgavene innen HOD's område. Det er i tildelingsbrevet forutsatt at embetene selv prioriterer innenfor området; uten overføring av midler fra andre departementers fagområder. Det er forutsatt at Fylkesmannens lovpålagte oppgaver skal ha førsteprioritet og da særlig saker som omhandler enkeltpersoners rettigheter. Videre legger HOD til grunn at innsatsen innenfor tilsyn og direktoratsoppgaver som tidligere skal ligge rundt 50/50. Vi har også brukt fagmidler til klagesaksbehandling og førerkortsaker.

Med referanse til føringene gitt i tildelingsbrevet for 2012 har vi forøvrig prioritert som følger:

1. Landsomfattende tilsyn med kommunenes praktisering av pasientrettighetsloven kap 4A.

Har ikke blitt gjennomført, men temaet er viktig og vi planlegger å gjøre dette i 2013.

2. Landsomfattende tilsyn med om helseforetakene gjennom systematisk styring og forbedringsarbeid sikrer at henvisninger av pasienter med mistanke om kreft i tykktarm eller endetarm blir håndtert og vurdert på en forsvarlig måte.

Gjennomført i henhold til føringene gitt fra Statens helsetilsyn. I regionalt samarbeid med Fylkesmannen i Oslo og Akershus ble det utført tilsyn med alle Vestre Viken HF sykehus, i tillegg deltok vi på tilsyn med samme tema på Ahus og Oslo-sykehusene.

3. Omsorgsplan 2015

Embetet har hatt en utfordring med skifte i stillingen som omsorgsrådgiver 2 ganger i løpet av året. På tross av dette har Omsorg 2015 med tilhørende oppgaver (årsverk og omsorgsplasser, demens- og nevroplan, kompetanseløft) hele tiden vært prioritert og fulgt opp i henhold til de enkelte oppdragene. Også samarbeidet med KS og Husbanken har blitt ivaretatt. Det henvises til rapportering under kapittel 3.

4. Rusfeltet

Kommunene er fulgt opp gjennom året med råd og veiledning enkeltvis og i nettverk. Midler er tildelt i henhold til Helsedirektoratets føring – vi henviser til særskilt rapportering.

5. Folkehelse

Fylkesmannen i Buskerud har gjennom mange år hatt et godt samarbeid med Buskerud fylkeskommune rundt temaet folkehelse. Ett samarbeidsprosjekt er den årlige folkehelsekonferansen på Storefjell, som samler flertallet av kommunene, også med politisk deltakelse. Fra programmet nevnes Samhandlingsreformen i et folkehelseperspektiv, Folkehelse i kommunal planlegging, Frivillighetens rolle i folkehelsearbeidet og Styrking av det forebyggende og helsefremmende arbeid overfor barn og unge. Kommunene har videre fått opplæring i nytt lovverk, og folkehelse har vært et sentralt tema i våre høringsuttalelser til kommunale planer. Det henvises til fyldig omtale under Resultatområde 83 – Folkehelsearbeid.

2.3 Oppvekst, barnehager, utdanning og likestilling

Oppvekst: utdanning, barnehage og barnevern

Fylkesmannen legger i sitt arbeid opp til god intern koordinering av arbeidet med oppvekst og levekår. Det er etablert et system med "ovaler", dvs samarbeidsgrupper på tvers av avdelingene der informasjon, koordinering og samordning av tiltak er sentrale oppgaver. Eksempler på slike ovaler er "planoval", "barnekonvensjonsoval" og "samhandlingsreformoval". Selve oppgaveløsningen er lagt til den enkelte avdeling. Fylkesmannen har et utstrakt samarbeid med særlig KS, kommunene, fylkeskommunen, Høgskolen i Buskerud og Høgskolen i Telemark om utviklingstiltak rettet mot institusjoner som arbeider med barn og unge. Det er i den forbindelse etablert ulike samarbeidsfora, som Utdanningsforum (Fylkesmannens), Fagutvalget (KS) og Forum for kompetanse og arbeidsliv (Fylkeskommunen). Fylkesmannen gjennomfører også ulike fagsamlinger (1/2 - 2 dager) knyttet til barnehage og skole.

I tillegg til de nevnte ovalene, er det samarbeid mellom avdelingene hos Fylkesmannen innen bl a folkehelse, psykisk helsevern og barnevern. I 2012 har vi gjenopptatt samarbeid med Sosial- og familieavdelingen knyttet til felles tilsyn med barn og unge i barneverninstitusjoner, der Oppvekst- og utdanningsavdelingen konsentrerer seg om opplæringstilbudet til aktuelle barn og unge i grunnopplæringen.

Veiledning av barnehagemyndigheten i kommunene, herunder forskrift om likeverdig behandling, har vært en prioritert oppgave i 2012. Det er avholdt en rekke møter (fagsamlinger) for alle kommunene, men også veiledning av enkeltkommuner.

Pga streiken våren 2012 måtte Fylkesmannen avlyse et planlagt tilsyn på barnehageområdet. Vi klarte likevel å oppfylle kravet til antall tilsyn. Resultatene av tilsynene viser at kommunene nå i stor grad fører tilsyn med egne og private barnehager og at godkjenninger skjer i henhold til regelverket. Når det gjelder pedagogisk bemanning er det mange barnehager som ligger tett på normen og dermed har svært lite å gå på. Når det gjelder retten til barnehageplass er også det et gjentagende tema. Fylkesmannens kunnskap tilsier at retten oppfylles i alle kommuner, selv om enkelte kommuner fra tid til annen uttrykker bekymring for situasjonen.

På utdanningsområdet er tilsyn definert som Fylkesmannens hovedoppgave. Oppdraget er omfattende, men antall tilsyn er i tråd med direktoratets krav. Spesielt for 2012 var henvendelse (sterk oppfordring) fra Barneombudet om å føre tilsyn med bruk av fysisk inngripen fra lærer mot elev på en barneskole i fylket. Fylkesmannen valgte å følge oppfordringen fra Barneombudet og fant at skolen hadde utarbeidet gode rutiner og god forståelse på området. Resultatene fra de felles nasjonale tilsynene viser at lovkravene knyttet til elevenes psykososiale miljø er vanskelige å oppfylle. Oppfølgingstilsyn av skoler som det ble ført tilsyn med i 2012, viser at disse skolene hadde det meste på plass. Fylkesmannen har fulgt gjeldende instruksjer og metodehåndbok.

Fylkesmannens tiltak for økt kvalitet i grunnopplæring har vært knyttet til etter- og videreutdanning. Statlige midler er fordelt alle kommuner i forlengelsen av innsendte planer for kompetanseutvikling. Prosjektet "Vurdering for læring" slår inn i grunnskolene i Buskerud fra 2013. 2012 er derfor benyttet til å forberede arbeidet, bl a gjennom møter med alle regionene i fylket, fordi alle skoler inviteres med i prosjektet, som vi for øvrig i stor grad knytter sammen med ungdomstrinnsatsingen og Ny Giv. Den nye GNIST-stillingen er lagt til Fylkesmannen som har valgt å gå "tungt" inn i de aktuelle oppgavene, bla ved å gjennomføre en "kick-off"-samling for skolefaglige ansvarlige, rektorer og tillitsvalgte på ungdomstrinnet og tillitsvalgte på kommunenivå.

Fylkesmannen har, i samarbeid med VOX, gjennomført etterutdanningskurs for lærere i introduksjonsprogrammet. Etter ønske fra kommunen/voksenopplæringsinstitusjonene ble alle lærere ved institusjonene invitert, også de som arbeid med grunnskoleopplæring for voksne.

Overordnet egenvurdering av oppdragene for resultatområdene på barnehage- og opplæringsområdet sett under ett.

Resultatområdene er mange og til dels ganske forskjellige. Oppvekst- og utdanningsavdelingen var i 2012 noe utsatt pga ulike permisjoner og medarbeidere som sluttet. Vi mener likevel at de ulike oppdragene er gjennomført på en forsvarlig og god måte. Medarbeidere som står på og er villige til å ta tak når det trengs, sammen med godt, innarbeidet samarbeid med de ulike aktørene på området i fylket og gode relasjoner til barnehage- og opplæringssektor er viktige forutsetninger for god måloppnåelse. Fylkesmannen har gjennom flere år forsøkt å bidra til gode samarbeidsstrukturer i fylket, slik at oppdrag og oppgaver har kanaler som kan benyttes. I den sammenheng kan nevnes regionalt samarbeid i fylket, der kommunene etablerer seg i grupper, stort sett etter geografi. Fylkesmannen stimulerer dette samarbeidet gjennom å delta på regionale møter og også tildele midler til regionene knyttet til sentrale oppdrag. Dette er en modell kommunene setter pris på. Deltakelsen fra kommunene på ulike tiltak innen barnehage og opplæring er generelt god.

En utfordring er barnehagefaglig og skolefaglig kapasitet i kommunene, noe som selvsagt også har betydning for kompetansen. Fylkesmannen mener derfor det er viktig at nye sentrale initiativ kan legges inn i allerede etablerte strukturer (gjørne GNIST), slik at nye fora og nye samarbeidsorganer ikke må opprettes (f eks Ny Giv). En utfordring som alle aktørene i fylket er bevisste på, men hvor vi absolutt har en vei å gå, er å få alle sentrale initiativ til å fremstå i en sammenheng og som noe som skal forsterke det gode arbeidet som allerede gjøres i kommuner og i barnehager/skoler, og ikke som noe nytt. Alle aktørene er derfor enige om at Ny Giv, ungdomstrinnsatsingen, Vurdering for læring, bedre læringsmiljø, veiledningsprosjekter mm skal forsøkes samordnes best mulig og promoterer av alle.

Sosial- og familieavdelingen og Helseavdelingen har de siste fem årene hatt tilsyn med samordnede helse-, sosial- og barneverntjenester til utsatte barn og unge. I 2012 avsluttet vi dette tilsynet som da er gjennomført i alle kommunene i Buskerud. Vi har undersøkt samarbeidet mellom helsestasjon/skolehelsetjeneste, barneverntjeneste og sosiale tjenester i NAV. Det er konstatert avvik i to tredjedeler av kommunene og flere kommuner har ikke sikret at barna får rett hjelp til rett tid.

Etter at prosjektet "Ungdom mellom stoler" ble avsluttet i 2011 har fylkesmannen vært opptatt av å følge opp implementeringen av Barnekonvensjonen i kommunene i Buskerud. Gjennom en enkel spørreundersøkelse samlet Fylkesmannen inn informasjon om kommunenes oppfølging av barnekonvensjonen. Spørsmålene dreide seg bl a om forankring av barnekonvensjonen i kommunene, oppfølgingsansvar, prioriteringer, samarbeid mellom etater og samordning av tilbud og barns/unges medbestemmelse. Resultatene ble presentert og drøftet med kommunene på den årlige ordfører/rådmannskonferansen. Det er i etterkant etablert en samarbeidsgruppe mellom Fylkesmannen og KS/kommunene om oppfølging av barnekonvensjonen i fylket, der alle kommunene inviteres med.

Det ble i 2012 ikke rapportert fristoversittelser i det kommunale barnevernet som var så alvorlige at de måtte følges opp videre. Styrkingen av de kommunale barneverntjenestene gjennom øremerkede statlige midler medførte at Buskerudkommunene fikk ytterligere 3,5 nye stillinger i 2012 (19,2 i 2011). Styrkingen ser ut til å ha hatt en positiv effekt. Men fortsatt er antall barn uten planer og uten tilsynsfører i fosterhjem for høytt. Funn ved både systemrevisjoner og hendelsesbaserte tilsyn tilsier at kommunenes saksbehandlingsrutiner er bedre implementert i organisasjonen.

På institusjonstilsynet ble det gjennomført samtaler med de beboerne som var tilstede og ønsket å snakke med oss under tilsynet, tilsammen 42 av 64 beboere. På omsorgssenter for enslige mindreårige snakket vi med 31 av 37 beboere. Vi gir alltid tilbud om å komme tilbake senere hvis beboere ikke er tilstede på tilsynstidspunktet. Vårt hovedinntrykk er at institusjonene ivaretar de formelle sidene ved dokumentasjonen av sin virksomhet og at de ivaretar beboerne på en god måte. Utfordringen er som tidligere år beboere med psykiske og/eller rusproblemer. Det er også en utfordring og få til et tilpasset skoletilbud til den enkelte beboer.

Likestilling

Fylkesmannen vektlegger også likestilling gjennom sitt arbeid med plansaker etter plan- og bygningsloven og i tilsynsarbeidet.

Fylkesmannen fikk i 2011 ansvaret for opprettelse av likestillingsteam. Temaet består av representanter fra Høgskolen i Telemark, en fra barnehagemyndighetene og Mib Buskerud. Likestillingsteamet møtes 3 – 4 ganger per år. Likestillingsteamet har i tillegg et nært samarbeid med Mib-nettverkene lokalt. Se nærmere omtale under resultatområde 34.2.

Vi har likestillingsperspektivet med i tilsyn når det gjelder kjønn f.eks bevisste på å få balanse i intervjupersoner. Vi etterspør også mulighet for beboeres rettigheter til religionsutøvelse, hensyntagen til mat, rett til tolk etter behov m.m. Vi tilrettelegger kurs/konferanse så langt det er mulig med at tekniske hjelpemiddel er tilgjengelig

eks. teleslynging og universell utforming av lokalene.

På ordfører- og rådmannssamlingen i 2012 var likestilling et hovedtema. Likestillings- og diskrimineringsombudet og lederen av Likestillingscenteret på Hamar innledet til debatt.

2.4 Arealdisponering, byggesaker og universell utforming

I 2012 ga embetet 29 høringsuttalelser til kommuneplaner/kommunedelplaner og kommunale planstrategier. 14 av uttalelsene gjaldt kommunale planstrategier.

Fylkesmannen gjennomførte mekling i 3 plansaker, og det ble oppnådd enighet i den ene saken. For første gang ble det gjennomført mekling utenfor Buskerud da Fylkesmannen hadde en innsigelsessak fra Oslo kommune som settesak. Ingen saker ble oversendt til Miljøverndepartementet for avgjørelse i 2012. Miljøverndepartementet avgjorde en innsigelsessak, kommuneplan for Nedre Eiker.

Fylkesmannen har ikke hatt søknader i 2012 om samtykke til å fravike rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre.

På landbruksområdet behandlet vi ca 25 kommune-/kommunedelplaner, 150 reguleringsplaner og ca 50 dispensasjonssaker etter plan og bygningsloven. Av disse ble det varslet 2 innsigelser som begge ble fremmet i starten av 2013. To innsigelser som var fremmet i 2011 ble trukket i 2012. 2 dispensasjonssaker ble påklaget i 2011. Fylkesmannen fikk medhold i begge klagesakene hos settesfylkesmannen ved starten av 2012. En kommuneplan med innsigelse fra 2010 ligger fortsatt i MD til avgjørelse.

Grunnet manglende ivaretagelse av samfunnssikkerhet har Fylkesmannen i 2012 fremmet innsigelse til 4 arealplaner og 2 reguleringsplaner. Det er gitt innspill om behov for bedret ivaretagelse av samfunnssikkerhet i konsekvensutredninger. Innspillene var knyttet til behov for tilpasning til klimaendringer, fare for flom, skred samt fare for havnivåstigning.

Alle kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner blir gjennomgått for å påse at hensynet til universell utforming er tilstrekkelig ivare tatt i planbestemmelsene. Videre gir vi uttalelser om dette temaet i dispensasjonssaker som er på høring.

Landbruks- og næringsavdelingen og Miljøvernavdelingen har arbeidet med regional plan for Nordfjella. Dette arbeidet pågår videre. Tilsvarende regional plan for Hardangervidda ble sluttført i 2011 og her arbeides det nå med oppfølging av planen.

Fylkesmannen har omgjort et kommunalt vedtak etter konsesjonsloven. Fylkesmannens vedtak ble stadfestet i Statens Landbruksforvaltning.

De viktigste utfordringene for å sikre landbrukets arealinteresser i samfunnsplanleggingen er, etter Fylkesmannens syn, å videreføre et lavt omdisponeringsnivå av dyrka og dyrkbar mark. Buskerud har tidligere hatt en gjennomsnittelig omdisponeringstakt av dyrka og dyrkbare arealer på ca 600 dekar i året. Dette tallet har vært vesentlig lavere i årene før 2010, men i 2011 økte arealet igjen helt opp til ca 1400 dekar. Dette var i hovedsak pga en større reguleringsplan som ble vedtatt i 2011, men hvor arealet var satt av i kommuneplanen tidlig på 2000-tallet. Flere større kommuneplaner viser at det fortsatt er enkelte kommuner som planlegger å omdisponere betydelig arealer dyrka mark til andre formål.

Fylkesmannen ser det også som en stor utfordring å ivareta viktige kulturlandskaper. Dette særlig sett i sammenheng med nedgang i dyretall og mindre bruk av utmarksbeite. Fylkesmannen arbeider tett med kommunene og berørte grunneiere i vårt nasjonalt utvalgte kulturlandskapsområde på Steinssletta i Hole og Ringerike kommuner.

Utfordringene med å ivareta jordvernet synes å være knyttet til at lønnsomheten i tradisjonell landbruksproduksjon fortsatt synker. Dårlige år med svake avlinger for mange bønder i 2011 og i 2012 gjør det ikke bedre. Dette fører til at flere grunneiere ønsker å omdisponere sine arealer til formål som er privatøkonomisk mer lønnsomme. Samtidig er flere av fylkets kommuner utsatt for sterkt tilflyttingspress. I flere kommuner er det politisk vilje til å imøtekomme dette, i hvert fall et stykke på vei. Planer om utbedringer i samferdselssystemet legger også press på dyrka mark enkelte steder. I 2012 har arbeidet med Buskerudbyen fortsatt, og dette vil kunne gi ytterligere press på den tettstedsnære dyrka marka. Buskerudbyen er et interkommunalt arbeid om felles arealplanlegging i de berørte kommune langs aksene Lier, Drammen, Eiker og

Kongsberg. I dette området ligger det store arealer dyrka mark av beste kvalitet.

I noen kommuner med stagnasjon eller nedgang i folketallet er det stort sett en politisk målsetting å strekke seg langt for å imøtekomme ønsker om etablering fra personer som ønsker å slå seg ned i disse kommunene. Dette kan i enkelte tilfeller føre til forslag om at dyrka mark blir omdisponert. Fylkesmannen følger en restriktiv linje i slike saker.

Fylkesmannen i Buskerud har felles kartløsning med Fylkesmannen i Telemark og Telemark fylkeskommune. I fellesskap gjør vi stadig større datamengder tilgjengelig. Disse brukes i saksbehandlingen ved de tre etatene. Løsningen er også tilgjengelig på internett selv om enkelte datasett er imidlertid passordbelagt på internett. Det arbeides med å få Buskerud fylkeskommune med som partner i løsningen.

2.5 Landbruksbasert forvaltning og næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern

Landbruk

Skognæringen har hatt et år med aktivitet godt over gjennomsnittet for siste 10 årsperiode i 2012. Avvirkningen har holdt seg høy, og var rett under nivået for 2010 og 2011 som er det høyeste i siste 20 års periode. Buskerud er et stort skogfylke på avvirkningssiden og har også vært det på foredlingssiden. Nedleggelse av papirmassefabrikken på Follum har medført usikkerhet for avsetning av og pris på dette sortimentet i 2012.

På grunn av for lav lønnsomhet ønsker Södra å selge sin fabrikk på Tofte. Om man ikke får til et salg før 2. kvartal 2013 vil fabrikken bli lagt ned. Dette er kritisk for skog- og trelastnæringen i Norge. Dette med bakgrunn i at det fra før er tatt bort mye kapasitet på massevirkekrevede industri. Norske Skog Follum på Hønefoss og Peterson i Moss ble lagt ned i 2012. Tidligere har blant annet Norske Skog Union i Skien blitt lagt ned. Til sammen er det tatt bort kapasitet på 1,5 – 2 millioner m³ massevirke i Norge. Forbruket av tømmer på Tofte er 1,9 millioner m³/år – dette tilsvarer 25 % av den årlige avvirkningen i Norge. Det er viktig å presisere at Tofte produserer cellulose og ikke papir. Dette er et produkt med utviklingspotensial og etterspørsel, men lønnsomheten er lav.

Viken Skog SA ønsker å etablere ny treforbrukende industri på Follum. «Treklyngen» har et perspektiv på 3-5 år før ny industri er på plass. Om man lykkes med denne planlagte industrietableringen vil forbruket av tømmer bli 3 – 5 millioner/m³ år. En utfordring er å skaffe kapital til investeringer (10 – 20 milliarder NOK). Fallende tømmerpris og redusert avsetning er alvorlig for Buskerud skogbruket. Dette gjelder spesielt sagbruk og skog som ligger langt fra massevirkeforbrukende industri. Skogen har tradisjonelt hatt en viktig rolle i Buskerud i forhold til å opprettholde levende bygder, samt i verdiskapingssammenheng i fylket. Det er viktig å oppretthold avsetningskanaler for massevirke frem til Treklyngen er etablert. Det er mye veletablert infrastruktur som kan gå tapt i skogbruket om man ikke klarer å ha tilfredsstillende avsetning i denne mellomperioden.

Skogarbeidet til Fylkesmannen baserer seg på vedtatt regional strategi for økt avvirkning og aktivitet i Buskerud. Arbeidet drives i fire administrative regioner (Hallingdal, Numedal, Ringerike og Midt- og Syd Buskerud). De fire regionene er støttet faglig og økonomisk fra Fylkesmannen.

Det er fortsatt tilbakegang i kornarealet i Buskerud, mens grasarealet øker. Dette må ses i sammenheng med at flere begynner med kjøttproduksjon. Som andre steder i landet er det stor grunn til bekymring for utviklingen i melkeproduksjonen i Buskerud. I følge statistikken over kjøp og salg av den private delen av melkekvoter kan det se ut som om situasjonen er spesiell i Buskerud. Alle som vil utvide sin kvote, får kjøpe så mye de ønsker. Vi har inntrykk av at den negative utviklingen i saueholdet kan ha snudd. Det meldes om økt interesse blant produsentene for å bygge nye fjøs, og det er god deltakelse i de i ulike opplærings- og kompetansetiltak.

2012 ble ellers et litt dårlig år innen jordbruket med mye nedbør gjennom sommeren og deler av høsten, men heldigvis bedre enn i 2011. Antall erstatningssaker pga klimabetinget skade er derfor langt lavere i 2012 enn i rekordåret 2011. Det var likevel store utfordringer gjennom innhøstingen av både gras, grønnsaker og poteter pga nedbør og fuktig mark. Med mye nedbør i mai ble mye korn sådd seint i år, og det ble problemer med modning og innhøsting av dette kornet. Imidlertid gikk kornhøsten bedre i de tidligere områdene av fylket, der mye våronn ble gjort til normal tid. Mye av det tidlige kornarealet ble høstet til normal tid, og med en forholdsvis høy andel matkvalitet.

Fylkesmannen har hatt stort engasjement innenfor økologisk landbruk i 2012. Det har vært bred satsing for å øke

bevisstheten om og forbruket av økologisk mat både innenfor kommunale virksomheter og direkte ut mot forbruker. Samarbeid med prosjektet "Økoframtid i Drammensregionen" gir resultater. Foregangsfylke-prosjektet "Levende Matjord" har hatt stor aktivitet både i forhold til utprøving, utvikling og kunnskapsformidling. Prosjektet har et stort nedslagsfelt både innenfor økologisk og konvensjonelt landbruk og er således et godt eksempel på "spydspiss" funksjonen som disse prosjektene var ment å skulle ha.

Når det gjelder innovasjon og landbruksbasert næringsutvikling, vises til rapporteringen under kap. 3, res.område 21 Landbruksbasert næringsutvikling.

Miljøvern

Fylkesmannen har gjennom arbeidet som sekretariat for rovviltnemnda i region 2 og som Fylkesmann i Buskerud bidratt til oppfølging av rovviltforliket 2011. Gjennom arbeidet med ny forvaltningsplan for rovvilt i regionen arbeides det med en bedre samordning av landbrukspolitiske og miljøpolitiske virkemidler, og en bedre koordinering av berørte etater og interessenter i områder der det kan oppstå konflikt mellom beiteinteresser og vern av rovvilt. Fylkesmannen legger stor vekt på å sikre god oppfølging og et godt samarbeid med rovviltnemnda i region 2.

Fylkesmannen har bidratt til kunnskapsutvikling og informasjon gjennom å formidle data fra Buskerud gjennom nettsiden Miljøstatus.no. Det er krevende å holde dette nettstedet oppdatert, og vi vil legge ned ekstra innsats våren 2013. Fylkesmannen har gjennom kurs og kommentarer til kommunele planer bidratt til at kommunene aktivt bruker miljødata og miljøstatistikk som grunnlag for beslutninger. Det har i 2012 vært arbeidet aktivt med kartlegging av naturmangfold og kvalitetssikring av data fra de enkelte kommunene. Fylkesmannen hadde opplæring av kommuner og fylkeskommuner i naturmangfoldloven i desember 2011, og valgte å legge mer vekt på intern opplæring samt tilsyn i kommunene med naturmangfoldloven som tema i 2012.

Det ble i 2012 utarbeidet mange nye forvaltningsplaner med bevaringsmål for Ramsarområdene og andre verneområder. Ramsarområdene i Tyrifjorden og andre verneområder hvor det er kritisk å få plass forvaltningsplaner, har vært prioritert. I disse planene legges det til rette for bruk, informasjon og tiltak for skjøtsel. Fylkesmannen har, i samarbeid med Statens naturoppsyn, bidratt til best mulig lokal forankring i gjennomføringen av tiltakene. Økt vekt på forvaltningsplaner og bevaringsmål bidrar til at verneområdene kan brukes mer uten at verneverdiene forringes. Fylkesmannen har også, i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning, bidratt aktivt i oppfølgingen av ny forvaltningsordning for Hallingskarvet og Trillemarka.

Fylkesmannen har i 2012 utarbeidet faggrunnlag for prioriterte arter og utvalgte naturtyper og i oppfølging av handlingsplaner. Innenfor artsforvaltning er bevaring av villaksen, oppfølging av rovviltforliket og oppfølging av villreinforvaltningen prioritert. Kartlagte verdifulle lokaliteter har særlig blitt ivaretatt gjennom Fylkesmannens arbeid med arealplaner i kommunene.

Fylkesmannen har som tidligere år hatt en begrenset innsats i 2012 når det gjelder tiltak for å hindre negative effekter og spredning av fremmede organismer. Visse arter (kjempespringfrø og rynkerose) er prioritert innenfor de ressursene Fylkesmannen har disponert.

Fylkesmannen har ført et omfattende tilsyn med forurensende virksomhet, og deltatt i alle nasjonale og regionale aksjoner. Gjennom tilsyn har Fylkesmannen blant annet fulgt opp kilder for spredning av kjemikalier, miljøgifter og håndtering av farlig avfall. Alle avvik følges opp med krav om lukking. Alvorlige avvik følges spesielt opp.

I arbeidet med tilsynsaksjoner for 2012 er tillatelser som er regulert av selvbærende forskrifter vurdert med tanke på mulig oppheving, og databasen Forurensning er oppdatert. Fylkesmannen har fulgt opp arbeidet med skipsverftene, og sluttført arbeidet med mange viktige grunnforurensningslokaliteter.

Fylkesmannen har videre sikret framdrift i arbeidet med oppryddingen i Drammensfjorden innenfor prosjektet "Ren Drammensfjord 2015". Det ble i 2009 etablert et 3-årig overvåkingsprogram i fjorden, og vi har i 2012 sikret en videreføring av dette overvåkingsprogrammet.

Fylkesmannen har i 2012 fulgt opp det miljøfaglige ansvaret for vannforvaltning innenfor vannområdene i Buskerud. Dette innebærer blant annet at utslipp fra kommunal avløpssektor er i samsvar med avløpsreglene. Fylkesmannen har koordinert arbeidet knyttet til det miljøfaglige beslutningsgrunnlaget (overvåking, karakterisering, klassifisering og risikovurdering). Det er i dette arbeidet lagt stor vekt på samarbeidet med fylkeskommunen i Buskerud som vannregionmyndighet og de enkelte berørte kommunene i hvert vannområde.

Innenfor klimaområdet har Fylkesmannen forsøkt å bidra til at kommunale arealplaner tar klimahensyn i tilknytning til bosettings- og utbyggingsmønstre, transport, energibehov og tilrettelegging for ny fornybar energi. Oppdraget er imidlertid lite konkret og derfor utfordrende å følge opp.

2.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen har gjennom 2012 prioritert tilsyn med ivaretagelse av den kommunale beredskapsplikten. Det ble gjennomført tilsyn med 8 kommuner i løpet av året. Utgangspunktet for Buskerudkommunene ved innføringen av den kommunale beredskapsplikten var bra, men kravene i lov og forskrift er strenge og har ført til flere avvik og merknader. Hovedinntrykket er likevel at det jevnt over jobbes bra for å tilfredsstille kravene, samtidig som økt fokus og oppfølging fra Fylkesmannen er viktig for innfrielse av nye krav.

Fylkesmannen har i 2012 hatt to-dagers møte i Fylkesberedskapsrådet, med fokus på sammensetning og bruk av rådet. Som del av dette har det blitt gjennomført en gjennomgang og revisjon av deltakerne i rådet. Enkelte etater og virksomheter har gått ut av rådet og enkelte nye har kommet til.

I 2012 var Fylkesmannen i Buskerud vert for det årlige sivil-militære kontaktmøte i G7 (G7 består av fylkene Østfold, Oslo & Akershus, Hedmark, Oppland, Telemark, Vestfold og Buskerud). På møtet deltok alle fylkesmenn, fylkesberedskapssjefer, politimestere, distriktsjefer i sivilforsvaret samt områdesjefer i Heimevernet i disse syv fylkene.

Fylkesmannen har deltatt på flere regionale og nasjonale øvelser i 2012, og har gjennomført flere øvelser i egne kommuner.

Revisjon av egen beredskapsplan foregikk gjennom hele 2012. Planverket skal være ferdig revidert og skal øves i 2013.

Enkelte kommuner i Buskerud ble hardt rammet av ekstremnedbør 6. – 7. august 2012. Hendelsen ble omtalt som «Frida». Det var særlig Nedre Eiker og Øvre Eiker som ble hardt rammet, men også deler av Modum, Sigdal og Kongsberg fikk merke Frida. Fylkesmannen var under hendelsen og i etterkant i tett dialog med de berørte kommunene. Det har vært gjennomført flere aktiviteter i etterkant av Frida, hvor fokus har vært å lære av hendelsen. Flere av aktivitetene har vært i samarbeid med regionale og sentrale myndigheter.

Kapittel 3 - Resultatområder

Kongehuset

00.1 Kongelige besøk

30. mai 2012: H.K.H. Kronprins Haakon deltok på Global Dignity Day på Drammen videregående skole i Drammen.

2. juni 2012: DD.KK.HH. Kronprins Haakon og Kronprinsesse Mette-Marit deltok på Sundvollen hotell i Hole i forbindelse med hedring av publikum og frivillige redningsarbeidere som deltok i tragedien på Utøya.

22. juli 2012: DD.KK.HH. Kronprins Haakon og Kronprinsesse Mette-Marit deltok i minnegudstjeneste etter 22. juli 2011 i Hole kirke.

00.2 Tildeling av ordener og medaljer

På resultatområde 00.2 tildeling av ordner og medaljer er satt opp 12 ukeverk.

I 2012 behandlet Fylkesmannen 17 søknader om Kongens fortjenstmedaljer og videreformidlet utdeling av en sak hvor medalje og diplom for Carnegies Heltefond for Norge ble delt ut.

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 - 06 Naturmanfold, vannforvaltning og forurensning

Skogvern

01-06 SO1 Vernevedtak for tre skogområder ble fulgt opp. Ni nye frivillig verneområder ble klargjort for avtale og meldt oppstart for i 2012.

01-06 SO2 Vi kom ikke i gang med verneplanarbeid for OVF-områder. Venter på avklaring av private naboeiendommer.

Vi har bidratt i erstatningssaker etter Trillemarka og Skrimfjella LVO.

Områder for kartlegging av edelløvskog ble oversendt DN i desember.

Fylkesvise verneplaner

Startet arbeid med fem forvaltningsplaner for fem delområder i Tyrifjorden. Oppdraget ble satt bort til Rådgivende biologer. Arrangert møter og befaringer.

Forvaltning og naturoppsyn i verneområder

Følgende forvaltningsplaner er godkjent i 2012: Linnestranda NR, Hurum/Burudåsen NR, Solbergfjellet NR og skjøtselsplan for Svangtjernmyra NR. Forvaltningsplan for Slemmestadåsen/Morberg NR, Mølen NR og Ranvikholmen NR er noe forsinket, og blir sendt på høring våren 2013.

Tiltak i verneområder ble i hovedsak gjennomført i henhold til bestillingsdialogen med SNO.

01-06 SO8 Ny forvaltningsordning for nasjonalparker - utført

01-06 SO9 Kandidater til Emerald Network - ingen oppdrag hittil i år

01-06 SO10 Overvåkingsprogram for verneområder - ingen aktivitet hittil i år

01-06 SO11 Rapportering av verneområder med delegert myndighet - avvik – ikke fulgt opp i år

01-06 SO12 Verdiskapingsprogrammet "Naturarven som verdiskaper" - ikke prioritert

01-06 SO13 Dagskurs for Fylkesmannen og inviterte gjester angående naturmangfoldloven. Løpende rådgivning ved spørsmål.

01-06 SO14 Revisjon av verneforskrifter - ingen forespørsel

01-06 SO15 Prosjekt med basisinventering av norske verneområder - ingen oppdrag i 2012

01-06 SO16 Kvalitetssikring av data i naturbase - oppdatert egenskapsdata for verneområder for innlegging i ny Naturbase 4.

01-06 SO17 Deltatt på opplæring av det nye styret for Hallingskarvet nasjonalpark.

01-06 SO18 Bistått DN i vurdering av våtmarker egnet for restaurering.

Motorferdsel i utmark

Motorferdsel er fulgt opp gjennom behandling av klager på kommunenes vedtak, samt noen egendefinerte prosjekter.

Forvaltning av utvalgte naturtyper (UN), prioriterte arter (PA) og trua arter

Vi har befart tre nye forekomster av rød skogfrue og startet arbeidet med avgrensning av funksjonsområder. Arealet av de økologiske funksjonsområdene er beregnet og fordelt på grunneierne.

Vi har utarbeidet skjøtelsesplaner for tre slåttemarker i Flesberg, Gol og Hemsedal.

Arrangert Fagdag om dragehode sammen med FMOA i Ekebergåsen.

Arrangert Fagdag om slåttemyr og myrflangre på Slåttemyra, Nittedal med god deltakelse i fellesferien.

Arrangert Fagdag om elveklubbeøyenstikker i Vestfold i forbindelse med faggrunnlaget.

Arrangert Fagdag om ertevikke med konsulent, forvaltning og grunneier i Røyken og Asker.

Organisert kvalitetssikring av naturtypen "åpen grunnlendt kalkmark" (ÅGK) i Telemark, Vestfold og Buskerud etter råd fra Faggrunnlag ÅGK.

Har startet arbeidet med Faggrunnlag kalkskog sammen med DN, SLF, FM Nord-Trøndelag og Norges Skogeierforbund.

Videreført DNs tilskuddsordning til slåttemark, dragehode og storsalamander.

I samarbeid med FM i Telemark er det igangsatt overvåkings-/tiltaksprosjekt for hubro. Oppstart på en lokalitet i 2012.

Gjennomført kartlegging og overvåking av horndykker utført av Naturvernforbundet i Buskerud.

01-06 SO20 Handlingsplan for fjellrev - ingen oppdrag i 2012.

Kulturlandskap

Deltatt i arbeidet med Utvalgt kulturlandskap Steinssletta og presentert rapporten Fuglelivet i Steinsvika for grunneierne.

Startet arbeidet med skjøtelsesplaner for fire smålokaliteter av Åpen grunnlendt kalkmark og slåttemark innen Utvalgt kulturlandskap Steinssletta.

01-06 SO21 Nye områder for Utvalgte kulturlandskap - ingen nye områder i Buskerud.

01-06 SO22 Rekartlegging i verdifulle kulturlandskap - ingen oppdrag.

01-06 SO23 Handlingsplan for slåttemark - aktiv skjøtsel av fire slåttemarker.

01-06 SO24 Handlingsplan for kystlynghei - ingen kystlynghei i Buskerud.

01-06 SO25 Handlingsplan for hørtingsskog - ingen aktivitet, ikke prioritert.

01-06 SO26 Informert om Handlingsplan Slåttemark i Hedmark og Oppland som medlem i "Skjøtselsgruppa Slåttemark". Drift av Skjøtselsgruppa Slåttemark i Buskerud. Arrangert Årsmøte 26. og 27. oktober 2012.

Viltforvaltning

Oppdrag/oppgaver av generell, rådgivende og utadrettet karakter har vi svært liten kapasitet til å følge opp. Søknader om tilskudd er behandlet og midler tildelt, men noe forsinket i hht. retningslinjene.

Forvaltning av villrein

FM har deltatt på møter/fellesmøte for villreinforvaltningen på Hardangervidda. Løpende kontakt med Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet/sekretariatet, inkl. forvaltningen av tilskuddsmidlene (tilbakeførte fellingsavgiftsmidler). Klimaet rundt forvaltningen er godt og i tråd med prosessdokumentet. Videre deltar FM aktivt i prosessen rundt den regionale planen for Nordfjella der vi er representert i styringsgruppe og administrativ gruppe for utarbeidelse av planen (i regi av Buskerud FK). Deltatt aktivt i oppfølging av regional plan for Hardangervidda. FM er representert i styringsgruppa for merkeprosjektet på Hardangervidda og i Nordfjella.

01-06 SO27: Fylkesmannen har vært og er aktiv og godt representert på ulike nivåer i prosessen med regional plan for Nordfjella, samt oppfølging av regional plan for Hardangervidda.

01-06 SO28: Videreformidlet informasjon fra DN og NINA (Hjorteviltregisteret) til kommunene.

01-06 SO29: Kunngjort og kjørt prosess med offentlige anskaffelser av sekretariater for villreinnemnder, også på vegne av Fm i Telemark og Vest-Agder. Avtale inngått.

Rovvilt

FM-Buskerud har sekretariatsfunksjonen for Rovviltnemnda i region 2 Sør-Norge. Arbeidet er svært ressurskrevende. Godt internt samarbeid mellom miljø- og landbruksavdeling. Ny nemnd er konstituert/etablert og samarbeidet med nemnda og øvrige aktører innen rovviltforvaltningen fungerer godt.

Arbeid med revisjon av forvaltningsplanen er igangsatt med mål om ferdigstilling innen beitesesongen 2013.

01-06 RA9: Vedtak – både gitte tillatelser og avslag - er fortløpende lagt ut på SharePoint. Tilsvarende gjelder vedtak i Rovviltnemnda om fellingskvoter.

01-06 RA10: Innsamla data om avgang av rovdyr (også i tilknytning til lisensfelling og kvotejakt), DNA-prøver etc. anses mest hensiktsmessig å bli utført av SNO som i de langt fleste tilfellene (sannsynligvis alle) innhenter/sitter på grunnlagsdataene. Innlegging utføres av SNO etter avtale. Erstatningsdata (søknader som ikke sendes elektronisk, og vedtak) er fortløpende lagt inn.

Fremmede organismer

Avsluttet en treårig kartlegging av kjempespringfrø langs Liervassdraget og i Linnestranda NR. Rapport ferdigstilt.

Kartlagt forekomsten av rynkerose langs kysten av Hurum kommune. Rapport ferdigstilt.

Avløp

01-06SO48: Oppfølging skjer på bakgrunn av funn ved tilsyn. Egenrapporteringen for avløpsanlegg, tilgjengelig for FM via Forurensning, er for mangelfull til å avgjøre om anleggene oppfyller sentrale vilkår i forurensningsregelverket, for eksempel fosforrensekravet.

I 2012 har vi revidert to tillatelser til avløpsanlegg. Et avslag på utslippstillatelse fra 2011 ble påklaget i 2012, og

avgjort ved at Klif opprettholdt avslagsvedtaket vårt.

Vi har gitt innspill på høring til tillatelsesmal for avløpsanlegg.

Vannforurensing og vannkvalitet

01-06SO49: Liste over bedrifter med utslipp til vann ble sendt Klif i desember 2011.

01-06SO50: Vi jobber med å utrede tiltak, og har i første omgang behov for å bedre resipientovervåkingen fra avløpsanlegg og nedlagte deponier.

01-06SO51: Vi har ikke sett behov for regelendringer hittil, men som vi tidligere har meldt inn har vi behov for at en raskere og noe utvidet overføring av KOSTRA-tall for avløp til Forurensing, og noe utvidet KOSTRA-rapportering slik at tallene blir tilstrekkelige til vårt behov.

Oljeforurensning

Vi er i gang med en oppdatering av MOB-land-kartene.

Resultatområde 07 Godt bymiljø

Fylkesmannen har fulgt opp RPR for samordnet areal- og transportplanlegging ved å delta i arbeidet med areal- og transportplaner, spesielt for byområder. Vi har lagt særskilt vekt på et bærekraftig utbyggingsmønster med vekt på reduksjon av energi- og transportbehovet og tilrettelegging for bruk av miljøvennlig fornybar energi, blant annet ved fortetting og transformasjon ved kollektivknutepunkter.

Vi har også ivarett barn og unges interesser i planleggingen, og lagt vekt på at fortetting skjer med kvalitet med hensyn til grønnstruktur, naturmangfold, uterom, landskap, helsevirkninger mv.

Det ble avholdt en samling for kommunenes barnerepresentanter i samarbeid med Buskerud fylkeskommune.

Vi har videre, særlig i Buskerudbysamarbeidet, bidratt tidlig inn i by- og stedsutviklingsprosesser i Buskerud og formidlet nasjonal politikk.

Fylkesmannen har bidratt med kompetanse i prosjektet Fremtidens byer gjennom aktiv deltagelse i arbeidet med Buskerudbyen.

Resultatområde 08 Aktivt friluftsliv

Dette er fulgt opp i planprosesser etter plan- og bygningsloven, samt i forbindelse med godkjenning av forvaltningsplaner i statlig sikra friluftsområder (i nært samarbeid med fylkeskommunen og kommunene).

Forvaltning og drift av de statlig sikrede friluftsområdene

Fylkesmannen har vurdert og godkjent forvaltningsplaner for statlig sikrede friluftsområder samt utført andre løpende oppgaver.

08SO1: Spesifikk oppfølging med bidrag til utvikling av Skjærgårdstjenesten ikke prioritert.

08SO2: Evaluering av Skjærgårdstjenesten - ingen oppdrag.

Tilrettelegging for jakt og fiske

FM har videreformidlet informasjon fra DN til kommunene. Jegerprøvemateriell er etter forespørsel fortløpende sendt ut til kommunene. Kommunenes refusjonskrav for utgifter til jegerprøven er utbetalt.

Resultatområde 09 Giftfritt miljø

Sedimenter

09SO1P / 09RA2: Skipsveft er rapportert tertialvis etter forespørsel fra Klif, sist i e-post 11. desember 2012. Vi har mottatt sluttrapport etter pålegg om opprydning på land. Vi vurderer pålegg om opprydning i sjø.

09RA1: Vi hadde én dumpesak i 2012.

Grunnforurensning

09SO2P – 09RA3: Av de prioriterte lokalitetene er det bare Moelven Hen som ikke er ferdig med opprydning. Dette skyldes en forurensning av kloakk som de har prøvd å få kommunen til å ta tak i i lengre tid. Resten av området skal være ferdig ryddet, men vi venter ikke å få sluttrapport før dette med kloakken er avklart. De andre lokalitetene har vi fått sluttrapport på, men vi er ikke ferdige med å gå gjennom alle sluttrapportene.

09SO3: Vi har fulgt opp kommunens registrering i Grunnforurensning gjennom årets kommunetilsyn. I de andre kommunene tar vi det opp når vi har anledning.

Avfall og gjenvinning

09SO4 Pukkverk med mottak av avfall (hovedsakelig betong) har tillatelser. Tillatelser for pukkverksdriften er vurdert for forskriftsstyrt drift, men en del blir opprettholdt grunnet krav om garantifond for tilbakeføring av uttaksområdet. Dette vil falle inn under mineralloven 1. jan. 2015 for eksisterende anlegg. Der tillatelser er trukket tilbake har ikke virksomheten avfallsbehandling.

09RA4: Vi mener vi har rapportert avfallsforbrenningsanlegg med unntak, men kan ikke se at vi har fått noen bekreftelse på dette.

Resultatområde 10 Rein luft

Oppgaven er løst ved innspill til kommune- og reguleringsplaner. Det ble reist innsigelse til 17 forslag til reguleringsplaner i 2012 på grunn av manglende ivaretagelse av støyforhold.

Fylkesmannen har fulgt opp krav til anleggseiere om støykartlegging i henhold til forurensingsforskriften kapittel 5.

Det ble i 2012 reist innsigelse til 1 reguleringsplan på grunn av manglende redegjørelse for luftforurensning i tråd med retningslinje T-1520.

Resultatområde 11 Stabilt klima

Oppgavene er gjennomført i henhold til oppdraget. Det ble reist innsigelse til 2 forslag til reguleringsplaner på grunn av manglende krav om tilknytning til fjernvarmeanlegg.

Resultatområde 12 Resultatkrav knyttet til Tverrgående virkemidler

Kartlegging og overvåking av naturmangfold

12.3SO3 Gjennomført supplerende naturtypekartlegging i Krødsherad kommune.

12.3SO4 JKvalitetssikring av viltdata - ikke aktuelt.

12.3SO7 Kvalitetssikring av naturtypedata fra Forsvaret - ingen oppdrag.

12.3SO8 Kvalitetssikring av stedfestet informasjon - ikke prioritert.

12.1 Planlegging for en bærekraftig utvikling

Miljøvernveddelingen har i 2012 brukt i underkant av 3 årsverk til å behandle plan og dispensasjonssaker. Antall plansaker har gått litt ned til ca 150 saker i 2012, mens dispensasjonssøknadene har ligget stabilt på rundt vel 300. Beredskap-justis og kommunalavdelingen bruker ca 2 årsverk på uttalelser til kommune- og reguleringsplaner, planbestemmelsene og samordning av uttalelsene før de sendes kommunene.

I Buskerud tar vi sikte på å følge opp de sentrale mål og føringer, og det er ingen saksområder som blir utelatt. Både biologisk mangfold, friluftsliv, landskap, strandområder og høyfjell (villrein, inngrepsfrie områder) har høy prioritet i plansakene, ved siden av støy, barn og unge og universell utforming. RPR for ATP, klima og energi er også viktige områder, men vanskelige retningslinjer/bestemmelser å forholde seg til.

Vi reiser innsigelser til planforslag som er klart i strid med nasjonale føringer. I 2012 har vi avgitt 45 innsigelser og dette er en klar nedgang fra 2011. Antall klager over gitte dispensasjoner har hatt en viss økning, noe som trolig skyldes strandsonesprosjektet i Hurum som har avdekket maneg ulovlige tiltak.

Fylkesmannen arrangerte sammen med fylkeskommunen to regionale samlinger for kommunene.

Fylkesmannen arrangerte i februar 2012 fire regionale dagssamlinger for nyvalgte kommunepolitikere. Vi hadde totalt ca 100 deltakere (mest politikere). Tema på samlingene var blant annet utvalgte områder fra plan- og bygningsloven (plansystemet, samfunnsikkerhet, støy, jordvern, dispensasjon fra plan og saksbehandlingsregler).

Buskerud fylkeskommune har utarbeidet et elektronisk nyhetsbrev som sendes til kommunene, fortrinnsvis kommunale plansaksbehandlere, hvert kvartal. Fylkesmannen bidrar aktivt med innspill til aktuelle saker.

Planstrategier

Fylkesmannen har medvirket i arbeidet med utarbeidelse av Regional planstrategi. Flere av avdelingene har deltatt på møter underveis i prosessen og kommet med innspill når det gjelder regionale delplaner som bør utarbeides.

I 2012 har Fylkesmannen fått oversendt 14 kommunale planstrategier til uttalelse. Det er store forskjeller når det gjelder omfang og detaljeringsgrad. Vårt inntrykk er at kommunene på en god måte har klart å lage en planstrategi som passer for sin kommune. Dette er viktig med tanke på videre oppfølging av planstrategien.

Antall planer

Fylkesmannen ga 29 høringsuttalelser til kommuneplaner/kommunedelplaner i 2012. Av disse var det 14 uttalelser til kommunale planstrategier.

Mekling

Fylkesmannen gjennomført mekling i 3 plansaker. Det ble oppnådd enighet i en av sakene. For de to andre sakene førte ikke meklingen frem. Ingen saker ble oversendt til Miljøverndepartementet for avgjørelse i 2012. Kommuneplan for Nedre Eiker ble avgjort av Miljøverndepartementet i 2012.

Veiledning

Det har pga ny plan- og bygningslov vært stort behov for veiledning av kommunene. Etter innføring av lovpålagt 3 mnds tidsfrist på behandling av klagesaker har vi i 2012 ikke hatt kapasitet til å ha særskilte seminarer for kommunen om forvaltning av plan-og bygningsloven. Det er avholdt to regionale kurs for nyvalgte politikere.

12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling

12.2SO1 Vi jobber fortløpende med virksomheter som skal over på forskriftsstyring. Det gjenstår noen på overflatebehandlingsområdet, men vi regner med å få ferdigstilt dette arbeidet i forbindelse med aksjonen i 2013.

12.2RA1 Vi har ikke anmeldt noen saker til politiet etter forurensningsloven i 2012.

12.2RA2 Antall årsverk brukt på konsesjonsbehandling innenfor alle fagområder i ressursrapporteringen for 2012: 1,7

12.2SO2P Vi gjennomførte 11 tilsyn i pukkverksaksjonen.

12.2SO3P Vi deltok på tilsynsetatenes felles risikoaksjon høsten 2012, mye gjennom samarbeid med Arbeidstilsynet

12.2SO4P Vi registrerer fortløpende informasjon i databasen Forurensning.

12.2SO5P Kravet om ressursbruk på tilsyn: krav til Buskerud var 2,5 årsverk, og det har vi brukt.

12.2RA3 Vi rapporterer fortløpende på tilsynsaksjoner.

12.2RA4 Vi sender foreløpig inn budsjettrapport 10. september 2012 og endelig budsjettrapport 10. januar 2013 i henhold til prosedyre for budsjett og fakturabehandling

12.2SO6 Vi gjennomførte tilsyn i tre kommuner i forbindelse med kommunetilsynet. 12.2SO7 Under kommunetilsynet informerte vi om miljøkommune.no. Vi viser ofte til miljøkommune.no når vi får henvendelser fra kommuner, og det ligger veiledning på denne nettsiden.

12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon

Kart og geodata

GIS brukes aktivt i saksbehandlingen hos Fylkesmannen i Buskerud. Spesielt i forbindelse med vern, forvaltningsplaner, vanndirektiv, rovvilt og biologisk mangfold kvalitetssikres, vedlikeholdes og ajourføres geodata. I tillegg utarbeider GIS svært mange temakart i løpet av året. I løpet av 2012 ble det kvalitetssikret en rekke biomangfold-datasett. Alle kommunene i fylket har nå vært gjennom minimum en kartleggingsrunde som er publisert i Naturbase.

Fylkesmannen i Buskerud, Fylkesmannen i Telemark og Telemark fylkeskommune samarbeider om en felles database- og kartinnsynsløsning. Løsningen har i 2012 vært i ordinær drift og det foregår en kontinuerlig videreutvikling av temalagene. Spesielt kan nevnes tilgang til planer på høring og direkte tilgang til kommunens planarkiv via innsynsløsningen.

Fagkoordinator for GIS deltar både i Geodatautvalget og Plan- og temadatautvalget i fylket. I begge utvalgene jobbes det aktivt med gjennomføringen av Norge digitalt-samarbeidet. Utvalgene jobber for å sørge for at kommunene og regionale sektormyndigheter har tilgang på oppdatert geografisk miljøinformasjon. Spesiell fokus i Plan- og temadatautvalget har fra 2010 vært å bidra til at kommunene følger opp innføring av digitalt planarkiv.

Fagkoordinator for GIS har i 2012 vært medlem i Fagutvalget for kart og i den forbindelse ledet en arbeidsgruppe som har revidert Fylkesmannsembetenes GIS-strategi.

Databasen Forurensning

12.3SO12 Vi oppdaterer fortløpende informasjonen i Forurensningsdatabasen om avløpsanlegg.

12.3SO14 Oppdatering av deponidata: Vi har ikke ferdigstilt kvalitetssikring av deponidata.

12.4 Internasjonalt samarbeid

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
01 Naturmangfold, vannforvaltning og vannforurensning	kr 3 443 163,92	kr 2 030 052,14
09 Giftfritt miljø	kr 582 365,47	kr 537 989,16
Andre oppgaver under MD	kr 0,00	kr 0,00
11 Stabilt klima	kr 0,00	kr 0,00
12.1 Planlegging for bærekraftig utvikling	kr 3 062 018,28	kr 0,00
12.2 Tilsyn og konsesjonsbehandling	kr 883 001,67	kr 563 581,06
12.3 Kunnskapsgrunnlag og miljøinformasjon	kr 1 253 926,12	kr 0,00
12.4 Internasjonalt samarbeid (Finnmark)	kr 0,00	kr 0,00
Sum:	kr 9 224 475,00	kr 3 131 622,00

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert næringsutvikling

21.1 Jordbruk

Husdyr

Som et resultat av et fireårig prosjekt (2008-2011) for å styrke saueholdet i Buskerud, ble det i 2012 etablert et enkeltmannsforetak kalt "Flæfjelldrifta". Drifta favner et fjellområde på 75 000 dekar i kommunene Ål og Hemsedal. Flæfjelldrifta har mottatt investeringsmidler i 2011 og 2012 for å rive gammelt sperregjerde og sette opp nytt, oppsetting av skillekve og gjeterhytte. Området hadde ikke vært brukt til beiting på mange år og bar tydelig preg av gjengroing med mye lyng og kratt. Syv beitebrukere fra Buskeruds såkalte "midt-fylke" med årlige høye lammetap grunnet gaupe, flyttet rundt 1000 sau til dette området. Ansvarlig for drifta har over 20 års erfaring som gjeter og har gjett sauene gjennom hele beitesesongen.

Erfaringene fra den første beitesesongen er generelt gode, og brukerne rapporterer om stor tapsforebyggende effekt, til tross for at tapet ble noe høyere enn forventet (6,9 % lammetap og 3,3 % søytap mot tilsvarende 2,9 % og 1,8 % gjennomsnittlig tap på fjellbeiter i Buskerud, inkl. Flæfjelldrifta). Dette skyldes trolig en kombinasjon av søyer som trakk ut av området, sykdom på dyra og gjengrodde beiter og drifteveier. Med bare nye besetninger i et område er det normalt at noen dyr vil trekke ut av området. Tilveksten til lamma var gode, men fra tidligere erfaringer vil beitet bli bedre og mer produktivt etter noen sesongers drift.

Arbeidet med etablering av Flæfjelldrifta har krevd mye innsats i form av organisering, tilrettelegging og finansiering.

FM deltar i prosjekt- og styringsgruppa i prosjektet "Styrking av storfekjøtt og melk i Buskerud 2011-2013". Buskerud Bondelag er eier av prosjektet. Målet med prosjektet er å beholde ku- og geitemelkproduksjonen i Buskerud og hjelpe eventuelt nye produsenter i gang. Målgruppen i prosjektet er eksisterende og nye melke- og storfekjøttprodusenter, bønder som vurderer å legge om til økologisk og kommunene. Resultatmålene er at:

- halvparten av de sovende kvotene skal vekkes til live
- nedleggingstakta med antall bruk i fylket i slutten av prosjektperioden skal være maks 80 % av nedleggingstakta for landsgjennomsnittet
- antall liter mjølk og kg storfekjøtt skal minst være like stor ved prosjektets slutt som ved oppstart

Dette er svært ambisiøse mål, og så langt er det dessverre lite sannsynlig at vi når målene i løpet av prosjektperioden. Det ble arrangerert felles fagtur innen tema driftsøkonomi for ammeku- og melkeprodusentene i Buskerud i 2012. I 2013 skal det arrangeres møte for ammekuprodusentene om holdvurdering, føring, rekruttering av dyr, valg av rase, klassifisering og tilvekst. Det er også invitert til fagtur for øke kunnskapen blant storfeprodusentene om når oxen er slaktemoden. Parallelt med dette tilbys det ti timers

rådgivingsavtaler og gårdsbesøk for både ammeku- og melkprodusenter og unge bønder.

Organisert beitebruk

Statistikken fra organisert beitebruk viser en svak økning i tap av lam på skogsbeite i 2012.

Statistikk fra organisert beitebruk viser at det ble tapt nærmere 2950 lam og 700 søyer på utmarksbeiter i Buskerud i 2012. Dette tilsvarer et gjennomsnittlig lammetap på 5,6 prosent og et totaltap for sau på 4,4 prosent. Fra 675 medlemmer fordelt på 31 lag, ble det i år sluppet ca. 30 600 søyer, 52 000 lam og 4 700 storfe fordelt på fjell-, blandings- og skogsbeiter i Buskerud. Organiseringsgraden er på hele 92 % for småfe og 41 % for storfe.

Det er store forskjeller mellom fjell- og skogsbeiter når det gjelder lammetap. Lammetapet på skogsbeiter er på ni prosent, mens det på fjellbeiter er litt under tre prosent.

Det er beitelagene i kommunene Modum, Øvre Eiker, Kongsberg og Krødsherad som hadde de største tapene. Det er i alt åtte beitelag i de nevnte kommunene som hadde lammetap over ni prosent.

Fylkesmannen ble i 2012 tildelt kr 550 000 til investeringer i organisert beitebruk. I tillegg hadde vi gjenstående prosjektmidler på kr 85 000 fra 2011, det vil si totalt kr 635 000 til disposisjon. Vi mottok 15 søknader med samlede kostnader på drøye 1,1 million kroner ekskl. mva. Omsøkte tiltak gjaldt i hovedsak sperregjerder, sanke- og skillekve, beitehage, sankegrinder, bru og ferister. Tilskuddsandel varierte fra 30 til 40 % av totalkostnadene. Det ble gitt tre avslag til søkere som fikk innvilget tilskudd gjennom FKT-ordningen (tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader) og en på grunn av for sent innkommet søknad.

Rovviltskader på sau og erstatninger på grunn av rovvilt

Fylkesmannen i Buskerud mottok 105 søknader om erstatning for sau tatt av fredet rovvilt i 2012 mot 163 i 2011. Husdyreiere fra 16 av våre 21 kommuner søkte om erstatning for til sammen 2175 sauer i 2012. Totalt ble det erstattet 1299 husdyr på grunn av rovvilt. Det er en nedgang fra 2011 på litt over 200 dyr. Totalt beløp erstatningene seg til 2,54 millioner kroner. Dette er ca. kr 410 000 lavere enn i 2011.

Rovviltskadene skyldes for det meste gaupe som alene står for 85 % (70 % i 2011 og 83 % i 2010). I alt ble det i 2012 erstattet 1099 husdyr som er drept av gaupe. Det er 42 flere enn i 2011. Andelen erstattet til uspesifisert fredet rovvilt er redusert betydelig fra 2011 til 13 prosent. Det ble ikke erstattet husdyr som følge av verken jerv eller ulv i 2012. Flest erstatningskrav ble fremmet fra Nes, Modum, Ål og Nore og Uvdal kommuner. Tapene er for øvrig fordelt over det meste av fylket.

Tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovvilt

Fylkesmannen i Buskerud brukte 1 251 000 kroner på forebyggende tiltak mot rovviltskader i 2012. Vi mottok 30 søknader om midler til forebyggende tiltak og to søknader om midler til konfliktdempende tiltak. Totalt 27 søknader ble innvilget og alle gjaldt tilskudd til forebyggende tiltak. Samlet omsøkt beløp var på vel 4,7 millioner kroner. Den største tilskuddsandelen gikk til tekniske tiltak som radiobjeller (kr 550 500), dernest flytting til annet beite (kr 277 500) og beiting på inngjerdet areal (kr 235 000). Det er generelt en økende interesse for å søke om tilskudd til forebyggende tiltak og spesielt til flytting til fjellbeite.

Autorisasjon for kjøp og bruk av plantevernmidler

Fylkesmannen har ansvaret for autorisasjonskursene og har i samarbeid med Bygdefolkets studieforbund (BSF) og Senter for opplæring i anleggsgartnerfaget (SOA) sørget for at det har vært gitt et kurstilbud i Buskerud. Det har vært gitt kurstilbud til både nye brukere og fornying.

Bygdefolkets studieforbund har i 2012 hatt fire førstegangskurs (til sammen 58 deltakere) og to fornyingskurs (til sammen 28 deltakere).

Senter for opplæring i anleggsgartnerfaget har i 2012 hatt fem førstegangskurs (til sammen 52 deltakere) og ett fornyingskurs (7 deltakere).

Kommunal veterinæravakt

Buskerud er inndelt i 7 vaktområder, der kommunene innenfor vaktområdene samarbeider slik at hvert område administreres av en av de kommunene som inngår i vaktområdet. Tildelt tilskudd til kommunale veterinæravakttjenester i Buskerud for 2012, kr 4 986 430, er fordelt og utbetalt til de kommunene som har påtatt seg administrasjonen av ordningen, dvs. Lier, Øvre Eiker, Ringerike, Gol, Ål, Sigdal og Nore og Uvdal.

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2011	2010
FMBU	30617	52068	92	2,2	5,6	4,6	4,1
Sum	30617	52068	92	0	0	0	

21.2 Skogbruk

Tømmeromsetning

Innmålt/omsatt skogsvirke i Buskerud ble redusert fra 1.117.000 m³ i 2011 til 1.012.000 m³ i 2012. Dette tilsvarer en reduksjon på 9,4% og representerer 11,3% av Norges avvirking i 2012. Avvirkingen er fordelt med 635 000 m³ gran, 322 000 m³ furu, 18 000 m³ lauvvirke til industriformål og 37 000 m³ til ved. Dette gjelder registrert avvirket kvantum. I tillegg kommer tømmer og ved til eget bruk, samt virke til energiflis. Det ble behandlet 34 saker knyttet til ordningen med tilskudd til energiflis i 2012. Den største nedgang i avvirking ser vi på gran med en reduksjon på 73 000 m³.

Beregnet balansekvantum i Buskerud utført av Skog og landskap, (inkl. miljøsensyn og lignende) er 1.244 millioner m³ skogskubikk ved middels skogkulturinnsats. Det tilsvarer om lag 1,1 millioner salgskubikk. Avvirkingen i 2012 er noe lavere enn dette, men representerer en gjennomsnittlig aktivitet innen avvirking de siste årene.

Førstehåndsverdien av det innmålte virket var i 2012 310 millioner kroner, mot 394 millioner kroner året før. Det ble avsatt 41,5 millioner kroner til skogfond. Det tilsvarer et skogfondstrekk på 13,4 % av bruttotømmerverdi. Dette er en oppgang på ett halvt prosentpoeng fra året før.

Tømmerprisen var 13% lavere i 2012 enn året før, og det har tidvis vært utfordringer med avsetningen, spesielt på massevirke. Dette henger sammen med bortfall av Peterson i Moss, Norske Skog Follum på Hønefoss og til tider redusert produksjon hos Södra Cell Tofte på Hurum.

Fylkesmannen arbeider målrettet med å øke aktiviteten i primærskogbruket i fylket. Blant annet ble det i 2009 gjennomført et eget prosjekt med å utarbeide strategi for økt aktivitet i skogbruket i Buskerud 2009 - 2012. Dette arbeidet ble bredt forankret i skognæringen og bidrar positivt til økt fokus på å utnytte de skogressursene Buskerud skogbruket står for. Den vedtatte skogstrategien brukes aktivt i Fylkesmannen sitt arbeid.

Videre fordeler vi de økonomiske virkemidlene i skogbruket etter tiltaksstrategier, aktivitets- og resultatrapporter fra de enkelte kommuner. Vi legger også vedtatt skogstrategi til grunn i dette arbeidet. Resultatkontroll for skogbruk og miljø er gjennomført.

Skogfond

Ny skogfondsordning i 2007 med hele 85% skattefordel er en meget bra ordning for skogbruket. Det er imidlertid en utfordring å synliggjøre hva ordningen betyr økonomisk overfor den enkelte skogeier. Dette ut fra at ordningen baserer seg på lavere skatt året etter aktivitet og ikke synliggjøres på samme måte som et direkte tilskudd. Innstående skogfond i Buskerud var ved utgangen av 2012 på 153 millioner kroner. Det ble utbetalt 50 millioner kroner over ordningen i 2012. I tillegg kommer 8 millioner kroner i tilskudd.

Planting/ungskogpleie

Det ble registrert kjøp av 2 124 300 skogplanter i Buskerud i 2012. Dette er en nedgang på 13 % i forhold til 2011. Antall kjøpte planter i 2012 er på nivå med gjennomsnittet de siste 5 årene. Gjennomsnittlig årlig plantekjøp i tiårsperioden 2001-2011 var 1,94 millioner planter, og innebærer nesten en halvering i forhold til gjennomsnittet på 90-tallet, som var 3,6 millioner planter årlig. Den gjennomsnittlige årlige avvirkingen var så å si den samme i de to tiårsperiodene. Skogbruket i Buskerud hadde i sin strategi for økt aktivitet satt som mål å plante 2,8 millioner planter årlig i løpet av perioden 2009-2012. Det kan imidlertid se ut som det er vanskelig å få til en stabil økning i plantetallet.

Fylkesmannen og kommunen har i løpet av året fulgt opp SLFs plantekontroll fra 2011 med å kontakte skogeiere som hadde avvirking i perioden 2009, og som tilsynelatende manglet foryngelse på bakgrunn av tall fra skogfondsregnskapet. I tillegg ble SLFs plantekontroll fra 2011 fulgt opp med purringer og stikkprøvekontroller.

Det ble utført mekanisk ungskogpleie på 35 000 daa dekar i 2012. Dette er en økning på 25 % fra 2011 og det største arealet som er registrert siden 2000. Årlig gjennomsnittet for tiårsperioden 2002-11 var 29 000 daa mekanisk ungskogpleie. Målet i strategien for 2009-12 var 50 000 daa ungskogpleie årlig. Det vil kreve en stor innsats også i 2013 for å nå dette nivået.

Vegbygging

I perioden 2008-2010 ble det gjennomført et prosjekt for å kartlegge standarden på skogsbilvegnettet i fylket. Målsettingen var å fremskaffe oversikt over behovene for opprusting av vegnettet, samt kartlegge "flaskehals" langs tilsynelatende gode veger. Som en oppfølger til dette har fylkesmannen i Buskerud initiert et oppfølgingsprosjekt med ansettelse av en vegplanlegger i fylket. Prosjektet startet i 2011 og er planlagt avsluttet i 2014. Fylkesmannen ser at fokus på og bevisstheten omkring veg og vegstandard i tilknytning til skogbruksvirksomheten har økt som et resultat av prosjektene.

I 2012 ble det ferdigstilt 28,2 km ny skogsbilveg, 46,3 km ombygd skogsbilveg, 12,1 km ny traktorveg og 9,1 km ombygd traktorveg i Buskerud. Av dette ble det gitt tilskudd til 3,6 km ny skogsbilveg og 38,6 km ombygd skogsbilveg.

For 2012 ble fokus på skogbrukets veger også ivaretatt gjennom en to dagers fagsamling for kommunalt ansatte skogrådgivere. Deler av samlingen ble gjennomført i samarbeid med lokale skogbruksledere i fylket. Dette for å få en omforent forståelse av hva som er en «kjørbar og godkjent» skogsbilveg.

Skogbruksplanlegging

I 2012 er det levert nye skogbruksplaner til skogeierne i Nore og Uvdal kommune. I tillegg er det startet opp skogbruksplanprosjekt i Rollag kommune som vil bli levert i 2013.

I områder der det drives skogbruk, kan det gis tilskudd til å ivareta og videreutvikle miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner. Størstedelen av tilskuddsutbetalingene til miljøtiltak i skogbruket kommer vanligvis etter avsluttet områdetakst med miljøregistreringer. Den årlige etterspørselen etter tilskudd til miljøtiltak varierer derfor med mengden ferdigstilte takstprosjekter i fylket. I 2012 ble det i Buskerud utbetalt 1,3 mill. kroner i miljøtilskudd, fordelt på kommunene Nore og Uvdal (1 mill.), Kongsberg, Øvre Eiker, Nedre Eiker og Lier.

Hovedplan og handlingsplan for skogbruksplanlegging er under utarbeiding og vil bli slutført i 2013.

Annet

I Buskerud bidrar også Fylkesmannen med skogfaglig kompetanse i regional skogbrannberedskap. Det er etablert fire regionale skogbranntropper i fylket og vi bistår disse med skog og kartfaglig kompetanse ved behov. I 2012 arrangerte vi i samarbeid med beredskapsavdelingen hos Fylkesmannen i Buskerud et skogbrannseminar på Torpomoen. Her deltok de fleste partene i SAMØV-organisasjonen i Buskerud.

Fylkesmannen arbeider aktivt i forhold til å styrke kommunens rolle som landbrukspolitisk aktør. Det ble også i 2012 gjennomført en forvaltningsdag med fokus på de landbrukspolitiske virkemidlene i landbruket. Vi gjennomførte også en vegsamling for kommunene i Buskerud.

I tillegg har Fylkesmannen i Buskerud bidratt til å etablere et nettverk bestående av landbruksdirektørene og de skogansvarlige i fylkene Aust-Agder, Telemark, Vestfold, Østfold, samt Oslo og Akershus. Nettverket har fått navnet «Østlandsskogbruket». Et av formålene med dette nettverket er å sette skogbrukets utfordringer tydeligere på dagsorden. Dette er viktig både innad i egen organisasjon, men også mot bevilgende myndigheter. Spesielt ser vi at regionen har utfordringer knyttet til en effektiv infrastruktur i skogbruket og avsetning av massevirke spesielt.

21.3 Bygde- og næringsutvikling

Rapportering her må ses i sammenheng med rapportering under kap. 2.5 "Landbruksbasert forvaltning og næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern",

Samarbeid med regionale aktører innen næringsutvikling

I påvente av utarbeidelse av Regionalt bygdeutviklingsprogram valgte vi og ikke revidere strategien for

landbruksbasert virksomhet. Vår strategi for landbruksbasert næringsutvikling, som ble revidert i begynnelsen av 2011, ble videreført uten endringer påvente av «Velkommen til bords». På høsten startet vi arbeidet med nytt Regionalt bygdeutviklingsprogram (RBP), inkludert Regionalt næringsprogram (RNP), Regionalt skog- og klimaprogram (RSK) og Regionalt miljøprogram (RMP) i samarbeid med Buskerud fylkeskommune. Fylkeskommunen skulle revidere sin «Strategi for Buskerud fylkeskommunes arbeid på landbruks- og matområdet». Hele partnerskapet i Buskerud deltok i arbeidet. Partnerskapet består av Buskerud Bondelag, Buskerud Bonde- og Småbrukarlag, Viken Skog, Buskerud fylkeskommune v/ politikere og administrasjon, Innovasjon Norge Buskerud Vestfold, representanter fra jord- og skogbruksforvaltningen i kommunene og Fylkesmannen. I tillegg har Fjellfagskolen på Lien deltatt aktivt, Landbruksrådgivningen i Buskerud og andre interesserte innenfor næringsutvikling. Arbeidet med RBP, inkludert vedleggene RNP, RSK og RMP ble ved årsskiftet.

I forbindelse med Regionalt bygdeutviklingsprogram startet vi arbeidet med å bestille en verdiskapingsanalyse for landbruket i Buskerud, for å følge opp statsrådets anmodning på landbruksdirektørsamlingen i oktober 2012 om å bidra til å synliggjøre landbrukets verdier i fylket vårt. Analysen blir gjennomført i 2013.

Innovasjon Norge, Buskerud fylkeskommune og Fylkesmannen har også gjennom 2012 hatt konkret samarbeid og jevnlig kontakt med hverandre med både initiativ til, utforming og framdrift av enkeltprosjekter i tråd med strategien. Dette har blant annet vært innen lokalmatsatsing (spesielt for etablering av nettverk) og reiseliv. Vi samarbeider også med fylkeskommunen når det gjelder fordeling av Rekruttering-, kompetanse- og likestillingsmidlene (RKL-midlene).

Innovasjon Norge følger opp Verdiskapingsprogrammene gjennom saksbehandling og med veiledning mot aktive prosjekter. Videre har de også i 2012 fulgt opp punktet "Økt verdiskaping som grunnlag for økt lønnsomhet" i strategi for landbruksbasert næringsutvikling (herunder "Mat, produksjon og foredling", "Skog trevirke og bioenergi", Reiseliv og Inn på tunet).

Fylkesmannen har jobbet innen de fleste av punktene i strategien, og følger spesielt opp de andre punktene i strategien (herunder "Sikre bosetting i distriktene", "Landskap i bruk", "Bærekraftig miljø" og "Rekruttering"). Vi har et godt samarbeid med Landbruksrådgivningen i forhold til kompetanseheving innenfor bærekraftig miljø.

Vi har deltatt i styringsgruppe og prosjektgruppe for prosjekt «Styrking av melkeproduksjon og kjøtt i Buskerud», som er rapportert under res.omr.21.1.

«Velg Naturbruk» er et samarbeidsprosjekt mellom Skogselskapet i Buskerud, Viken Skog, Buskerud Bondelag, Buskerud Bonde- og småbrukarlag, senter for anleggsgartnerfaget, naturbruksskolene (Buskerud fylkeskommune) og Fylkesmannen i Buskerud. Prosjektets hovedmål er å doble opptaket til studieretningen naturbruk i videregående skoler i Buskerud til 100 elever. Videre er det et mål at en større andel av elevene etter VG 2 velger studiekompetanse og går videre på høyskoler og universitet. Prosjektet ble startet opp i 2011 og skal etter planen bli avsluttet i løpet av 2014. Resultatet fra prosjektet så langt viser at elevtallet på naturbruksskolene har økt. Elevtallet på de tre naturbruksskolene i Buskerud var for skoleåret 2011/12 på 78 elever, tilsvarende tall for 2012/13 er 92 elever. Dette er tall som gir oss en indikasjon på at prosjektet gir resultat som ønsket.

Samarbeid med Innovasjon Norge Buskerud og Vestfold, IN-styret og fylkeskommunen, kommunene m.fl.

I 2011 utviklet Fylkesmannen i Buskerud, Fylkesmannen i Vestfold, Innovasjon Norge Buskerud Vestfold, Buskerud fylkeskommune og Vestfold fylkeskommune et notat om «Rollefordeling». I tråd med Rollefordelingsnotatet ble det i 2012 holdt to felles kontaktmøter mellom de ovennevnte partene, et på ledernivå og et der også saksbehandlere var til stede. Dette vurderer vi som nyttig. Landbruksdirektøren deltar i IN-styrets møter. Vi har videre jevnlig hatt samhandlingsmøter på saksbehandlernivå med Innovasjon Norge Buskerud, Buskerud fylkeskommune og oss. Dette fungerer godt, og vi opplever at det er god kommunikasjon og samarbeid mellom partene.

I 2012 samarbeidet Fylkesmannen og fylkeskommunen på nytt om felles oppdragsbrev til Innovasjon Norge, dette startet vi med i 2008.

Bruk av BU midlene til utviklings- og tilretteleggingstiltak i 2012

Buskerud hadde en total tilskuddsramme lik 21 290 000 kr kroner i 2012. Buskerud mottok 2,7 mill. kroner til utrednings- og tilretteleggingstiltak. Vi har brukt i overkant av 2,4 mill til utredning og tilrettelegging. Det ble overført ca 0,7 mill fra 2011 og inndratt ca 0,4 mill i løpet av 2012. Sett i betraktning av at det gjennom deler av året var reduksjon i bemanningen innenfor næringsutvikling pga sykdom, er det likevel bevilget en del midler til utredning- og tilrettelegging. Det vi ikke har fått til gjennom hele året, er mobilisering ute i distriktene/kommunene noe som gjenspeiler seg i at en noe av rammen vi hadde til rådighet ikke er bevilget til

aktuelle prosjekt.

Fordeling av BU-midler til utrednings- og tilretteleggingstiltak i 2012:

1. Økt verdiskaping som grunnlag for økt lønnsomhet

a) Mat, produksjon og foredling, 9 saker, ca 1 mill

b) Skog, trevirke og bioenergi, ingen saker i 2012

c) Reiseliv, 4 saker, ca 0,5 mill

d) Inn på tunet, + tjenesteprod. ingen saker

2. Sikre bosetting i distriktene, ingen saker

3. Landskap i bruk, ingen saker

4. Bærekraftig miljø, 6 saker, ca 0,6 mill

Annet, 1 sak, 20 000 kr

Rekruttering, 1 sak, ca 0,1 mill

Praktikantordningen, 1 sak, ca 0,15 mill

Innovasjon Norge har rapportert for bruk av BU midler i forhold til strategi for landbruksrelatert næringsutvikling i Buskerud og oppdragsbrev fra Fylkesmannen. Innovasjon Norge har fordelt alle BU-midlene som var til rådighet gjennom 2012.

Investeringer i melkeproduksjon og sauehold har hatt høyeste prioritet også i 2012, og 57 % av midlene til tradisjonelt jord- og hagebruk ble bevilget til disse produksjonene. Grunnet sanering av geitebesetninger ble det i 2012 gitt tilskudd til 7 saker.

Midler til utvikling av matspesialiteter/lokalmatprodukter utgjorde ca 33 % av BU-midlene til bygdenæringer og 20 % av antall saker i 2012. Det var kun 1 av totalt 42 saker innenfor tradisjonelt jord- og hagebruk basert på økologiske produksjon i 2012. Aktiviteten i *Bioenergiprogrammet* er fortsatt høy. Det er gitt tilskudd til 26 gårdsvarmeanlegg.

I 2012 har det bare vært bevilget midler til 3 Inn på tunet-saker.

Tiltak for økt satsing innen landbruksbasert vare- og tjenesteproduksjon, matspesialiteter, grønt reiseliv og utmarksnæring.

Fylkesmannen startet helt på slutten i 2010 et nærere samarbeid med Innovasjon Norge om satsing på matspesialiteter, noe som har blitt fulgt opp gjennom 2012. Når det gjelder satsingsområdene grønt reiseliv/Inn på tunet og "Bruk og vern"/verdiskaping i verna områder, prøver Fylkesmannen å integrere dette i vårt øvrige arbeid, både i planrettet arbeid og aktiviteter som kurs og kompetansetiltak for kommunene.

Fylkesmannen har samarbeidet med Norsk Turistutvikling AS om en veileder for «Økt verdiskaping fra hytte- og fritidsbebyggelse». Denne er markedsført på to samlinger i 2012 der partnerskapet har deltatt sammen med kommunal landbruksforvaltning og Landbruksrådgivningen i Buskerud. Arbeidet med å gjøre veilederen som var ferdig ved utgangen av 2011, bedre kjent for grunneiere og veiledere i Buskerud, er trappet opp samtidig som Fylkesmannens eget prosjektarbeid med «Næringsutvikling i og ved verneområder» er lagt ned. Videre arbeid i med næringsutvikling i skjæringspunktet mellom bruk og vern blir løst gjennom forvaltningen av Utrednings- og tilretteleggingsmidlene i tillegg til at prosjektsamarbeid med Norsk Turistutvikling inngås på dette feltet. Hytter og næringsutvikling i og ved verneområder blir vesentlig for utviklingen av bygdenæringer og for satsingen på fjellandbruket.

Matkontakten har gjennom året hatt tett kontakt både mot nye og etablerte mat- og produsentnettverk og mobilisering av slike nettverk. Og i november 2012 ble et nytt nettverk for mat- og reiselivsprodusenter formelt stiftet i Numedal. 25 stykker har nå forpliktet seg i «Matopplevelser i Numedal». Samarbeidet med de 7 Vikenfylkene om Østlandsmesterskapet for VG2 for kokk- og servitørfag med fokus på bruk av lokale spesialiteter og økologisk produserte råvarer ble også gjentatt i 2012, sannsynligvis for siste gang. Matkontakten har også gjennom 2012 sittet i referansegruppa for prosjektet «Småskala gårdsutsalg og serveringsbedrifter» i

regi av Mattilsynet. Dette ble avsluttet i 2012. Fylkesmannen tok videre initiativ til en spesiell satsing på Fjellmat gjennom Fjellregionsamarbeidet. Fjellregionsamarbeidet tok denne ballen på slutten av 2012, og det arbeidet blir videreført inn i 2013.

Resultatområde 22 Klima- og miljøtiltak i landbruket

22.3 Miljøprogram og miljøplan

Fylkesmannen har også i 2012 arbeidet aktivt for å legge til rette for økt satsing på miljøtiltak i landbruket. Regionalt miljøprogram for landbruket i Buskerud, prøvefylke for miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel og foregangsfylke innenfor økologisk landbruk (jordstruktur og jordkultur) og økologisk handlingsplan er viktige arbeidsredskaper for å oppfylle regjeringens målsettinger. Buskerud ligger langt framme i forhold til økologisk landbruk og bruker erfaringer herfra i forhold til å spisse miljøinnsatsen inn mot landbruket totalt sett.

Regionalt miljøprogram

2012 var siste året i rulleringsperioden 2009-2012 for Regionalt miljøprogram for landbruket i Buskerud. Det ble ikke gjort endringer i forhold til foregående år. Fokuset holdes både på å opprettholde åpne og varierte kulturlandskap, samt å fremme driftsformer som reduserer forurensing og avrenning av jord til vassdrag. Åpne kulturlandskap anses som viktig i hele fylket både med tanke på fastboende og tilreisende (turisme), men er sterkt fokusert i de øvre kommuner i Hallingdal og Numedal. Forurensingshindrende tiltak har høyt fokus og en stor andel av aktivitetene i nedre del av fylket. I 2012 har Fylkesmannen økt satsene vesentlig for de høyere erosjonsklassene for å motvirke økt jordarbeiding og dermed en høyere risiko for erosjon. Fylkesmannen har også i 2012 sendt ut veiledningshefte for søknad om regionale miljøtilskudd til alle aktuelle søkere. Aktiviteten opprettholdes. Bevilgningen for 2012 var på nivå med foregående år. Som ledd i arbeidet med Regionalt bygdeutviklingsprogram i 2012 har Fylkesmannen hatt en prosess for å utarbeide Regionalt Miljøprogram for 2013-2016.

SMIL-midlene

Fylkesmannen har som tidligere år også i 2012 fordelt SMIL-midlene til kommunene i starten av året, basert på kommunenes strategi for bruk av midlene, og innmeldte behov. Midlene går i hovedsak til landskapstiltak som forbedringer og ivaretagelse av viktige kulturlandskap, til forurensningstiltak og til ivaretagelse av gamle og verneverdige bygninger i landbrukets kulturlandskap. Særlig på landskapssiden og for å forebygge forurensning fra landbruket er det en god kopling mellom de kommunale SMIL-midlene og de regionale midlene til RMP, ved at SMIL-midler ofte bevilges fra kommunene til etablering/rydding og hvor RMP-midlere senere år brukes til oppfølging/skjøtsel i tråd med miljøplan trinn 2.

Biologisk mangfold og kulturminner

Fylkesmannen har prioritert ordninger gjennom RMP som gir støtte til skjøtsel av spesielt viktige kulturlandskapområder og biologisk viktige områder. Miljøplan trinn 2 ligger til grunn for skjøtsel av slike områder. En spesiell sak i 2012 var at eiendommen Ryghsetra ble solgt og har fått nye eiere. Ryghsetra er en utvalgt naturtype - slåttemark, og fikk sin skjøtelsesplan i 2011. Det har foregått slåttekurs på Ryghsetra i samarbeid med eierne, og i regi av Naturvernforbundet i 19 år. Slått er svært viktig på dette arealet for å ivareta det svært rike biologiske mangfoldet som er på eiendommen. Fylkesmannen er kjent med at det er kontakt med nye eiere for å få viderført slåttekursene også i 2013. I konsesjonssaken ifm eierskifte på Ryghsetra har kommunen satt vilkår for konsesjonen som skal ivareta slåttemarka og det biologiske mangfoldet på eiendommen. Fylkesmannen hadde også konsesjonssaken til vurdering i 2012 etter kommunens vedtak i saken, og fant at vilkårene i tilstrekkelig grad ivaretar de samfunnsinteresser som er knyttet til eiendommen.

Forurensning

Kommunale SMIL-midler og regionalt miljøprogram er de viktigste ordningene for å redusere og forebygge forurensning og avrenning fra landbruket. Fylkesmannen forsøker også på landbrukssiden å delta aktivt i de ulike vannområdene ifm karakterisering og utarbeidelse av plan med tiltaksplan for de ulike vannområdene.

Liervassdraget og Numedalslågen er vassdrag i fylket som var med i første planperiode etter vannforskriften. Ordninger for å forebygge og redusere forurensning fra landbruket i disse vassdragene foregår i hovedsak gjennom SMIL og RMP. Det er i så måte en utfordring å prioritere nok midler til disse områdene slik at ønskete tiltak blir satt i verk i tilstrekkelige grad på de enkelte landbruksforetakene. Vi kan ikke se noen vesentlig økning i tilslutningen til forureningsordningene i disse vassdragene ennå. En annen utfordring er at det ikke finnes midler til overvåking av tilstanden i vassdragene.

Miljøplan

Fylkesmannen gjennomførte en stor satsing på kontroll av miljøplan i 2012. Se under res.omr. 24.

I 2012 har det særlig vært fokusert på vannforskrifts-arbeidet i Vannområdene Hallingdal, Simoa og Tyrifjorden. Fylkesmannen gjennomførte kontroll av Miljøplan på gårdsbruk i høst. Kommunene der kontrollen ble gjennomført ga sin tilslutning til behovet for målretting av flere tiltak mot avrenning fra landbruket innenfor RMP og SMIL. Det er nå forståelse for den sentrale rollen bondens miljøplan får i forbindelse med tiltaksprogrammene etter vannforskriften.

Klimatiltak innen landbruket

Fylkesmannens arbeid med klimatiltak innen landbruket er i hovedsak knyttet til skogsiden, med oppfølging av foryngelsesplikten, stell av ungskog og tilak for å få til kvalitetsskog. Innen jordbruksiden er det mindre satsing på konkrete tiltak, men økologisk foregangsfylke innen jordkultur i Buskerud gir kunnskap om bl.a. innhold av organisk materiale i jorda og jordbiologi, som også kan være gode klimatiltak. Innen planarbeidet etter Plan- og bygningsloven er oppvarming av bygg og anlegg på en klimanøytral måte, f.eks. ved bruk av bioenergi viktig. Bruk av tre som byggemateriale er også et godt klimatiltak. Dette er viktige budskap i Fylkesmannens tilbakemelding i svært mange plansaker.

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2012 etter søknadsomgang 2011 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Kulturlandskap	Avrenning til vassdrag	Kulturmiljøer og kulturminner	Tilgjengelighet - friluftsliv	Biologisk mangfold	Plantevernmiddel	Avfall	Andre miljøtiltak
FMBU	6867838	9374505	3762600		855440	1003500		
Sum	6867838	9374505	3762600	0	855440	1003500		

22.4 Økologisk landbruk

Fylkesmannen har hatt stort engasjement innenfor økologisk landbruk i 2012. Det har vært bred satsing for å øke bevisstheten om og forbruket av økologisk mat både innenfor kommunale virksomheter og direkte ut mot forbruker. Samarbeid med prosjektet "Økoframtid i Drammensregionen" gir resultater. Fylkesmannen har i 2012 særlig satset på tiltak innenfor handlingsplanen som er retta mot å øke det økologiske forbruket. Tiltak som kan nevnes er teoretisk og praktisk kunnskapsformidling til alle videregående skoler med studieretning matfag i fylket, økologiske matdemoer i utvalgte butikker, økologiske stands på Egertorget, generisk markedsføring i regionale festivalaviser, opplæring av kantinepersonell, barnehager m.m.. Nytt av året er planleggingen av et forprosjekt med tittel "Forprosjekt Økologisk forbruk i næringslivet og i det offentlige". Forprosjektet er et samarbeid mellom Buskerud fylkeskommune, Innovasjon Norge Buskerud Vestfold og Fylkesmannen. Prosjektet startet opp 1. januar 2013.

Økologisk foregangsfylke prosjektet "Levende Matjord" har hatt stor aktivitet både i forhold til utprøving, utvikling og kunnskapsformidling. Det har vært stor etterspørsel etter kunnskapsformidling fra flere plasser i landet, og vi har gjennomført ca. 25 lengre og kortere foredrag samt et 2 dagers seminar. Fylkesmannen vil berømme hovedsamarbeidspartnerne Lindum AS, VitalAnalyse og Bioforsk økologisk for stor innsats i 2012. Prosjektet synes å treffe et stort interessepotensiale langt utover økologisk landbruk både i forhold til landbruksrådgivningen og direkte ut til bønder over hele landet. Behovet for slik kunnskap som prosjektet genererer synes å være stigende. På slutten av 2012 var det allerede planlagt flere oppdrag utenfor eget fylket.

22.5 Tre og miljø

Trebruk

Når det gjelder arbeidet med økt bruk av trevirke til bygg og energiformål, er dette organisert i et regionalt prosjekt med egen prosjektleder. Prosjektet er et samarbeid mellom fylkene Buskerud, Telemark og Vestfold.

Økonomiske bidragsytere er fylkeskommunene, Fylkesmennene og Innovasjon Norge i de aktuelle fylkene. I tillegg bidrar skog og trenæringen i regionen. Prosjektet er godt mottatt i næringen og har resultert i mange søknader til Innovasjon Norge sitt verdiskapningsprogram for tre fra regionene. Totalt ble det bevilget 5,3 millioner kroner fordelt på 15 prosjekter i 2012.

Utfordringene når det gjelder prosjekter som dette, er blant annet å komme tidlig nok inn i aktuelle byggeprosjekter, som kan resultere i økt bruk av tre.

I forhold til *Treprogrammet* har IN i tillegg bidratt med økonomisk støtte til tre saker i 2012: Follum Industripark (foresightprosess), Design & 3Interior (Investering i ny teknologi) og Treko (utvikle støyskjermelementer).

Bioenergi

I 2011 ble det gjennomført en kartlegging av bygde anlegg med støtte gjennom bioenergiprogrammet i Buskerud i perioden 2003-2011. Totalt er det gitt støtte til 147 bioenergianlegg i denne perioden.

Alle disse anleggene er nå visualisert på Fylkesmannens kartløsning. Målet er å bruke denne oversikten som henvisningskompetanse ovenfor nye aktuelle utbyggere av bioenergianlegg.

IN melder at aktiviteten i *Bioenergiprogrammet* fortsatt er høy. Det er gitt tilskudd til 26 gårdsvarmeanlegg i Buskerud i 2012.

I tillegg er det fra flisordningen (skog – klima) innvilget investeringstilskudd til teknisk utstyr for produksjon av biobrensel, samt lager og salg av flis.

Resultatområde 23 Eiendoms- og bosettingspolitikk

I 2012 har vi gjennomført kontroll med lovforvaltningen ved å plukke ut 3 kommuner der vi har gått gjennom utvalgte saksområder innenfor konsesjon og deling de 3 foregående år. Kontrollen av disse sakene er ferdig for en av kommunene, og viser at kommunen i all hovedsak praktiserer saksområdet i samsvar med gjeldende lovverk. Tilbakemelding til de to resterende kommunen vil skje i løpet av våren 2013

Opplæring og kursing i landbrukslovverket ble prioritert i 2012, blant annet gjennom 4 regionale kurs for nyvalgte politikere etter kommunevalget høsten 2011. Fylkesmannen har i tillegg gjennomført 3 egne kurs på landbrukslovgivningen i 2012. Disse har vært gjennomført i samarbeid med kommunene i Hallingdal. Vi har i tillegg deltatt på regionale og kommunale møter med kommunal landbruksforvaltning der juridiske utfordringer har vært tema. Interessen og behovet for videre kurs og opplæring innen landbruksjuss synes fortsatt stort i fylket, og vi vil i 2013 organisere kurs i konsesjon med fokus på prissetting av landbrukseiendommer.

Fylkesmannen har rapportert status på jordfondet til SLF. Buskerud hadde ved inngangen av året fortsatt en eiendom som var kjøpt av jordfondet. Denne ble solgt i 2011. Imdertid venter vi fortsatt på at jordskifte skal fastsette endelige grenser på eiendommen. Jordskiftesaken startet opp i 2012 og vil etter planen bli sluttført i 2013.

Resultatområde 24 Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll

Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning

Regelverket for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning er komplisert, til dels skjønnsbasert og stiller derfor betydelige krav til saksbehandlers kompetanse. Hvor mye ressurser som er satt av til å jobbe med denne

typen saker varierer fra kommune til kommune, og variasjonen er større enn antall saker i hver kommune skulle tilsi. Dette gir ulik evne til å løse oppgavene kommunen har i tilskuddsforvaltninga på landbruksområdet. Fylkesmannen har i 2012 fortsatt hatt fokus på kvalitetssikring av saksbehandlinga i kommunene. Alle søknader som har vært gjenstand for "manuell" behandling, det vil si omlag 65, er gjennomgått av Fylkesmannen. Gjennomgangen har omfattet kontroll av dokumentasjon og at kommunens vedtak er i samsvar med forvaltningsloven og regelverket for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning. Antallet saker til manuell behandling er redusert fra om lag 100 saker i 2011. Nedgangen skyldes bedre oppfølging fra kommunene i forbindelse med inputkontrollene, slik at færre feil og mangler slipper igjennom til hovedutbetalingene.

Det er i løpet av året sendt ut 11 tilskuddsmeldinger via epost til alle kommunene med informasjon om rutiner og frister. Det er holdt to fagsamlinger og en forvaltningsdag der aktuelle temaer innenfor produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning har vært tatt opp, i tillegg til temaer innenfor andre tilskuddsordninger og erstatningsordningene. Ut over dette er det hyppig kontakt mellom saksbehandlere i kommunene og FM, via telefon og epost, om tolkning av regelverk og saksbehandlingsrutiner.

Kommunene utførte stikkprøvekontroll hos 5,4 % av foretakene som søkte produksjonstilskudd ved søknadsomgangen i januar 2012. Ved søknadsomgangen i august 2012 ble det også kontrollert 5,4 % av foretakene. Kravet om kontroll av minst 5 % av foretakene er dermed oppfylt. Kontrollene avdekket diverse avvik med hensyn til arealstørrelse og dyretall. Utbetaling av tilskudd har skjedd på grunnlag av kontrolldataene.

Saksbehandlingssystemer

Wespa og Lreg fungerer greit for kommunene. Høy brukerterskel reduserer fortsatt anvendelsen av LIB i kommunene. Det finnes et betydelig potensiale for effektivisering av kommunens saksbehandling av tilskuddssøknader gjennom videreutvikling av de elektroniske fagsystemene. Framtidens fagsystemer bør støtte områder det i dag ikke finnes funksjonalitet for, særlig støtte av generelle saksbehandlingsrutiner. Integrering av kart vil forenkle arbeidet. De maskinelle kontrollene er ryggraden i kontrollen av søknadene og må kontinuerlig videreutvikles og spisses. Dette vil bidra til å løfte opp kommuner som har lite ressurser. Vi imøteser innføring av eStil.

Kontroll

Forvaltningskontroller

I henhold til risikobasert kontrollplan for tilskuddsforvaltningen i jordbruket i Buskerud i 2012 ble det gjennomført forvaltningskontroller i Røyken, Hurum, Ål, Ringerike, Hole og Flesberg innenfor ordningene produksjonstilskudd (PT), regionale miljøtilskudd i jordbruket (RMP), spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) og avløsning ved sykdom (AV). Ved kontrollene sjekket vi utvalgte saker med tanke på kommunens behandling i forhold til oppfyllelse av grunnvilkår, overholdelse av søknadsfrister, behandling av feil og advarsler som var avdekket i de maskinelle kontrollene av søknadene i PT og RMP, gjennomføring av stikkprøvekontroll og behandling av avvik mellom søknad og stikkprøvekontroll. Miljøplan trinn 2 ble sjekket der det er et krav. Ved sykdomsavløsning ble dokumentasjon sjekket. I tillegg sjekket vi oppfyllelse av vilkår og kommunens administrasjon i forhold til SMIL, NMSK og RMP. I to av kommunene ble det funnet avvik i tillegg til at det ble gitt merknader i alle kommunene unntatt en. Saksbehandling i SMIL og RMP er generelt god, men det er noe mangelfulle rutiner i forhold til å kontrollere at vilkår og krav overholdes. Brudd på reglene om habilitet og mangler ved delegasjonsreglementene er, som før, gjengangere i de fleste kommunene.

Kontroll av miljøplan

Fylkesmannen har i samarbeid med kommunene gjennomført kontroll av miljøplan hos totalt 50 foretak i Lier, Modum, Sigdal, Hemsedal og Nore og Uvdal. Utvalget av foretak skjedde i nedslagsfeltet til viktige vassdrag i fylket. Alle foretak ble tilskrevet på forhånd og informert om kravene til miljøplan. Foretakene fikk en romslig frist for innlevering av miljøplanen til kommunen. Det ble sendt ut purring kort tid før innleveringsfristen. FM gikk igjennom innsendte miljøplaner sammen med kommunen der de enkelte foretakene hører til. Det ble skrevet en oppsummering av gjennomgangen for hvert enkelt foretak, som ble sendt til foretaket etterpå.

Opplegget for kontrollen ble utført i samarbeid med Fylkesmannen i Telemark. Det ble gjennomførte tilsvarende kontroll i Telemark som i Buskerud.

Foretakskontroll

Fylkesmannen har også utført foretakskontrollen hos et foretak i Kongsberg kommune. Bakgrunnen for

kontrollen er at kommunen ved tidligere søknadsomganger har avdekket avvik mellom dyretall i søknaden og reell drift. Det foreligger også et vedtak fra Mattilsynet om reduksjon i dyretallet. Foretaket mottar hvert år betydelige tilskuddsbeløp. Kontrollen avdekket flere avvik også denne søknadsomgangen. Fylkesmannen utarbeidet en kontrollrapport som ble forelagt søker til uttalelse før endelig rapport ble oversendt til kommunen. Kontrollrapporten ble lagt til grunn for kommunens vedtak i saken og resulterte i redusert utbetaling av tilskudd samt avkorting.

Landbruksvikar

Buskerud fikk tildelt midler til 9 årsverk etter reglene for tilskudd til landbruksvikarer organisert gjennom avløserlag. Det er kun to avløserlag som har gått inn på ordningen. For 2012 ble samtlige 9 årsverk omsøkt og fordelt. Det er 3 kommuner som formelt ikke dekkes av de avløserlagene som er med på ordningen. Det er ikke meldt om at dette skaper problemer for tilgangen til hjelp til stell av husdyra ved sykdom. Det er to mindre avløserlag som ikke deltar i ordningen. I 2012 tok ett av lagene som deltar i ordningen initiativ til kontakt med ett av de lagene som ikke deltar, for å få til et samarbeid om en felles landbruksvikar. Denne landbruksvikaren vil delvis dekke opp områder som i dag har noe svak dekning.

Erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon

2012 var et fuktig år for jordbruket. Nedbøren skapte likevel ikke så store utfordringer som i 2011. Fylkesmannen fikk inn 18 søknader for avlingssvikt i planteproduksjonene for 2012, 9 saker gjaldt korn, 6 saker gjaldt frukt, 2 saker gjaldt grovfôr og 1 sak gjaldt bær.

Alle sakene som gjaldt frukt, bær og grovfôr ble behandlet før utgangen av året. Utbetalingene var på til sammen kr 1 146 092. Det var ingen søknader om forskudd.

I tillegg ble 18 saker fra 2011 sluttbehandlet i 2012. Disse gav en utbetaling på 560 417 kr.

Vi mottok 5 søknader for vinterskade på eng i 2012 (vinteren 2011 til 2012). Sakene er ferdig behandlet og medførte utbetalinger på kr 40 986.

Fylkesmannen mottok 1 søknad for svikt i honningproduksjonen for 2012. Søknaden er ferdig behandlet og ga ingen utbetaling.

Erstatning for avlingssvikt generelt er en krevende oppgave der det må brukes skjønn i en rekke saker. Mengden saker varierer veldig fra år til år, noe som kan være vanskelig i forhold til arbeidskapasitet og oppgavefordeling på avdelingen.

Erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon

Fylkesmannen mottok i 2012 kun to søknader om erstatning for nedføringskostnader mv. som følge av radioaktivitet. Søknadene er behandlet etter forskrift om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon. Samlet erstatning lød på kr 4 420. Erstatning etter saker mottatt i 2011 var kr 10 225.

Fylkesmannen mottok ingen søknader om erstatning etter offentlig pålegg i planteproduksjonen i 2012.

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2012 - antall

Klagebehandling

Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
1	13	0	1	0	0

Dispensasjonssøknader

Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
14	0	0	6	0	2	0	0	0

Fylkesmannens kontroll av landbruksvirksomheten i 2012

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

Årsverk: 0,6

Antall personer: 6

2. Gjennomførte kontroller av kommunenes landbruksforvaltning(forvaltningskontroller)

Kommune:	Flesberg kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd i jordbruket Tilskudd til avløsning ved sykdom Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket Regionale miljøtilskudd
Registrerte avvik:	4 avvik
Oppfølging av avvik:	Kommunen har ikke gitt noen form for tilbakemelding på hvordan avvik skal lukkes, tross purring.

Kommune:	Ringerike kommune
Orninger/omfang:	Siden det er felles landbrukskontor for Ringerike og Hole, ble søknader fra begge kommunene kontrollert i den samme kontrollen. Produksjonstilskudd i jordbruket Tilskudd til avløsning ved sykdom Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket Regionale miljøtilskudd
Registrerte avvik:	6 avvik

Oppfølging av avvik:	<p>Kommunen har meldt tilbake følgende: Avvik 1 (stikkprøvekontroll utført uten stedlig kontroll) - På grunn av utfordringer med å få gjennomført kontrollene innen tidsfristen har kommunen tidvis utført «kontorkontroller». Kommunen vil heretter gjennomføre kontrollene etter de retningslinjene som SLF har trukket opp, dvs, som stedlige kontroller.</p> <p>Avvik 2 (tilskudd utbetalt på feil grunnlag) - Avviket gjelder et enkelttilfelle. Kommunen har ikke behandlet saken i skrivende stund. Kopi av kommunens vurderinger knyttet til tilbakebetaling samt vedtak vil bli oversendt Fylkesmannen, senest innen 31.12.2012.</p> <p>Avvik 3 (manglende vedtak på søknad) - Avviket gjelder et enkelttilfelle. Kommunen har ikke behandlet saken i skrivende stund. Kopi av vedtak vil bli oversendt Fylkesmannen, senest innen 31.12.2012.</p> <p>Avvik 4 (utløpt søknadsfrist, søknad likevel behandlet) - Avviket gjelder et enkelttilfelle. Kommunen vil unngå at dette skjer i fremtiden, og vil være obs. på dette i manuell kontroll. Avvik 5 (mangelfull dokumentasjon) - Kommunen har endret sine rutiner og egne skjema, og vil stille strengere krav til søknader for få følge opp merknader/avviket.</p> <p>Avvik 6 (mangelfull vurdering av søknad ift Naturmangfoldloven) - Kommunen har endret sine rutiner og vil ta inn vurderinger etter Naturmangfoldloven i de saker hvor det er relevant.</p>
----------------------	--

Kommune:	Røyken kommune
Orninger/omfang:	Siden det er felles landbrukskontor for Røyken og Hurum (samt Lier og Drammen), ble søknader fra begge kommunene kontrollert i den samme kontrollen. Produksjonstilskudd i jordbruket Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket Regionale miljøtilskudd
Registrerte avvik:	Ingen avvik
Oppfølging av avvik:	

Kommune:	Ål kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd i jordbruket Tilskudd til avløsning ved sykdom Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket Nærings- og miljøtilskudd i skogbruket Regionale miljøtilskudd
Registrerte avvik:	Ingen avvik.
Oppfølging av avvik:	

3. Gjennomførte foretakskontroller. Foretakene kan anonymiseres ved A, B, C etc.

Foretak:	A, Kongsberg
Orninger/omfang:	Kontrollen ble utført i samarbeid med kommunen, før kommunen fattet vedtak om produksjonstilskudd Produksjonstilskudd i jordbruket
Hjemmel for kontroll:	Forvaltningsloven § 17 Forskrift om produksjonstilskudd § 11
Registrerte avvik:	6 avvik
Oppfølging av avvik:	Kommunens vedtak innebar tilskudd for færre dyr enn omsøkt. I tillegg ble det foretatt avkorting pga feilopplysninger og avkorting pga brudd på annet regelverk (- det ble observert forhold som er i konflikt med vedtak fattet av Mattilsynet). Trekk og avkorting pga mangelfull miljøplan. Søker klagde på kommunens vedtak. Klagen ble sendt direkte til SLF for behandling. SLF har oversendt saken til FM. Saken er ikke ferdig behandlet hos FM. Mattilsynet er informert om funn. Kommunen følger opp foretaket, og har i ettertid på nytt informert Mattilsynet om uregelmessigheter.

Foretak:	50 foretak
Orninger/omfang:	I samarbeid med kommunene Lier, Sigdal, Nore og Uvdal, Hemsedal og Modum gjennomførte FM kontroll av totalt 50 miljøplaner fra foretak i disse kommunene. Utplukket av foretak ble gjort i nedslagsfeltet til viktige vassdrag i fylket.
Hjemmel for kontroll:	Forskrift om miljøplan § 5
Registrerte avvik:	21 miljøplaner kunne ikke godkjennes. Viktigste feil var manglende kart, manglende eller mangelfull gjødslingsplan og mangelfull

	sjekklister.
Oppfølging av avvik:	Det er foretatt trekk pga manglende miljøplan.

4. Andre kommentarer/ innspill:

Husdyrkonsesjon Fylkesmannen har som forvalter av husdyrkonsesjonsregelverket ansvaret for å kontrollere at regelverket overholdes. Rundskriv 12/12 fra Statens landbruksforvaltning beskriver hvordan kontrollen for 2011 skal gjennomføres. Rapportene som skal og er benyttet finnes i Landbrukets Informasjonsbase (LIB). Rundskriv 12/11 omhandler spesielt kontroll av svine- og fjørfeproduksjonen for 2011. Oversikten fra Buskerud viser at ingen foretak har oversteget konsesjonsgrensen med inntil 15 % ett år uten samtidig å redusere produksjonen tilsvarende det påfølgende året.

Resultatområde 25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør

Fylkesmannen tilbyr et kursprogram på landbruks- og næringsområdet hvert år.

Fylkesmannen i Buskerud deltar aktivt i samarbeidet mellom Fylkesmennene rundt Oslofjorden innen kompetanseutvikling for kommunal landbruksforvaltning (KOLA-Viken). Modul 8 ble gjennomført høsten 2012 i Kongsberg i Buskerud. Temaene denne gangen var miljø og klima sett med landbruksøyne. Oppslutningen fra kommunene til denne samlingen var rekordstor med over 130 deltakere. Også fra lokal landbruksforvaltning i Buskerud var det god deltakelse med deltakelse fra totalt 14 forskjellige kommuner.

Årets miljødager for kommunal landbruksforvaltning i Buskerud ble gjennomført i juni 2012 i Hemsedal kommune. Her var tema blant annet husdyrhold, kulturlandskap, biologisk mangfold og Inn på tunet.

Det har bl.a. vært holdt 2 fagdager om tilskuddsforvaltning og kontrollvirksomhet, en forvaltningsdag felles for jord- og skogsiden, 1 endags og 1 todags fagdager for skogbruksforvaltningen og flere gårdskartkurs. Det har også vært diverse kurs og fagdager på økologisk landbruk både i Buskerud, og også utenfor fylket ifm. økologisk foregangsfylket "Levende matjord".

Den tradisjonelle kommunekonferansen for landbruksmedarbeidere i fylket ble gjennomført i mars 2012 i Hønefoss med fokus på matproduksjon og produksjon av skogsvirke som gjennomgående tema.

Gårdskartprosessen i Buskerud går etter planen og det har vært gjennomført ett feltkurs i Sigdal og 2 programvare kurs i AR5 Ajourhold i 2012.

I tillegg ytes det utstrakt støtte til kommunene gjennom telefonhenvendelser, epost og ulike prosjekter.

De kommuneretta midlene for 2012 har gått til kurs for kommunene, blant annet til kommunesamlingen og til KOLA-Viken.

Plan- og bygningsloven har stått sentralt i den landbrukspolitiske dialogen med kommunen. Landbruk og spesielt jordvern/kulturlandskap har vært tema på Fylkesmannens regionvise kommunedialog med politisk og administrativ ledelse, og landbruksdirektøren har deltatt på flere av møtene.

Fylkesmannen rapporterte på utviklingen i kommunenes kapasitet og kompetanse på landbruksområdet midtveis i året. Fylkesmannen er bekymret for utviklingen i flere kommuner. Medarbeiderne på landbrukskontorene blir ofte pålagt andre oppgaver og får for liten tid landbrukssakene, ikke minst til å være pådriver i landbruksbasert næringsutvikling.

Fylkesmannen har ikke hatt noe samarbeid med KS på landbruksområdet i 2012.

Resultatområde 26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging

26.1 Jordvern og kulturlandskap

Fylkesmannen gir uttalelse til plansaker etter plan- og bygningsloven, og kommer med faglige råd og innsigelser i saker der dette vurderes nødvendig. Det er i tillegg hyppig kontakt med kommuner og ulike interessegrupper og privatpersoner ifm planforslag som utarbeides. Jordvern er ofte tema i slike møter eller henvendelser når disse kommer til landbruks- og næringsavdelingen. Omfang av planbehandlingen og hovedutfordringer for nedbygging framgår av årsrapportens kap 2.4.

Arealdisponering

Tallene for omdisponering av dyrka og dyrkbar mark i Buskerud i 2012 er ikke klare ennå da disse tallene blir rapportert direkte fra kommunene i KOSTRA. Imidlertid viser tallene for 2011 (som var klare i mars 2012) en omdisponering på ca 1438 dekar av dyrka og dyrkbar mark, hvorav ca 845 daa er dyrka mark. Gjennomsnitt i Buskerud har ligget på ca 600 dekar pr. år dyrka og dyrkbar mark. Det svært høyet tallet omdisponert areal i 2011 skyldes i hovedsak at en reguleringsplan for golf, bolig og næringsområde ble vedtatt i 2011. Området var tidligere avsatt i kommuneplan på starten av 2000-tallet. En halvering i tråd med den nasjonale målsettingen tilsvarer dermed ca 300 dekar i Buskerud. Omdisponeringen i 2008 var 300 dekar, i 2009 var det drøyt 400 dekar og i 2010 var det 156 dekar, så det har gått litt opp og ned de siste årene.

Av de ca 1438 daa som ble omdisponert i 2011, ble ca 640 daa bruk til ulike former for nedbygging, og ca 40 daa til samferdselsanlegg

Kvaliteten på KOSTRA-tallene er et annet tema, og Fylkesmannen i Buskerud har i samarbeid med SSB og Statens Landbruksforvaltning fulgt opp de kommunen som hadde manglete rapportering, eller opplagt feilrapportert tall for 2011. Fylkesmannen i Buskerud fører pr. i dag ikke noe eget skyggeregnskap for omdisponering av dyrka og dyrkbar mark, men arbeider for at kommunene rapporterer dette samvittighetsfullt gjennom KOSTRA.

Steinssletta - utvalgte kulturlandskap

Ivaretagelsen av de faglige verdiene på Steinssletta er beskrevet og prioritert i forvaltningsplanen. Det er frem til nå vært et særlig fokus på to mål: Fremme biologisk mangfold og hindre gjengroing, og ivareta verdifulle kulturminner og kulturmiljøer.

I 2012 har det i tillegg blitt arbeidet med næringsutvikling og det er satt ned en arbeidsgruppe (representert med grunneiere, kommune og Fylkesmann) som skal følge opp dette nærmere.

Arbeidet med verneplanen for Tyrifjorden har vært diskutert i forhold til avgrensning mot utvalgt kulturlandskap. Grensen som Fylkesmannen har foreslått vil sterkt anbefales som endelig grense, og dette vil gi utvalgt kulturlandskap som forvaltningsregime mening.

Kulturminnefaglige kvaliteter har vært høyt prioritert i 2012 med tiltak knyttet til både bygninger og kulturminner. Av sistnevnte kan det nevnes et omfattende tiltak med restaurering av kalkovn. Dette tiltaket har også fått midler av Riksantikvaren.

For å fremme biologisk mangfold, har det i år vært gjort et omfattende tiltak med å gjerde inn et verdifullt areal. Dette arealet skal fra 2013 skjøttes ved beiting. Det har også vært noe oppfølging av tidligere tiltak i Steinsvika.

Intensjonen med en avtale som forankring av aktivitet/tiltak er god. Forvaltningsmessig kan det nok diskuteres hvorvidt en ordinær tildeling av midler basert på vedtak med vilkår i praksis er et like godt grep. For Steinssletta, med en tett kobling av SMIL og midler fra utvalgte ordningen, er avtalene ofte noe unødvendige for å kvalitetssikre tiltakene og deres oppfølging.

26.2 Samfunnsplanlegging

GIS og Geodata

Bruk av data fra Geovekst og Norge digitaltsamarbeidet blir brukt og ivaretatt på en effektiv måte gjennom felles kartinnsynsløsning med Fylkesmannen i Buskerud, Fylkesmannen i Telemark og Telemark fylkeskommune. Løsningen nyttiggjør seg alle oppdaterte data fra ND, hvorav data fra geovekst er en del av dette. I tillegg benytter løsningen siste versjon av matrikkelklienten med til en hver tid oppdaterte data. Løsningen er tilgjengelig for alle avdelinger hos de to fylkesmannsembetene og Telemark fylkeskommune, samt en filtrert versjon ut til publikum gjennom Fylkesmannens hjemmeside. Løsningen inneholder mange relevante WMS tjenester. Karttjenesten hadde full Ephorte integrasjon, men etter oppgradering av ny versjon Ephorte fungerer ikke dette lenger. Dette er viderefremidlet til FAD. Det jobbes kontinuerlig med innlegging av relevante temadata som nye kommune- og reguleringsplaner. Alle data er organisert gjennom en rein databaseløsning (Oracle). Arbeidet er organisert gjennom arbeidsgruppe der de tre partene deltar, og hvor landbruks- og næringsavdelingen i Buskerud er en av deltakerne.

Beredskap

Fylkesmannens beredskapsansvar er lagt til Fylkesmannens Beredskaps-, justis-, og kommunalavdeling. Her sitter også embetets beredskapsansvarlig. Beredskapsarbeidet er organisert i en gruppe på tvers av avdelingene der også landbruks- og næringsavdelingen deltar.

Jordvern

Fylkesmannen deltar aktivt i planprosesser med kommunene så langt vi har kapasitet. I hovedsak blir det kommuneplanprosesser som blir prioritert, bla. gjennom månedlige planformmøter i samarbeid med fylkeskommunen og andre regionale statsetater og de kommuner som ønsker å drøfte sakene med regionale myndigheter. Embetet har også interne planmøter på tvers av avdelingene hver 14. dag der større plansaker koordineres. Landbruks- og næringsavdelingen deltar i disse møtene. Landbruks- og næringsavdelingens innspill til plansaker er normalt knyttet til å ta vare på dyrka og dyrkbar mark for framtidig matproduksjon, ivaretagelse av viktige kulturlandskap av hensyn til bl.a. turismen, og øket bruk av miljøvennlig oppvarmingsløsninger som bioenergi og bruk av klimavennlige bygningsmaterialer i forbindelse med nybygg og restaurering av større bygg og anlegg.

For omfang og utfordringer innen jordvern vises til årsrapportens kap 2.4 "Arealdisponering og byggjesaker" og kap 3 res.omr. 26.1.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510 Fagdep.
21 Landbruksbasert næringsutvikling	kr 2 474 226,34 kr 0,00
22 Klima- og miljøpolitikk i landbruket	kr 1 372 872,67 kr 0,00
23 Eiendoms- og bosettingspolitikk	kr 375 351,63 kr 0,00
24 Forvaltning av inntekts- og velferdspol. tiltak	kr 1 452 358,50 kr 0,00
25 Effektiv forvaltning	kr 609 273,34 kr 0,00
26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging	kr 909 547,57 kr 0,00
27 Reindriftsforvaltning	kr 0,00 kr 0,00
Andre oppgaver under LMD	kr 1 326 404,12 kr 0,00
Sum:	kr 8 520 034,00 kr 0,00

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på utdanningsområde

31.1 Tilsyn

Tilsyn er avdelingens hovedoppgave også i 2012. Hele avdelingen er involvert i tilsynsarbeidet. Fylkesmannen i Buskerud vurderer det slik at tilsynsaktiviteten for 2012 er gjennomført i henhold til aktivitetskrav. Vi har gjennomført til sammen 20 tilsyn på utdanningsområdet.

Fylkesmannen i Buskerud har ført felles nasjonalt tilsyn med fire skoler i Ringerike kommune og fire skoler i Sigdal kommune. Dette er i henhold til aktivitetskravet. Vi har videre ført oppfølgingstilsyn med to skoler i Røyken kommune og en skole i Flå kommune. Aktivitetskravet her var at det skulle føres tilsyn med til sammen fire skoler i de kommunene det ble ført felles nasjonalt tilsyn med i 2010. En av de to kommunene det ble ført felles nasjonalt tilsyn med i 2010, har imidlertid foreløpig ikke dokumentert at alle lovbrudd som ble avdekket i 2010 er rettet. Fylkesmannen valgte derfor å bytte ut denne kommunen med Flå kommune, som hadde felles nasjonalt tilsyn våren 2011. Flå kommune har kun én skole. Det ble derfor ført ett færre oppfølgingstilsyn enn aktivitetskravet for 2012.

Fylkesmannen har videre ført tilsyn med det prioriterte området gjennomføring av nasjonale prøver. Aktivitetskravet var her på fire kommuner. Fylkesmannen i Buskerud har ført tilsyn med seks kommuner på dette temaet; Drammen kommune, Røyken kommune, Hurum kommune, Krødsherad kommune, Hemsedal kommune og Ål kommune.

Fylkesmannen har i tillegg ført til sammen tre egeninitierte tilsyn på utdanningsområdet i 2012. Vi har her ført tilsyn med Hurum kommune på tema alternativ opplæringsarena. Vi har videre ført to hendelsesbaserte tilsyn. Ett på Mjøndalen skole i Nedre Eiker kommune etter anmodning fra Barneombudet og ett på Øren skole i Drammen kommune. Tema for disse hendelsesbaserte tilsynene var elevenes rett til et godt psykososialt miljø.

Fylkesmannen vurderer vår tilsynsaktivitet for 2012 som godt gjennomført og i tråd med vårt embetsoppdrag. Vi vurderer resultatoppnåelsen for vårt tilsynsarbeid på utdanningsområdet som god sett i lys av bemanning, kompetanse, metodikk og strategier og ser det som et poeng at alle i avdelingen deltar i tilsyn. Dette for å utnytte de samlede ressurser og sette alle i stand til oppgavene i en risiko- og sårbarhetssammenheng.

Som grunnlag for å plukke ut tilsynsobjekt, benytter vi oss av den informasjonen vi får om kommunene og fylkeskommunen gjennom vår klagesaksbehandling, henvendelser fra publikum/elever/foresatte, ved for eksempel bekymringsmeldinger og andre viktige kilder, som skoleporten, GSI og media. Vi ser ved vurderingen også noe hen til om det tidligere har vært ført tilsyn med det aktuelle tilsynsobjektet og på hvilket tema.

Når vi skal vurdere omfanget av tilsynet, vurderer vi nøye tilsynstema og hvilket omfang og hvilken metodikk som vil være best egnet.

Fylkesmannen vurderer det slik at tilsynsobjektene i stor grad retter lovbrudd avdekket gjennom tilsyn, og at det er stor vilje hos kommunene til å rette lovbruddene. Vår erfaring etter oppfølgingstilsynene med elevenes rett til et godt psykososialt miljø, er at de to kommunene vi har ført oppfølgingstilsyn med, har gjort et grundig arbeid med dette i tiden mellom det felles nasjonale tilsynet og oppfølgingstilsynet, og at forståelsen ute blant de ansatte i skolene er bedre enn det var i 2010 og 2011 da vi gjennomførte det felles nasjonale tilsynet i henholdsvis Røyken kommune og Flå kommune.

Vi ser imidlertid at noen kommuner bruker noe tid på å klare å rette lovbrudd som er avdekket gjennom tilsyn. Kommunene sender inn dokumentasjon på at lovbruddene skal være rettet innen fristen som vanligvis er satt til tre måneder etter endelig tilsynsrapport, men det er ikke alltid at den innsendte dokumentasjonen er tilstrekkelig for å rette lovbruddene på alle områder. Noen kommuner har behov for flere runder med veiledning samt nye frister for innsendelse av dokumentasjon for å rette lovbruddene. Fylkesmannen antar at økt veiledning i forkant og etterkant av tilsynet vil kunne avhjelpe dette i noen grad.

Avdelingen har holdt kurs og samlinger for sektor på tilsynsfeltet. Vi arrangerte i januar 2012 en egen tilsynskonferanse med tema «Tilsyn og kvalitet – to sider av samme sak». Målgruppen for konferansen var skolefagligansvarlige og barnehageansvarlige i kommunene og fylkeskommunen, samt rektorer fra grunnopplæring og videregående opplæring. Videre formidlet vi resultatene fra våre tilsyn på den årlige samlingen i desember for skolefaglige ansvarlige og barnehagefaglige ansvarlige i kommunene og fylkeskommunen.

31.2 Klagesaksbehandling

Fylkesmannen vurderer resultatopptakelsen for vår klagesaksbehandling som god sett i lys av bemanning, kompetanse, vår metodikk og våre strategier. Innkomne klagesaker blir som regel avgjort innen en måned etter at de kommer inn. Grunnet utskiftninger i avdelingen i 2012 samt en relativt stor saksmengde, har det blitt sendt ut midlertidig svar i enkelte klagesaker. Sakene blir da behandlet og endelig avgjort innen den fristen satt i det midlertidige svaret. Det sendes kun ut midlertidige svar i saker som ikke krever umiddelbar avgjørelse, slik som skoleplasseringssaker. Saker der rask avgjørelse har større betydning for klager, søkes avgjort snarest mulig etter at de kommer inn for behandling.

Fylkesmannen har for 2012 ikke hatt tilfeller der klager henvender seg på nytt til Fylkesmannen fordi skoleeier ikke har fulgt opp vedtaket. Fylkesmannen har heller ikke registrert mediasaker vedrørende dette.

Avdelingen har organisert klagesaksarbeidet i 2012 slik at vedtak alltid skal innom en jurist for kvalitetssikring, dersom saksbehandler har annen bakgrunn. Avdelingen har også en fagkoordinator for juridisk saker som er med på å ivareta klagesaksbehandlingen og erfaringsoverføring ved vanskelige tolkingsspørsmål.

Antallet klagesaker må ses i sammenheng med at vi har en rekke relativt omfattende saker som kommer inn og som krever mye ressurser. Ikke alle saker munner ut i enkeltvedtak, resultatet er kanskje veiledning eller tilsyn. Saksmengden vurderes derfor å være tilsvarende den vi hadde i 2011.

Klage i grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	2	0	2	0	0	
Særskilt språkopplæring, § 2-8	0	0	0	0	0	Det har ikke vært klagesaker på særskilt språkopplæring etter § 2-8 i 2012, men det har vært seks veiledningsspørsmål
Bortvisning, § 2-10	0	0	0	0	0	Ingen klager på bortvisning
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	1	0	1	0	0	
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	4	0	0	4	0	
Spesialundervisning, § 5-1	13	5	4	4	0	Antallet har gått noe ned i forhold til 2011. Vi har imidlertid hatt noen saker inne til veiledning. I tillegg er det saker som har kommet inn siste del av desember 2012 som er avgjort i 2013.
Skoleplassering, § 8-1	34	10	23	1	0	Antallet skoleplasseringssaker har gått noe opp i forhold til 2011.
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	0	0	0	0	0	
Standpunkt (fag og orden og oppførsel)	53	0	15	38	0	I tillegg ble 7 opprinnelige klager frafalt etter veiledning.
Skyss, § 7-1	17	3	13	1	0	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	2	0	2	0	0	I tillegg til de sakene som er avgjort ved vedtak, har vi hatt flere veiledningssaker. Disse har omtrent samme omfang som ordinære klagesaker.
Sum	126	18	60	48		

Klage i videregående opplæring (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Rett til ett/to ekstra						

år i vgo, § 3-1 femte ledd	2	2	0	0	0
Inntak, § 3-1 sjette ledd	6	2	2	2	0
Sum	8	4	2	2	

Klage i forbindelse med spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)

Type Klage	Sum	Medhold/Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Kommentar
Spesialpedagogisk hjelp, § 5-7	3	0	3	0	0	
Sum	3	0	3	0		

31.3 Grunnskolen informasjonssystem (GSI)

Fylkesmannen har deltatt på GSI-samling i regi av SSB og Udir. Det har blitt avholdt kurs for kommunene i Buskerud.

Fylkesmannen har fulgt opp kommuner og de private skolene tett i forbindelse med rapporteringen i GSI. Skoleeiere har fått løpende veiledning og hjelp til registreringen. Buskerud fylke har mange små kommuner hvor kapasitet til kvalitetssikring og oppfølging av GSI-tall kan være en utfordring. Fylkesmannen har gjennom tett oppfølging bidratt til en mer omforent forståelse av rapportering og anvendelse av GSI-tallene. Aktuelle frister er overholdt.

Fylkesmannen har anvendt data fra GSI for å belyse tilstanden i skolene i dialogmøter med kommunene, oppfølging av fylkets ROBEK-kommuner og i forskjellige møter med kommunenes representanter.

Fylkesmannen utarbeider en rekke oversikter og grafiske fremstillinger basert på blant annet GSI: Hver kommune mottar en cd med sine data, på kommune – og skolenivå på en rekke temaer. Data fra GSI brukes også i den årlige tilstandsrapporten for Buskerud fylke som Fylkesmannen utarbeider og distribuerer til kommunene. Ved henvendelse veileder også Fylkesmannen skoler, politikere, journalister og andre i bruk av rapporter i åpen del av GSI.

Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen som god og de strategier og metoder som har vært benyttet som hensiktsmessige. Flere medarbeidere har god kompetanse på området. Embetets ressurser og kompetanse vurderes som tilstrekkelige for en rimelig god måloppnåelse.

31.4 Informasjon og veiledning

Fylkesmannen i Buskerud bruker en hver anledning til å informere om nasjonale strategier og satsinger, enten på fagdager som omhandler spesifikke tema, i ulike fora Fylkesmannen møter målgruppene, herunder kurs, konferanser og møter/veiledning av enkeltkommuner eller enkeltskoler.

De ulike kurs og samlinger har tatt opp tema som elevenes psykososiale miljø, skoleskyss, ledelse, skoleutvikling, dataanalyse, læringsmiljø, lov- og regelverk og nye formålsparagrafer. Fylkesmannen har hatt valgfag som tema på møter med skoleeiere, og vi har veiledet over telefon. Vi har også gjennomført kurs i forvaltningsrett for både barnehage- og utdanningssektor. Avdelingen deltar i en gruppe der kommunene og tilbydere av "Inn på tunet" er representert. Når det gjelder å gjøre resultatene av tilsyn kjent i sektoren, ble dette gjort på fellessamling med alle kommunene, egen tilsynssamling og på ulike møter på sektoren.

Fylkesmannen hadde planlagt fagdag om elevvurdering koblet til nytt kap 5 i forskriften. Fagdagen ble ikke arrangert fordi forskriften ble utsatt.

Fylkesmannen har som vanlig deltatt på og bidratt på fylkeskommunens samling om skoleskyss, der vi også har hatt et par saker som går på forholdet mellom pedagogisk tilrettelegging og skyss.

Spredning av erfaringer fra tilsyn er viktige element i veiledningssammenheng. Erfaringer fra tilsyn er tatt opp ved flere anledninger, herunder egen tilsynskonferanse og på samlinger med kommunene.

Prosjektet ekstern veiledning hadde en deltakende kommune i fylket i 2013, uten at Fylkesmannen hadde noen rolle i det. Når det gjelder eksterne veiledere bidrar vi tråd med oppgaver fra Utdanningsdirektoratet.

Manifest mot mobbing ble særlig forkusert i 2011, blant annet gjennom de kommunedialogene fylkesmannen selv gjennomførte. Temaet er fulgt opp i 2012, men i mindre skala.

Fylkesmannen har gjort det til et poeng, i møter med de andre aktørene på fylkesnivå, at vi alle bør bestrebe oss på å få nasjonale initiativ til å fremstå som helhetlige og sammenhengende. Når Fylkesmannen har egne samlinger med kommunene, inviteres alltid de andre aktørene til å delta og bidra ut fra sitt ståsted.

Fylkesmannen deltar etter beste evne på alle møter direktoratet innkaller/inviterer til og gjennomførte forventede tiltak.

Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen på området som god. Alle medarbeidere bidrar i informasjons- og veiledningsarbeidet, kompetansen er gjennomgående god og vi forsøker etter beste evne å være raske og så klar som mulig i vår veiledning. Vi benytter alle tilgjengelige kanaler i vårt informasjons- og veiledningsarbeid, som dialog, telefon, e-post og internett. Fylkesmannen er i oppstarten når det gjelder å også ta i bruk sosiale medier i dette arbeidet.

31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver

Sentralt gitt eksamen i videregående

Fylkesmannen i Buskerud har hatt sensuransvar for gjennomføring av sentralt gitt eksamen i videregående opplæring for region 2 (Vestfold, Telemark og Buskerud). I noen fagkoder har vi også hatt sensuransvar for region 1 (Oslo, Akershus, Østfold og Utland) og nasjonalt sensuransvar.

Våren 2012 hadde vi nasjonalt sensuransvar for fagkodene: REA3009 (geofag 2), SAM3002 (historie og filosofi 2) og SAM3038 (psykologi 2)

Høsten 2012 hadde vi nasjonalt sensuransvar for alle fagkodene embetet var tildelt sensuransvar for, bortsett fra fagkodene NOR1211 norsk hovedmål og NOR1212 norsk sidemål. Sensuransvaret for disse fagkodene var for region 1 og 2.

Våren 2012 ble totalt 357 fagpersoner oppnevnt som sensorer, og høsten 2012 ble totalt 105 fagpersoner oppnevnt som sensorer. Det er ingen problemer med å skaffe nok sensorer til sensuren på høsten.

Imidlertid var behovet for sensorer på våren av et omfang som gjorde det litt vanskeligere å få nok sensorer, spesielt i psykologi 2. Vi hadde nok sensorer i norsk våren 2012. Imidlertid er det ikke flere sensorer annet enn at vi har for lite hvis noen blir syke eller ikke kan ta oppdraget likevel.

Det har vært positive tilbakemeldinger på sensorskoleringen som ble arrangert våren 2012.

Både fellessensuren på høsten og våren ble gjennomført på en god måte og uten store problemer. Likevel opplevde vi også i høst og vår tregheter i PAS. Dette gikk utover den effektivitet Fylkesmannen kan ha og ønsket å ha på fellessensuren. Fylkesmannen i Telemark og Vestfold bidro med personer fra sine embeter ved gjennomføring av fellessensuren både på høsten og våren.

Fylkesmannen i Buskerud var representert med en person på hurtigklagesensuren på Voksenåsen i juli 2012.

Sentralt gitt eksamen i grunnskolen

Fylkesmannen i Buskerud har hatt sensuransvar for gjennomføring av sentralt gitt eksamen i norsk for grunnskolen for sensurregion 4 (Vestfold, Telemark og Buskerud).

40 foreslåtte fagpersoner ble oppnevnt til sensoroppdrag i sentralt gitt eksamen i matematikk. Rekrutteringen av fagpersoner til sensoroppdrag i faget er god. Fylkesmannen i Buskerud gjennomførte i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og oppmann for matematikk, sensorkurs, der 38 av sensorene deltok. Resterende sensorer var forhindret fra å møte den oppsatte datoen. Disse fikk tilbud om å delta på skoleringen til Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Fellessensuren ble gjennomført uten problemer.

Nasjonale prøver

Høsten 2012 ble det gjennomført nasjonale prøver i tråd med nasjonale føringer. Skoleier og kommuner har blitt veiledet løpende igjennom året i bruk av PAS og særlig i forbindelse med påmelding til og gjennomføring av nasjonale prøver.

Fylkesmannen har i løpet av 2012 gjennomført tilsyn på Nasjonale prøver 2011. Det ble avdekket mangler på alle kontrollerte kommuner, særlig på området påmelding av elever og fritak fra prøvene.

Gjennomføringen av prøvene høsten 2012 viser at det fortsatt er for mange som gjør feil i påmelding av elever og fritak fra prøvene. Vi ser at det fortsatt er en vei å gå for å få alle skoler til å registrere alle elever og deres resultater i Nasjonale prøver.

Fylkesmannen opplever at endelige frister satt i PAS for registrering av resultater vanskeliggjør Fylkesmannes mulighet for purring og oppfølging av skolene. Fylkesmannen ber om at det settes en foreløpig frist i PAS for skolene og en endelig frist en uke etter, slik at Fylkesmannen kan bruke denne tiden til oppfølging av skoler med manglende resultater i PAS.

Fylkesmannen er likevel av den oppfatning at måloppnåelsen er god ut fra hvordan PAS fungerer i dag. Embetets ressurser, kompetanse, metodikk og strategier er tilstrekkelig til å sikre en god gjennomføring av Nasjonale prøver.

Elektroniske kartleggingsprøver i videregående opplæring

Høsten 2012 ble det gjennomført obligatoriske kartleggingsprøver i lesing og regning og en frivillig kartleggingsprøve i engelsk på Vg1. Fylkesmannen i Buskerud har i forkant og gjennom hele prøveperioden sendt påminnelser om frister til fylkeskommunen og skolenivået.

Fylkesmannen opplever at PAS begrenser skolens mulighet til å registrere manglende deltakelse på kartleggingsprøven. Dette gjør Fylkesmannens oppfølgingsrolle vanskelig.

PAS

Fylkesmannen arrangerte to nybegynnerkurs i PAS våren 2012 og et kurs høsten 2012 for skoleadministratører og skoleeier i håndtering og bruk av PAS. Det ble i utgangspunktet satt opp et kurs, men tilbudet ble utvidet på grunn av stor interesse. Bakgrunnen for tiltaket var å gjøre skolene i bedre stand til å løse oppdraget.

Ressurser og kompetanse

Fylkesmannen har opprettet et team bestående av tre personer som arbeider med eksamener og prøver i PAS. Teamet støtter og supplerer hverandre når det er nødvendig og gjør at vi ikke blir sårbare på området. Avdelingen har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på området. Total ressursbruk for prøver og sentralt gitt eksamen utgjør ca 40 ukeverk.

På bakgrunn av det ovennevnte vurderer Fylkesmannen målene satt for gjennomføring av eksamen i grunnskolen, eksamen i videregående opplæring, nasjonale prøver og kartleggingsprøver godt oppnådd.

Fylkesmannen i Buskerud

Særskild Rapportering	JA	NEI	Øvrige kommentarer
1. Benytter embetet informasjonen som fremkommer ved avvikling av prøver og eksamener i tilsynsarbeidet?	X		Det er utarbeidet interne rutiner for håndtering og gjennomføring av sentralt gitt eksamen i grunnskole og videregående opplæring. Det er planlagt og gjennomført 3 nybegynnerkurs i PAS for skoleadministratører i grunnskole og videregående skole. Nytt kurs planlegges for høsten 2013.

Spesifiser dersom avvik fra landsgjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak

<p>2. Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver</p>	<p>5. trinn: Engelsk: 4,0% Lesing: 4,8% Regning: 2,9% 8. trinn: Engelsk - 1,2 % Lesing - 2,4 % Regning - 1,3% 9. trinn: Engelsk - IP Lesing - 3,1% Regning - 1,9%</p>	<p>Noe variasjon mellom skoleeiere, men størst problem er manglende registrering, ikke fritak.</p>	<p>Erfaringer fra tilsyn med de Nasjonale prøvene avdekker at det er noe rot med hvem som får fritak og i hvilken grad det formelle grunnlaget er riktig. Likevel er Fylkesmannen av den oppfatning at de fleste elever som har fått fritak har fått det på riktig grunnlag.</p>	<p>Rapportene etter tilsynet med de Nasjonale prøvene tar for seg de kommunene som hadde avvik i forhold til hvem som fikk fritak. De øvrige kommunene har vi ikke sett det som nødvendig å ha noen oppfølging med.</p>
---	---	--	--	---

31.7 Tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen har rapportert om ordningene i tertialrapporteringen.

Fylkesmannen vurderer egen måloppnåelse som god. Forvaltningen av tilskuddene er normalt ikke veldig ressurskrevende, men grunnet noe utbygging av medarbeidere har oppgaven tatt litt mer tid enn i ett ordinært driftsår.

Fylkesmannen kontrollerer at tilskuddene følger forutsetningene.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i grunnopplæringen

32.2 Kompetanseutvikling

Fylkesmannen har årlige møter med representanter for kommunale/fylkeskommunale skoleledere og regionalt GNIST/Utdanningsforum. I disse møtene blir det gitt informasjon om statlige satninger og arbeid i Buskerud blir drøftet.

Regional GNIST i Buskerud driftes av Fylkesmannen og har deltakere fra KS og representanter for fylkeskommunal og kommunale skoleeiere. I tillegg deltar representant for lærerhuddanningen ved Høgskolen i Buskerud, representanter for Utdanningsforbundet, Skolenes landsforbund, Skolelederforbundet og NHO. Representanter for LO og elevorganisasjoner har ikke deltatt. Representanter for regional GNIST har deltatt på arrangementer i regi av GNIST sentralt. Temaer for drøfting har vært gjennomføring av Kompetanse for kvalitet strategi for videreutdanning, tildeling av midler til etterutdanning og rekrutteringstiltak til lærerutdanningen. Fylkesmannen har i 2012 kartlagt behov for kompetanseutvikling hos personer som arbeider som lærere uten godkjent utdanning og også assistenter som mangler fagbrev. Resultatet var flere hundre svar og GNIST-samarbeidet følger nå opp med veiledning, med tanke på å øke utdanningsnivået til denne gruppen.

Den nye GNIST-stillingen fylket fikk tildelt for å følge opp ungdomsstrinnsatsingen er lagt til Fylkesmannen. Fylkesmannen har prioritert å følge opp denne stillingen spesielt, blant annet ved å se stillingen og satsingen i sammenheng med våre andre oppdrag og oppgaver. Ungdomsskolene i Røyken kommune deltar i piloteringen av satsingen skolebasert kompetanseutvikling på ungdomstrinnet.

I tillegg til GNIST-samarbeidet har Fylkesmannen et nært samarbeid med KS i fylket. Vi gjennomførte i samarbeid en samling for skoleledere og andre om læringsledelse, et tema vi forfølger i fylket.

Allerede i desember 2011 foreslo Fylkesmannen at alle skoleeiere i Buskerud skulle delta i Vurdering for læring. Alle parter har i den prosessen samarbeidet veldig bra. 20 av 21 kommuner deltar med nesten alle sine skole, alle voksenopplæringsenhetene er med og alle de seks private grunnskolene.

Buskerud Fylkeskommune og de private videregående skolene i Buskerud leverte sine sluttrapporter og økonomirapporter etter Vurdering for læring pulje 2 høsten 2012. Alle melder om positiv utvikling på området.

Midlene til videreutdanning gis til skoleeiere ut fra avtalt beløp til navngitte lærere som deltar i programmet. I de tilfeller hvor lærere slutter som deltaker i videreutdanningen, reguleres utbetalingen utfra hvor lenge læreren har deltatt. Fylkesmannen er av den oppfatning at disse midlene blir disponert slik det er avtalt mellom partene.

Alle mottakere av etterutdanningsmidler for 2011 rapporterte innen fristen selv om noen av dem trenger mye hjelp. Det ble fordelt kr 2.410.000, til etterutdanning i 2012. Etter avtale med skoleeiere ble midlene fordelt etter samme nøkkel som ble brukt av Utdanningsdirektoratet i 2008. For å få utbetalt midlene har skoleeiere sendt inn søknad/plan for disponering av midlene på skjema utarbeidet av Utdanningsdirektoratet. Alle har oppfylt kriteriene og Fylkesmannens vurdering er at det foregår mye god kompetanseutvikling i regioner og kommuner, sett i lys av tilgjengelige ressurser. Kommunene er blitt gode til å samarbeide om ulike tiltak, der de også inviterer med private skoler.

Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen som tilfredsstillende og benytter hensiktsmessige metoder og strategier som i stor grad er utviklet i samarbeid med de ulike aktørene.

32.3 Skoleporten

Tre ansatte er direkte involverte i oppgaver knyttet til bruk av data i Skoleporten. To av disse er oppdatert på brukerstøtte og veiledningsfunksjonen i Skoleporten. Det totale ressursbruket for avdelingen er 10 ukeverk. Fylkesmannen har deltatt i møter med Utdanningsdirektoratet og anser egen kompetanse på området som god. Målene anses nådd.

I 2012 har Fylkesmannen gjennomført følgende tiltak i forbindelse med Skoleporten:

- Fylkesmannen har gjennom to årlige møter informert skoleeiere om endringer i og resultater fra Skoleporten
- Dataene i Skoleporten blir brukt til utarbeidelse av kommuneprofiler som brukes i forbindelse med dialogmøter med hver enkelt kommune og i forkant av tilsyn. Kommuneprofilene er et levende dokument som stadig er under revisjon og utbedring
- Data fra Skoleporten brukes til utarbeidelse av årlig tilstandsrapport for Buskerud der blant annet skoleområdet inngår
- Fylkesmannen utarbeider hvert år en cd med sentral statistikk på skoleområdet, presentert grafisk. Alle kommuner får tilsendt hver sin cd som gir informasjon om tilstanden for hver enkelt skole i kommunen. Flere kommuner bruker dette materialet i eget arbeid og som informasjon lokalt.

32.4 Erfaring- og kunnskapsinnhenting

Tre ansatte har i 2012 hatt oppgaver på dette området. Vi har tilstrekkelig kompetanse til å utføre oppgavene, men i år har vi hatt mindre kapasitet, pga sykemeldinger og en lang permisjon.

Også på dette området har vi god dialog med skoleeierne, og vi bruker eksisterende fora og arenaer til informasjon og drøftinger.

Nasjonale prøver er fulgt opp, både gjennom tilsyn og som tema på ulike samlinger, der vi blant annet har fokusert på gjennomføring, fritak og resultater. Resultater er også formidlet gjennom egen utarbeidelse av grafiske fremstillinger for alle kommuner i fylket som sendes til hver enkelt kommune.

Ingen skoler/kommuner i Buskerud har ønsket å delta i forsøk med fremmedspråk.

Lærere/skoleledere fra Buskerud er med i Utdanningsdirektoratets veilederkorps og noen bistår med ekstern vurdering. En kommune får nå bistand fra veilederkorpset.

Fylkesmannen har gjennomført nettverksmøter for forsøksskolene i arbeidslivsfaget og vi arrangerte en regional

fagdag sammen med Vestfold og Telemark.

I 2012 klarte ikke Fylkesmannen å nominere noen skole til Dronning Sonjas skolepris for inkludering og likeverd. Til tross for gjentatte oppfordringer og flere henvendelser til skoleeierne var det ingen skoler som følte seg kallet til å søke. For å bedre denne situasjonen, vil fylkesmannen selv ta opp prisen og mulighetene for å søke med alle rådmenn og ordførere på de årlige dialogmøtene vinteren 2013. Dette for å berede grunnen for søknader kommende år.

Utover sist nevnte punkt vurderer Fylkesmannen måloppnåelsen som tilfredsstillende når det gjelder kompetanse og metoder, tross redusert kapasitet.

32.5 Tiltak innenfor tilpasset opplæring, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning

Fylkesmannen har i Buskerud et eget nettverk som kaller seg "Multinettverk i Buskerud." Dette er et nettverk for personer som arbeider med multifunksjonshemmede barn i barnehage. De møtes blant annet til en konferanse en gang i året som Fylkesmannen tildeler midler til fra kompetansehevingsmidlene våre. Vi har sett at dette nettverket er med på å støtte de som arbeider med de barna med størst utfordringer i hverdagen. Vi ser det derfor som viktig å gi midler til en slik samling. På denne samlingen leies inn blant annet Torsov kompetansesenter, Modum bad og ulike habiliteringssentre som foredrar om erfaringer og teori rundt temaet.

En vesentlig del av Fylkesmannens oppgaver består i generell veiledning via telefon og e-post, samt saksbehandling for å bistå enkeltpersoner og kommuner/fylke i spørsmål knyttet til temaene spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning.

Fylkesmannen har foredratt for én kommune vedrørende praktiseringen av reglene rundt § 5-7. Tema er også tatt opp på møte med alle kommunene.

PPT og spesialundervisning var tema på konferanse for lærere innen voksenopplæringen i fylket. VO ønsker mer kompetansepåfyll på dette området i 2013.

Når det gjelder tverretatlig og tverrfaglig samarbeid har Fylkesmannen gjennomført en spørreundersøkelse i alle kommunene i fylket. Spørsmålene sprang ut fra barnekonvensjonen og gikk blant annet på hvor arbeidet er forankret i den enkelte kommune, hvem som har oppfølgingsansvar, om det er utarbeidet nye prioriteringer av arbeidet med barn og unge i kommunen, hvilke organer kommunen har etablert ift medbestemmelse, samordning av tilbud, sikring av skolevei, helse-stasjonenes kapasitet og rolle, arbeidet med psykisk helse hos barn og unge, om skolene har planer mot mobbing og uønsket atferd. Fylkesmannen tildelte hver region (4) betydelige midler til å styrke tverretatlig og tverrfaglig samarbeid i kommunene. Arbeidet fortsetter i 2013.

Spørreundersøkelsen ble fulgt opp på samling med rådmenn og ordførere og det er i ettertid etablert en arbeidsgruppe for implementering av barnekonvensjonen i alle kommunene i fylket. Fylkesmannen ser dette temaet i nær sammenheng med retten til tilpasset opplæring, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Fylkesmannen har tatt opp disse temaene på flere samlinger med kommunene gjennom året, der vi fokuserer på utviklingen i andelen elever som får spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning (økende), profilen på spesialundervisning i kommunene og på den enkelte skole (fortsatt mer spesialundervisning, jo høyere trinn) og også omfanget av den hjelpen det enkelte barn/unge får. Dette blant annet som en oppfølging av Meld.St.18. Fylkesmannen forsøker å motivere kommunene og skolene til tidlig innsats og færre med vedtak, men det kan være at kommunale prioriteringer knyttet til økonomi og reduksjon i lærerstillinger eller generelle styrkingstiltak, bidrar til flere søknader om spesialundervisning. Det å snu profiler i retning av mer spesialpedagogisk hjelp og mer spesialundervisning på de lavere trinnene, vil nok i en overgangsperiode kunne kreve mer ressurser og representerer således en utfordring.

Når det gjelder nettverk mellom skoleeiere, PP-tjenesten, Statped, UH og andre statlige og kommunale fagmiljø, så eksisterer det foreløpig ikke et slikt stort nettverk i fylket. Fylkesmannen har nettverk med skoleeiere/KS og UH og oppfatter PP-tjenesten som en del av skoleeier. PPT inviteres til tiltak der de er naturlig del, i samråd med kommunene. Statped har så langt ikke hatt kapasitet til å etablere noe (nytt) i Buskerud, men Fylkesmannen har hatt kontakt med Statped som tar sikte på å etablere noe i 2013.

I vår årlige tilstandsrapport og i egen CD med ulike data og grafiske fremstillinger, er spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning viktige elementer.

Saksbehandlingstid i kommunene har vært tatt opp i forbindelse med tilsyn, og i etterkant også i veiledningssammenheng.

Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen som tilfredsstillende i forhold til våre oppgaver. Samtidig er det mange forhold knyttet til spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning som krever oppmersomhet i tiden fremover, ikke minst selve gjennomføringen av hjelpen/undervisningen.

Resultatområde 33 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på barnehageområdet

33.1 Tilskuddsforvaltning

Vi har mottatt to klager på investeringstilskudd. Vi har ikke mottatt noen klager på tilskudd til faste plasser i midlertidige barnehagelokaler.

Den ene klagen ble oversendt til Kunnskapsdepartementet, som opprettholdt vedtaket til Fylkesmannen. Den andre klagen fikk medhold av Fylkesmannen.

Hver søknad om investeringstilskudd og tilskudd til midlertidige lokaler har blitt sjekket opp mot tilsendte godkjenninger, åpningsmeldinger, endringsmeldinger og 15.12 rapportering på antall barn fordelt på alder og oppholdstid.

Søknader om tilskudd ble behandlet uten ugrunnet opphold og ulike kontroller ble gjennomført.

Kontroll investeringstilskudd

Fylkesmannen har ført stikkprøvekontroll med Flesberg kommune, herunder 2 barnehager med underliggende avdelinger. Fylkesmannen har kontrollert følgende forhold: 1) at bindingstiden på 10 år hittil ikke er brutt av barnehagene og 2) at barnehagene driver med tilnærmet samme kapasitet som da tilskuddet ble gitt.

Kommunen ble bedt om å svare på et enkelt spørreskjema og oversende eventuelle vedlegg. Kommunen bekreftet i sitt svar at barnehagene i dag driftes med omtrent samme kapasitet som tidligere. På bakgrunn av svar og dokumentasjon bekreftet Fylkesmannen at kontrollen var lukket.

På bakgrunn av stikkprøvekontroll i Øvre Eiker kommune i 2011 ble det gjort funn som tydet på at tre av barnehagene drev med noe mindre kapasitet enn da tilskuddet ble utbetalt. Fylkesmannen gjennomførte derfor oppfølgingskontroll i 2012.

Kontrollen ble gjennomført ved at kommunen ble bedt om å svare på et kontrollskjema for hver av barnehagene. Kommunen bekreftet at tallene for disse barnehagene hadde variert de siste årene, men at barnehagene i dag driftes med omtrent samme kapasitet som tidligere. Kommunen fikk oversendt svar der vi bekreftet at avviket var lukket.

Kontroll av tilskudd for å bedre språkforståelsen blant minoritetspråklige barn i førskolealder

Fylkesmannen har gjennomført stikkprøvekontroll med Hol kommune, herunder tre barnehager. Formålet med kontrollen er å sjekke om kommunen tildeler tilskuddet i henhold til regelverket og at kommunen sikrer at barnehagen bruker tilskuddet etter forutsetningene.

Kommunen og barnehagene ble bedt om å svare på spørreskjema og sende inn relevant dokumentasjon. I etterkant av kontrollen fikk kommunen tilsendt en rapport som beskrev Fylkesmannens funn. I sin tilbakemelding til kommunen påpekte Fylkesmannen at Hol kommune og Hol barnehage svarte ulikt på spørsmål om det var gjennomført kontroll med tilskuddet. Hol kommune har opplyst at dette beror på en misforståelse. Kontrollen ble deretter avsluttet.

Kontroll av tilskudd til faste plasser i midlertidige barnehagelokaler

Fylkesmannen førte stikkprøvekontroll med Nedre Eiker kommune, herunder to barnehager. Fylkesmannen har kontrollert følgende forhold:

- 1) at de permanente barnehagene er tatt i bruk innen fastsatt frist i henhold til søknaden
- 2) at barna er flyttet fra de midlertidige lokalene til de permanente barnehagene innen tre år
- 3) at barna og personalet er flyttet samlet fra de midlertidige lokalene til de permanente barnehagene

Kommunen ble bedt om å svare på et spørreskjema og eventuelt oversende aktuell dokumentasjon. Kommunen fikk i etterkant oversendt svar der vi bekreftet at vi ikke hadde funnet noen avvik.

Fylkesmannens vurdering er at tilskuddene er forvaltet i henhold til forutsetningene.

Rapport antall minoritetsspråklige

Vi hentet inn tallene for antall minoritetsspråklige fra Basil (årsrapport tabell 5 A). Det viste seg å være noen få endringer fra i fjor. Oversikten over antall minoritetsspråklige ble for sikkerhetsskyld sendt kommunen for sjekk, men tallene stemte.

Tildeling av tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder

Tilskuddet ble tildelt ut fra antall minoritetsspråklige barn som gikk i barnehage per 15. desember (punkt 5a i barnehagens årsmelding). For første halvår 2012 ble midlene tildelt i henhold til foreløpige tall. Eventuelle avvik mellom de foreløpige tallene og de endelige KOSTRA-tallene ble justert ved tildeling av tilskuddet for andre halvår 2012. For hele 2012 ble det utbetalt kr 7 779 625,-.

33.2 Klagesaksbehandling

Fylkesmannen vurderer resultatoppnåelsen for vår klagesaksbehandling på barnehageområdet som god i lys av bemanning, kompetanse og vår metodikk og strategier. Innkomne klagesaker blir avgjort uten ugrunnet opphold, slik kravet er etter forvaltningsloven. Avdelingen har fokus på også å få avskrevet sakene teknisk i ePhorte, slik at vår reelle saksbehandlingstid også kommer til uttrykk i den automatiske rapporteringen.

Avdelingen har organisert klagesaksarbeidet i 2012 slik at vedtak alltid skal innom en jurist for kvalitetssikring. Avdelingen har også en fagkoordinator for juridisk som er med på å ivareta klagesaksbehandlingen og erfaringsoverføring ved vanskelige tolkingsspørsmål.

For 2012 hadde Fylkesmannen ingen klager på likeverdig behandling, i motsetning til i fjor da vi hadde til sammen 11 klager til behandling. Tidlig i 2012 arrangerte vi en fagdag om likeverdig behandling for barnehagemyndighetene i kommunene. Vi antar at dette kan ha avhjulpet kommunenes utfordringer på feltet.

Type Klage	Medhold/delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist	Sum
------------	------------------------	--------------	----------	--------	-----

Barnehageloven § 10	0	0	0	0	0
Barnehageloven § 16	0	0	0	0	0
Forskrift om familiebarnehager § 7	0	0	0	0	0
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0	1	0	0	1
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd	0	0	0	0	0
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak frå utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4	0	0	0	0	0
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3	0	0	0	0	0

Merknad

For 2012 hadde Fylkesmannen ingen klager på likeverdig behandling, i motsetning til i fjor da vi hadde til sammen 11 klager til behandling. Hva gjelder den ene klagen på foreldrebetaling, har klager begjært omgjøring av Fylkesmannens vedtak. Omgjøringsbegjæringen vil bli behandlet tidlig i 2013. Fylkesmannen kan dermed rapportere full måloppnåelse og overholding av alle frister.

33.3 Informasjon og veiledning

Avdelingen driver omfattende veiledning av lov- og regelverk på våre myndighetsområder. Lokale skoleeiere, allmennhet og aktuelle målgrupper veiledes på telefonen og skriftlig ved skriftlige henvendelser.

Fylkesmannen i Buskerud har i 2012 hatt to informasjons- og veiledningsmøter med kommunene som barnehagemyndighet. Vi har blant annet hatt gjennomgang av ulike rundskriv fra Kunnskapsdepartementet/Utdanningsdirektoratet, ulike rapporteringer for kommunen, kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet, pedagogisk bemanning og dispensasjoner, rett til barnehageplass, rekruttering av førskolelærere til barnehagen og kompetansestrategien «Vennskap og deltakelse» for barnehagesektoren, kompetansetiltak for barnehageassistenter og hatt Høgskolen i Telemark på besøk for å fortelle om tilbud fra høgskolen og ny barnehagelærerutdanning. Vi har hatt NAFO inne for å fortelle om flerkulturelle tiltak og vi har diskutert likestillingstiltak i kommunene. I tillegg har vi hatt fellessamling med skole- og barnehageansvarlige i kommunene, med tema: GNIST, GLØD, formålsparagrafene i skole og barnehage, nytt fra Fylkesmannen, regelverk på skole og barnehage, statistikk på begge områdene, gjennomgang av funn ved Fylkesmannens tilsyn og hva vårt fokus vil være for 2013 og vi hadde besøk av barneombudet som pratet om barns rettigheter og barnekonvensjonen.

Fylkesmannen har daglig løpende veiledning per telefon og e-post med private barnehageeiere og kommuner både som eiere og myndighetsansvarlige, hvor spørsmålene har handlet om barnehageloven med forskrifter, utviklingsoppgaver og forhold vedrørende barnehagemyndighetsrollen og regelverksspørsmål.

Mange av telefon- og e-posthenvendelsene har også i 2012 handlet spesielt om likeverdig behandling. Til opplysning har vi ikke hatt klagesaker på likeverdig behandling i 2012 og vi har ikke avdekket forhold hvor kommuner ikke oppfyller sine plikter vedrørende barnehageloven med forskrifter. Vi har tildelt midler til regionene i Buskerud for å jobbe med forskriften om likeverdig behandling opp mot klagesaker og til samhandling med de ikke-kommunale barnehagene.

Fylkesmannen bruker også egen hjemmeside for å informere kommuner og barnehageeiere om aktuelle temaer.

Fylkesmannen bruker også dataene i BASIL-rapporteringen (15.12-rapporteringen) og kostratall til å utarbeide en årlig tilstandsrapport for Buskerud på blant annet barnehageområdet.

Data fra blant annet BASIL blir også brukt til å utarbeide kommuneprofiler som fylkesmannen bruker i forbindelse med dialogmøter med hver enkelt kommune og i forkant av tilsyn. Kommuneprofilene er et levende dokument som stadig er under revisjon og utbedring.

I slutten av juli ble det sendt ut en spørreundersøkelse til alle kommunene hvor vi stilte spørsmål om a) alle barn med rett til plass i barnehage ville få plass, b) hvis ikke hvor mange barn dette gjaldt, c) hva årsaken var til at ikke alle ville få plass og d) hvilke tiltak var iverksatt i kommunen for å kunne tilby alle med rett til barnehageplass en barnehageplass. Etter tilbakemeldingen fra samtlige kommuner svarte alle bekreftende at alle med rett fikk plass. Noen kommuner svarte også at alle som søkte fikk plass uavhengig av retten eller ikke. Fylkesmannen opplever at kommunene har kontroll på egen dimensjonering av barnehagetilbudet og at alle barn som har rett til plass har fått plass i barnehage innen fristen.

I forbindelse med spesielle tiltak rettet mot rekruttering av førskolelærere/GLØD har vi i 2012 hatt en egen gruppe med deltakere fra ulike arenaer som blant annet har diskutert rekruttering av førskolelærere/GLØD. Dette

temaet vil bli mer utdypet under resultatområde 34.2.

Fylkesmannen anser at oppdraget er utført tilfredsstillende ut fra embetsoppdraget gjennom de tiltak som er beskrevet ovenfor. Vi mener at tiltakene vi har nevnt ovenfor er egnet til å oppfylle vårt oppdrag på dette området. Vi opplever at gjennom de ulike metodene vi benytter for informasjon og veiledning er hensiktsmessig. Disponible midler er benyttet på en hensiktsmessig måte og avdelingen får gode tilbakemeldinger på de strategier vi benytter og har benyttet.

Syv ansatte i avdelingen er involvert i arbeidet med informasjon og veiledning på barnehageområdet. Kompetanse og kapasitet er tilfredsstillende, men det er tider på året som er mer belastende enn andre og som kan være utfordrende når det gjelder å holde frister og utføre de oppgavene vi er satt til å gjøre.

Den samlede kompetanse vurderes som god og vi mener embetsoppdraget er besvart på en god måte. Mest ressurser går med til daglige henvendelser på telefon, e-post og fra media.

33.4 Tilsyn

Fylkesmannen i Buskerud har i 2012 ført tilsyn med fem kommuner på barnehageområdet. Dette er i henhold til resultatkravet på området. Av disse fem tilsynene har tre vært stedlige og to vært skriftlige. Metodikken for tilsynene har vært systemrevisjon. Tilsynsrapportene er sendt til Utdanningsdirektoratet. I likhet med tilsyn på skoleområdet, har tilsyn med barnehageområdet vært en prioritert oppgave for Fylkesmannen.

Tema for de tre stedlige tilsynene har vært kommunen som godkjenningsmyndighet, tilsynsmyndighet og barnehagemyndighet. Vi har sett på hvordan kommunen oppfyller kravene i barnehageloven §§ 8, 10, 16, 17 og 18 med tilhørende forskrifter. Det ble gitt avvik i alle tre tilsyn. Fylkesmannen har fra alle tre kommuner fått tilsendt plan for hvordan avvikene skal rettes.

Tema for de to skriftlige tilsynene har vært kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet vedrørende familiebarnehager. Det ble ikke gitt avvik/pålegg under noen av tilsynene, men det ble gitt merknader/anbefalinger under begge tilsyn. Tilsynet med Krødsherad kommune, var et oppfølgingstilsyn etter stedlig tilsyn i 2010 der kommunen fikk avvik på godkjenning av en familiebarnehage.

Fylkesmannen i Buskerud vurderer vårt tilsynsarbeid på barnehageområdet i 2012 som godt utført sett i lys av embetets ressurser, kompetanse og metodikk og strategier. Ved valg av tilsynsobjekter har vi foretatt en risikovurdering blant annet basert på vår kjennskap til kommunen gjennom klagesaksbehandling, tall fra rapporteringer (her særlig BASIL), tidligere tilsyn samt vår kjennskap til tilsynsobjektene gjennom fagsamlinger og annen kontakt på barnehageområdet.

Temaene for tilsynene sammenfaller med fokusområdene i oppdragsbeskrivelsen. Det er ikke for 2012 ført tilsyn med kommunens håndtering av forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlig tilskudd til ikke-kommunale barnehager eller kommunens håndtering av regelverket om rett til barnehageplass, som også er blant fokusområdene i oppdraget. Vi opplever imidlertid at også disse temaene er fulgt opp på tilfredsstillende måte gjennom fagdager med barnehagemyndigheten i kommunene og gjennom kontroller. Det er også symptomatisk at Fylkesmannen i 2012 ikke har mottatt en eneste klage om likeverdig behandling. Vi har også gjennomført kontroll via spørreskjema vedrørende rett til barnehageplass hvor alle kommunene fikk forespørsel om barn, med rett til plass, ville få plass innen fristen 1. september. Dette svarte alle kommunene bekreftende på.

Fylkesmannen i Buskerud oppfatter at tilsyn på barnehageområdet mottas positivt av kommunene, og at de påpekte avvik blir rettet. Det er etter Fylkesmannens oppfatning bedre forståelse i sektor nå hva gjelder norm for pedagogisk bemanning enn hva det har vært tidligere. Det mangler imidlertid fortsatt noe på kjennskapen til regelverket i sektor sett under ett, blant annet hva gjelder dispensasjoner fra utdanningskravet og forvaltningsloven.

Fylkesmannen i Buskerud har også i 2012 arrangert fagsamlinger for barnehagemyndighetene i kommunene. På fagdag med barnehagemyndighetene i kommunene 28. mars 2012 var pedagogisk bemanning tema. Etter dette møtet opplever vi at sektor har økt sin forståelse og tatt inn over seg presiseringen av pedagognormen.

Fylkesmannen i Buskerud har i 2012 begynt forberedelsen for å benytte Utdanningsdirektoratets metodehåndbok også på tilsyn på barnehagesiden. Vi har begynt å skrive referater fra intervjuene på samme måte som på skolesiden, med unntak av at referatene ikke gis til intervjuobjektene for verifisering (gjennomlesing og signatur).

Fylkesmannen gjennomførte i 2012 to samlinger, en tilsynskonferanse og en kommunesamling, der blant annet

resultatene fra tilsyn var tema, med tanke på erfaringsspredning og læring av gjennomførte tilsyn.

FMBU

Tilsynsobjekt:	Øvre Eiker kommune
Tema/myndighetskrav:	Tilsynet har kontrollert om kommunen som barnehagemyndighet følger lovens krav hva gjelder tilsyn, jf. barnhageloven § 16 og hvordan kommunen ivaretar pedagogisk bemanning, kompetansekrav og reglene for dispensasjon, jf. barnehageloven §§ 18 og 18 med tilhørende forskrifter.
Avvik/funn:	Det ble gitt to avvik: 1. Kommunen fører ikke tilsyn med de kommunale barnehagene 2. Kommunen som barnehagemyndighet påser ikke at barnehager har tilstrekkelig pedagogisk bemanning.
Frist for lukking av avvik:	07.06.2012
Pålegg:	Nei
Merknad:	Det ble gitt to merknader: 1. Ved forrige tilsyn ga Fylkesmannen følgende merknad: "Kommunen skiller ikke mellom tilsynsrapport og etterfølgende pålegg til barnehagene. Selve tilsynsrapportene er derfor ikke et enkeltvedtak som kan påklages til Fylkesmannen, slik det blir opplyst i kommunens tilsynsrapport." Det kom frem i intervju at det ikke er i kommunens mening at tilsynsrapportene skal være utformet som enkeltvedtak. Fylkesmannen registrerer at i enkelte tilsynsrapporter for 2011 henger passus om klageadgang fortsatt ved. 2. Delegasjonsreglementet er ikke oppdatert i forhold til ny barnehagelov, som ble vedtatt 17. juni 2005 og trådte i kraft 1. juni 2006. Reglementet viser til den tidligere barnehageloven.
Ressursbruk:	
Kommentar:	Stedlige tilsyn på barnehage er gjennomført som systemrevisjon. Det er gitt avvik ved funn, ikke pålegg om retting.

FMBU

Tilsynsobjekt:	Nes kommune
Tema/myndighetskrav:	Tilsynet har kontrollert om kommunen som barnehagemyndighet følger lovens krav hva gjelder godkjenning, tilsyn og hvordan kommunen ivaretar pedagogisk bemanning, kompetansekrav og reglene for dispensasjon i barnehagene.
Avvik/funn:	Det ble gitt ett avvik: 1. Kommunen som barnehagemyndighet påser ikke at alle barnehager driver i samsvar med regelverket om pedagogisk bemanning.

Frist for lukking av avvik:	06.11.2012
Pålegg:	Nei
Merknad:	Det ble ikke gitt merknader i tilsynet.
Ressursbruk:	
Kommentar:	Stedlige tilsyn på barnehageområdet er gjennomført som systemrevisjon. Det er gitt avvik ved funn, ikke pålegg om retting.

FMBU

Tilsynsobjekt:	Ringerike kommune
Tema/myndighetskrav:	Tilsynet har kontrollert om kommunen som barnehagemyndighet følger lovens krav hva gjelder godkjenning, tilsyn og hvordan kommunen ivaretar pedagogisk bemanning, kompetansekrav og reglene for dispensasjon i barnehagene.
Avvik/funn:	Det ble gitt ett avvik: 1. Kommunens vedtak om dispensasjon er ikke i samsvar med forvaltningsloven og barnehageloven med forskrift.
Frist for lukking av avvik:	11.01.2013
Pålegg:	Nei
Merknad:	Det ble gitt tre merknader: 1. Årsrapportene og tilsynsrutinene kan ses på som del av kommunens oppfyllelse av § 16, men disse har ikke blitt fulgt opp for 2012. Dersom dette vedvarer over tid kan dette føre til lovbrudd. Det kan virke som om tilsyn kommunen utfører ikke er egnet til å oppdage mangler i barnehagene. 2. Fylkesmannens inntrykk etter tilsynet er at det er sterk bekymring blant de ansatte i barnehagene for at den totale bemanningen i barnehagene i kommunen er lav. Fylkesmannen frykter at bemanningen i barnehagene over tid kan bli uforsvarlig og ulovlig. 3. Delegasjonsreglementet er ikke oppdatert til ny lov, som ble vedtatt 17. juni 2005 og trådte i kraft 1. juni 2006. Reglementet henviser til den foregående barnehageloven.
Ressursbruk:	
Kommentar:	Stedlige tilsyn på barnehageområdet er gjennomført som systemrevisjon. Det er gitt avvik ved funn, ikke pålegg om retting.

FMBU

Tilsynsobjekt:	Krødsherad kommune
Tema/myndighetskrav:	Temaet for tilsynet er kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet vedrørende familiebarnehager jf. barnehageloven §§ 6, 8, 11 og 16, samt forskrift om familiebarnehager.

Avvik/funn:	Det ble ikke gitt pålegg under tilsynet.
Frist for lukking av avvik:	
Pålegg:	Nei
Merknad:	Det ble gitt en anbefaling under tilsynet. 1. Per 15.12.11 rapporterte familiebarnehagen med ett organisasjonsnummer, selv om familiebarnehagen består av to hjem. Familiebarnehagen fremstår dermed som en familiebarnehage med ett hjem. Med bakgrunn i samtaler og ny dokumentasjon fra kommunen ser Fylkesmannen at Lesteberg familiebarnehage drives etter § 11 i barnehageloven. Kommunen må påse at familiebarnehagen rapporterer korrekt på de fremtidige årsmeldingene per 15.12. Kommunen må påse at familiebarnehagen fortsetter å drive i tråd med gjeldende regleverk i henhold til barnehageloven.
Ressursbruk:	
Kommentar:	Tilsynet ble gjennomført som et skriftlig tilsyn.

FMBU

Tilsynsobjekt:	Hole kommune
Tema/myndighetskrav:	Temaet for tilsynet er kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet vedrørende familiebarnehager jf. barnehageloven §§ 6, 8, 11 og 16, samt forskrift om familiebarnehager.
Avvik/funn:	Det ble ikke gitt avvik under tilsynet.
Frist for lukking av avvik:	
Pålegg:	Nei
Merknad:	Det ble gitt en merknad under tilsynet. 1. Kommunen har godkjent to familiebarnehager. Disse er godkjent som enkeltstående hjem. I e-post fra kommunen, datert 28. november 2012, kommer det frem at kommunen ikke har vurdert om de hjemmene/familiebarnehagene som ble godkjent skal være et fellesskap mellom to eller flere hjem eller mellom ett hjem og en ordinær barnehage. Fylkesmannen ber kommunen i fremtiden å gjøre denne vurderingen ved senere godkjenninger av nye familiebarnehager.
Ressursbruk:	
Kommentar:	Tilsynet ble gjennomført som et skriftlig tilsyn.

33.5 Kontroll av årsmelding per 15/12 og årsregnskap for ikke-kommunale barnehager

Fylkesmannen har påsett innenfor vår frist at alle kommunene har godkjent årsmeldinger fra sine barnehager. Vi utarbeidet et excel-ark som viste hvilke barnehager som manglet data i de rubrikker som skal være utfylt. Vi avviste disse og ba kommunene om å føre korrekte data. Skjemaene ble godkjent innen fristen for Fylkesmannen.

Vi benytter dataene som vi henter ut fra årsmeldingene til blant annet å vurdere tilsynsobjekter/kommuner for kommende år og som grunnlag for eventuelle tema å drøfte med kommunene.

Vi har veiledet de kommunene som var usikre på utfylling av skjemaene.

Når det gjelder årsregnskapene har vi purret på de kommunene som ikke overholdt fristen for alle sine barnehager. Disse måtte ha utvidete frister for enkelte av sine barnehager pga at barnehagenes revisorer ikke var ferdige med å godkjenne årsregnskapene.

Oppdraget er utført på en tilfredsstillende måte, men kunne vært bedre gjennomført hvis databasen hadde vært mer hensiktsmessig å lå GSI. Vi opplever det som meget arbeidskrevende å måtte utarbeide egne excel-filer for å kunne sammenstille korrekte data i stedet for å kunne "klikke" på en "nedtrekksmeny" med ulike valg om for eksempel pedagogisk bemanning, styrer, dispensasjoner, antall barn brutt ned på den enkelte bhg, i et automatisk oppstillingsskjema. Vi mener at det burde være like lett å bruke verktøyet som det er å bruke GSI for skole. Systemet er dermed lite brukervennlig og krever unødige ressursbruk.

Resultatområde 34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen

34.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Måloppnåelse

Fylkesmannen vurderer tilfredsstillende måloppnåelse gjennom de tiltak vi har gjennomført på dette resultatområdet. Det er allikevel en utfordring å få satt av tid til utviklingsoppgaver fordi også barnehageområdet har fått større oppgaver på tilsynssiden og omfanget av hvert tilsyn har økt også. Avdelingens kompetanse på barnehageområdet er god og stabil og de valgte strategier og metoder er i stor grad baserte på tidligere gode erfaringer og drøftinger med berørte parter.

Fylkesmannen har også i år hatt flere møter, kurs og konferanser for barnehageansvarlige/ myndighetene i kommunene og de ansatte, både for pedagoger og assistenter, i barnehagene. Både Høgskolen i Telemark og NAFO har vært gode samarbeidspartner når vi har gjennomført kurs og konferanser. I tillegg har vi også benyttet oss av andre fagpersoner og fagmiljøer. Vi ser på denne type virksomhet som egnet til å fortelle om nytt i sektoren og overføre ny kunnskap "ute i sektoren".

Rekruttering

I forbindelse med spesielle tiltak rettet mot rekruttering av førskolelærere/GLØD til barnehagen har vi for 2012 benyttet oss av en felles gruppe for skole og barnehage (Utdanningsforum), hvor representanter fra kommunene, Høgskolene i Buskerud og Telemark, karrieresenter, arbeidsgiver- og fagforeningsorganisasjoner har deltatt (Utdanningsforum). Vi har også i 2012 benyttet oss av en tidligere utviklet reklamefilm som har blitt sendt på ulike kinoer i Buskerud frem til søknadsfristen for høyere utdanning i april. På slutten av året har vi, sammen med filmselskapet Catapult, redigert reklamefilmen vår noe for å tilpasse den til den nye barnehagelærerutdanningen. Reklamefilmen vil bli vist på flere kinoer i Buskerud i ca 6-8 uker før søknadsfristen for høyere utdanning for våren 2013. Vi har utarbeidet en planskisse for strakstiltak og for tiltak som skal gjøres over tid. Vi har tro på at reklamefilm på kino er en god anvendelse av midler. Buskerud har ingen egen utdanningsmesse, men vi har et fylkesnettverk bestående av "mib-gutter". Disse har fått tildelt midler fra Fylkesmannen til å reise ut til ungdomsskoler og videregående skoler i fylket for å fortelle om barnehagelæreryrket.

Fylkesmannen har hatt et godt samarbeid med Høgskolen i Telemark når det gjelder mange av rekrutteringstiltakene. Vi har også sett rekruttering, kompetanseheving og likestilling i sammenheng.

Fylkesmannen skulle ønske at det var flere midler på rekrutteringsområdet. Vi så at da vi hadde flere midler på dette området tidligere, hadde vi større mulighet for fleksibilitet. Fylkesmannen i Buskerud brukte tidligere mange av midlene på direkte tiltak som stipend til assistenter som har ønsket å delta på arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning eller på videreutdanning i veiledning. Vi har sett at disse tiltakene har blitt veldig godt mottatt "ute". Vi ønsker oss derfor at dette kommer tilbake eller det på annen måte blir ivarettatt slik det er på skoleområdet når det gjelder permisjon med lønn.

Kompetanseutvikling

Alle kommunene i Buskerud har søkt og fått tildelt kompetansemidler for 2012. Alle kommunene har arrangert fellesarrangementer og tildelt midler etter søknad for noen barnehager hvis de har hatt spesielle ønsker vedrørende kompetanseheving. Både fellesarrangementene og midlene etter søknad har vært tilgjengelige for både kommunale og private barnehager. De kommunene som både har kommunale og private barnehager har etablert egne grupper som diskuterer kompetanseheving og bruk av tildelte midler fra Fylkesmannen og bruk av egne midler i tillegg. Temaene som kommunene har hatt på sine samlinger/konferanser har vært veldig varierte. De spenner seg fra satsningsområdene i "Vennskap og deltakelse" til tidlig innsats og spesialkurs tilpasset enkeltbarnehager. Alle ansatte har fått muligheten til å delta på ulike kurs som kommunen har arrangert eller fått tildelt midler til. I tillegg har Fylkesmannen arrangert felleskonferanser for både kommunale og private barnehager på temaene foreldresamarbeid - flerkulturelt arbeid, likestilling. Dette er temaer som også vil ha fokus i 2013. Se for øvrig punkt 34.3 om likestilling. Når det gjelder fellessamlingene/konferansene vi har arrangert har vi stort sett samarbeidet med Høgskolen i Telemark, som har hatt ansvar for det faglige mens Fylkesmannen har hatt ansvar for det tekniske.

Når det gjelder utviklingen av antall menn i Buskerud så er den varierende for de ulike kommunene. Noen kommuner har stor andel menn i de fleste av sine barnehager, mens det i andre kommuner ikke er noen menn ansatt. Det kan være flere grunner til det, f eks at kommunen ikke har egne nettverk for menn eller ikke prioriterer arbeidet med å rekruttere flere menn.

Arbeid med bedre språkforståelse blant minoritetsspråklige barn i førskolealder

I 2010 satte Fylkesmannen ned en gruppe som skulle arbeide med kompetansehevingstiltak i forbindelse med flerkulturelt arbeid i barnehagen. Gruppen består av representanter fra kommunen som barnehagemyndighet og barnehageeier, ansatte fra kommunale og ikke-kommunale barnehager, NAFO, Høgskolen i Telemark og Fylkesmannen i Buskerud. Gruppen har som mål å utarbeide tiltak som både er relevante og overkommelig for de som arbeider med minoritetsspråklige barn i barnehagene. I tillegg har det vært viktig å engasjere barnehageeierne og barnehagemyndighetene i større grad enn tidligere. I 2012 har gruppen hatt to møter. Gruppen har på møtene evaluert kursrekke "Den flerkulturelle barnehagen: et møte mennesker i mellom med fokus på etikk" som ble avsluttet i år. I tillegg har gruppen planlagt tre selvstendige konferanser for 2012/2013. Disse er i hovedsak rettet mot barnehagelærere, men assistenter er også velkomne til å delta. Konferansene er lagt til tre ulike steder i fylket for å nå flest mulig ansatte. Følgende tema er belyst i konferansene: 1) Foreldresamarbeid, 2) Dokumentasjon, digitale læringsverktøy og ressurser på språkområdet, 3) Språkutvikling og flerspråklighet.

34.3 Andre satsningsområde

Nasjonale satsinger

Fylkesmannen har gjennomført fagdag med barnehagemyndigheten der et av temaene omhandlet "Barnehagen som dannelses- og læringsarena." Vestfold har deltatt i pilotprosjektet og har delt Sande kommunes erfaringer med oss i Buskerud.

Rekruttering av menn

Mib Buskerud består av fem nettverk og totalt er 11 kommuner involvert i nettverksarbeidet. Alle de lokale nettverkene møter med representanter i Mib Buskerud. Gruppen ledes av Fylkesmannen og har i tillegg representanter fra barnehagemyndighetene sammen med representanter fra kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Fylkesmannen fikk i 2011 ansvaret for opprettelse av likestillingsteam. Teamet består av representanter fra Høgskolen i Telemark, en fra barnehagemyndighetene og Mib Buskerud. Likestillingsteamet er videreført i 2012 og har et nært samarbeid med Mib-nettverkene lokalt i forbindelse med møter med rådgivere og elever i ungdomsskolene og videregående opplæring. Dette teamet har sett rekruttering generelt og rekruttering spesielt av menn og likestilling i sammenheng.

Følgende tiltak er gjennomført i Mib Buskerud, de lokale nettverkene og likestillingsteamet:

- Det er invitert til og gjennomført likestillingskonferanse i samarbeid med Fylkesmannen i Vestfold
- Det er invitert til og gjennomført likestillingsseminar for representanter fra Fylkesmennene i Vestfold,

- Telemark og Buskerud, likestillingsteamene, høgskolene og Mib Buskerud i samarbeid med Likestillingssenteret, Dronning Mauds Minne Høgskole for førskolelærerutdanning og stiftelsen Kanvas.
- På bakgrunn av søknader er det utbetalt tilskudd til de lokale mib-nettverkene
- Mib arbeidsgruppe har utarbeidet en presentasjonsmal som brukes i møte med elever i ungdomsskolen og videregående opplæring i tilknytning til rekruttering til barnehagelærerutdanningen generelt og menn spesielt. Arbeidsgruppen har også planlagt og utarbeidet brosjyre for rekruttering av unge til barnehagelærerutdanningen generelt og menn spesielt. Brosjyren ble ferdigstilt februar 2013.
- Høgskolen i Telemark har utarbeidet nytt informasjonsmaterieil i tråd med ny barnehagelærerutdanning som skal brukes i møte med rådgivere og elever i ungdomsskolen og videregående opplæring.
- Kommunene og Mib-nettverkene lokalt har planlagt møter og skolebesøk med fokus på å velge utradisjonelt. I Drammen, Hallingdal og Kongsberg ble det gjennomført møter med rådgivere og/eller skoleelever i ungdomsskolen og/eller videregående skoler i 2012. I møtene ble det informert om førskolelærerstudiet og arbeid i barnehagene. Arbeidet videreføres og utvides i 2013.
- Mib-nettverkene lokalt har gjennomført faglige og sosiale arrangementer for menn og kvinner som jobber i kommunale og ikke-kommunale barnehager.
- Mib Eiker (Øvre Eiker og Nedre Eiker) har videreført likestillingspris for sine barnehager

Etter Fylkesmannens vurdering er rekruttering av menn til barnehagene og arbeidet mot et mer likestilt samfunn en arbeidsoppgave som krever fokus over tid. Fylkesmannen bidrar gjennom konferanser, likestillingsseminar og møter med aktuelle instanser til å styrke kompetansen, bevisstheten og fokuset på dette området. Gjennom å engasjere både høgskoler, barnehagemyndigheter og menn i barnehagene (MIB) ansvarliggjøres aktører på ulike nivåer i rekrutteringsarbeidet og likestillingsarbeidet, samtidig som vi kan dra nytte av hverandres kompetanse og lære hvilke utfordringer som ligger til de ulike nivåer innenfor feltet. Informasjonsmateriellet som er utarbeidet brukes i møte med elever. Materiellet er utarbeidet i fellesskap for å sikre kvaliteten og for at hvert enkelt rekrutteringsmedlem skal ha et eierforhold til materiellet.

Fylkesmannen ser at Buskerud igjen har en nedgang i antall menn i basisvirksomhet for 2012. Dette kan skyldes at arbeid i barnehagen har lav status og lav lønn. Fylkesmannen håper at statusen kan endres gjennom det informasjons- og rekrutteringsarbeid i skolen som gjennomføres av Mib-nettverkene.

Se punkt 33.3 og 34.2 for satsingsområder og tiltak knyttet til disse.

Fylkesmannen anser måloppnåelsen på området som god. Kapasitet og kompetanse er god og de valgte metoder og strategier er hensiktsmessige og drøftes med kommunene hvert år.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
31.1 Tilsyn	kr 1 372 201,62	kr 0,00
31.4 Informasjon og veiledning	kr 546 995,27	kr 0,00
31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartl.prøver	kr 505 857,07	kr 12 957 145,30
31.9 Annet tilsyn og forv. på utd.omr. (rest 31)	kr 804 303,87	kr 0,00
32.2 Kompetanseutvikling	kr 715 534,09	kr 150 875,28
32.3 Skoleporten	kr 163 985,80	kr 0,00
32.9 Andre oppg. for økt kval. i gr.oppl.(rest 32)	kr 222 180,48	kr 0,00
33.1 Tilskuddsforvaltning	kr 134 201,12	kr 0,00
33.2 Klagesaksbehandling	kr 278 947,72	kr 0,00
33.4 Tilsyn	kr 622 349,34	kr 0,00
33.5 Kontroll av årsmelding og årsregnskap	kr 0,00	kr 0,00
33.9 Andre tilsyn og forv. på b.hageomr. (rest 33)	kr 226 389,55	kr 0,00
34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen	kr 371 979,14	kr 0,00
36 Landsdekkende oppgaver KD	kr 0,00	kr 0,00
Andre oppgaver under KD	kr 85 795,75	kr 0,00
Sum:	kr 6 050 720,00	kr 13 108 020,00

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 41 Tilsyn og klagesaksbehandling etter barnevernloven

I 2011 og 2012 ble de kommunale barneverntjenestene i Buskerud styrket med til sammen 22,7 stillinger gjennom de øremerkede midlene. For første gang viser både antall nye meldinger, antall avsluttede undersøkelsessaker og barn i tiltak en nedgang hhv med ca 6,5 %, 8,5 % og 3,1 % i 2012. Dette innebærer at antall saker pr besatt stilling i løpet av året er redusert fra 22,7 for ett år siden til 20,1 nå. Kommunene har likevel oversittet fristen i 4,5 prosentpoeng flere saker i 2012 når man legger rapporteringstall fra halvårsrapportene til grunn (fra 1,6 % til 6,1 %).

Antall klagesaker på kommunale enkeltvedtak etter barnevernloven er nesten fordoblet det siste året, fra 15 i 2011 til 29 i 2012, mens antall tilsynsklager er redusert fra 59 til 49.

Antallet klagesaker fra beboere på institusjoner har økt fra to til ni. Antallet begrunnede meldinger Fylkesmannen har gitt til institusjonene er redusert fra tre til en, og det er ikke gitt noen pålegg (som i fjor).

41.1 Hendelsesbasert tilsyn

Fylkesmannen har i løpet av 2012 behandlet 49 tilsynsklager på forhold i den kommunale barneverntjenesten. Vi åpnet tilsynssaker etter 17 av disse henvendelsene. Tre av dem ble avsluttet ved at det ble gitt råd / veiledning til kommunen. Etter å ha mottatt redegjørelse fra kommunene i de øvrige sakene, ble det konstatert lovbrudd i en sak. To av disse tilsynssakene står fremdeles uavsluttet ved årsskiftet. I de øvrige 32 sakene endte 16 med at de ble besvart ved orienteringsbrev, 10 ble tatt til orientering/avsluttet uten oppfølging, 5 ble henvist / oversendt til rett instans, og en klage ble trukket. Saksbehandlingstiden i disse sakene har gjennomsnittlig vært 22 dager, og alle saker ble avsluttet innen tre måneder. Åtte saker ble avsluttet i løpet av tre dager etter at de kom inn.

Sakene har omfattet mange forskjellige forhold, bl.a. klage på saksbehandlingen, klage på enkelte ansatte i kommunene, oppfølgingen av fosterbarn og institusjonsplasserte barn, problemer ved gjennomføring av samvær, klage på sakkyndige, klager fra personer uten partsrettigheter, klager fra fosterforeldre over flytting, klager som hører inn under fylkesnemndas myndighetsområde (akuttvedtak og lignende).

41.2 Planlagt tilsyn

Fylkesmannen har gjennomført planlagt tilsyn med kommunale barneverntjenester i seks kommuner. Alle de seks tilsynene ble gjennomført som systemrevisjoner.

I tre av kommunene var de områdene som ble undersøkt gjennom tilsynene 1) Samordning av helse-, sosial- og barneverntjenester til utsatte barn og unge og 2) Overgangen mellom barneverntjeneste og sosialtjeneste etter fylte 18 år.

Det ble funnet brudd på myndighetskrav i to av de tre gjennomførte tilsynene. Dette gjaldt mangelfull dokumentasjon av samordningen av tjenestene til utsatte barn og unge.

Tilsynet i de øvrige tre kommunene inngikk i det landsomfattende tilsynet rettet mot kommunenes arbeid med undersøkelser og evaluering av hjelpetiltak til hjemmeboende barn, initiert av Statens helsetilsyn. I disse kommunene ble det funnet brudd på myndighetskravene i en av kommunene. Dette gjaldt at kommunen ikke sikrer at alle undersøkelser gjennomføres på en slik måte at barn og unge får nødvendig hjelp til rett tid. Det ble også gitt en merknad om at kommunen ikke dokumenterer fortløpende alle nødvendige og relevante opplysninger og vurderinger i undersøkelsessaker og ved evaluering av hjelpetiltak.

Fylkesmannen har i løpet av 2012 ført tilsyn med i alt tre barneverninstitusjoner, herunder ni avdelinger/enheter. 2 institusjoner er statlige, og 1 institusjon eies og drives av en privat ideell organisasjon. Det er gjennomført 35 tilsynsbesøk i 2012 med barneverninstitusjoner, hvorav 3 er gjennomført som systemrevisjoner, og 32 som "individtilsyn". Dette gir en oppfyltingsprosent i "individtilsynet" på 102,9 %. Av de 32 besøkene etter § 8 var 16 uanmeldt.

Vi har også ført tilsyn med tre statlige behandlingsfosterhjem (MTFC), som følges opp av Bufetat Region øst. I løpet av året har det kommet til et nytt behandlingsfosterhjem, og ett annet er avsluttet. Vi har i alt gjennomført elleve tilsynsbesøk i disse behandlingsfosterhjemmene.

Ved utgangen av året var det tre barneverninstitusjoner, herunder åtte avdelinger/enheter, og tre behandlingsfosterhjem.

Fylkesmannen har også ført tilsyn med ett statlig omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere.

Ved utgangen av året var det ett omsorgssenter for mindreårige, herunder fem avdelinger/enheter.

Fylkesmannen har også ført tilsyn med det ene senteret for foreldre og barn som finnes i Buskerud. Det er gjennomført en systemrevisjon med tema inntaksfasen og gjennomføringen av oppholdet. Det ble ikke gjort funn som tilsa avvik eller merknader.

Tilsynsplaner er innsendt til Statens helsetilsyn innen fristene, og Fylkesmannen har bidratt aktivt til innhold i og utforming av veileder for landsomfattende tilsyn i 2012, veileder for hendelsesbasert tilsyn og veileder for samtaler med barn.

41.3 Klagesaker

I løpet av 2012 har Fylkesmannen behandlet 28 klager over enkeltvedtak i kommunene. 20 av disse sakene dreide seg om misnøye med innhold i, omfanget av eller avslag på hjelpetiltak (leksehjelp, besøkshjem, miljøarbeider, ferieopphold og lignende). To av disse vedtakene ble opphevet, to ble omgjort, tre ble avvist og 13 stadfestet. To av de 20 sakene gjaldt klage på oppfølging etter fylte 18 år (1 stadfestet, 1 omgjort).

8 saker gjaldt klage på akuttvedtak / flyttevedtak og tilsyn under samvær. Alle disse sakene ble avvist (henvist Fylkesnemnd / Tingrett).

Vi har dessuten behandlet en klage på ett avvisningsvedtak fattet i kommunen (stadfestet) og åtte klager på nektelse av dokumentinnsyn (4 besvart ved orienteringsbrev, 2 avvist, 1 avsluttet uten oppfølging og 1 ikke tatt til følge).

Behandlingstiden har variert mellom 0 og 50 dager, gjennomsnittet har vært 19 dager.

Fylkesmannen har i 2012 behandlet ni klager fra beboere på institusjonene eller fra deres foresatte. Sju av klagen kommer fra akuttinstitusjonen.

Sju av klagen omhandlet klager over enkeltvedtak, jf. rettighetsforskriften § 26 første ledd, og to av klagen gjelder andre brudd på rettighetsforskriften, jf. § 27 annet ledd.

Vi har hatt en økning på 350% i antall klager fra i fjor (fra to til ni), men totaltallet er likevel ikke bekymringsfullt høyt. En beboer står for fire av klagen alene, og alle gjelder samme tema; begrensninger i bevegelsesfriheten.

Ingen beboere fikk medhold i klagen om begrensninger i bevegelsesfriheten (fem stk) eller bruk av tvang (to stk). De to sakene som ble avvist, gjaldt feilinformasjon i tvangsprotokollen og for lite samarbeid med hjemmet. I begge disse sakene spilte Fylkesmannen en rolle for at sakene ble løst i minnelighet.

Behandlingstiden for disse sakene har variert fra 0 til 48 dager. Gjennomsnittlig behandlingstid har vært 12,5 dager.

Fylkesmannen har ikke mottatt noen klager på oppfølgingsvedtak fattet av statlig regional barnevernmyndighet.

41.9 Andre oppdrag

Den halvårslige rapporteringen fra 21 kommuner og de ca 350 slutførte kontrollskjemaene fra 14 barneverntjenester i Buskerud er gjennomgått (Fylkesmannen i Buskerud ber bare om å få innsendt kontrollskjemaer – og gjennomgår dem – i saker der det er brukt mer enn én uke på gjennomgåelse eller tre måneder på undersøkelse). Halvårsrapportene er sendt inn til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Fylkesmannen utarbeider egne oversikter på bakgrunn av de slutførte kontrollskjemaene. Disse skjemaene gir oversikt over eventuelle fristoversittelser i saksbehandlingen i den enkelte kommune. Det er i 2012 ikke gitt

mulkt til noen av kommunene i Buskerud.

Vi har ikke gjennomført noen kartlegginger på barnevernsområdet i 2012.

Resultatområde 73.1 Klager på økonomisk stønad og kvalifiseringsprogrammet etter lov om sosiale tjenester i NAV

I 2012 mottok Fylkesmannen 241 klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav. Dette representerer en nedgang på 46 innkomne saker sammenlignet med 2011.

Ved utgangen av 2012 hadde vi behandlet 240 saker etter lov om sosiale tjenester i Nav. Alle sakene gjaldt individuelle tjenester, hovedsaklig økonomisk stønad, etter lovens kapittel 4.

I om lag 9 prosent av sakene fikk klager medhold, og i om lag 15 prosent saker ble vedtaket opphevet og saken sendt tilbake til kommunen for ny utredning og avgjørelse. Med ett unntak ble alle sakene avgjort innen tre måneder. 232 av sakene ble avgjort innen en måned etter at de var mottatt hos Fylkesmannen. Ved årsskiftet var det åtte saker som ikke var ferdigbehandlet.

Resultatområde 74 Tilsyn etter lov om sosiale tjenester i NAV

74.1 Hendelsesbasert tilsyn

Gjennom året har vi fått en del henvendelser om mulig kritikkverdige forhold i sosialtjenesten i Nav. En av sakene har blitt fulgt opp ved at kommunen har blitt bedt om en redegjørelse i saken. I dette tilfellet ble det erkjent at tjenesten delvis hadde vært mangelfull, og saken krevde etter vår vurdering derfor ikke nærmere tilsynsmessig oppfølging. I tillegg har vi fulgt opp flere hendelsesbaserte tilsynssaker som ble startet opp i 2011.

I flere tilfeller har vi håndtert henvendelser fra brukere ved å ta telefonisk kontakt med leder eller sosialfaglig ansvarlig ved Nav-kontoret, og saken har da løst seg. I disse tilfellene har vi konkret ikke funnet grunn til nærmere tilsynsmessig oppfølging, men vi merker oss hendelsene som interessante for våre senere risikovurderinger og planlegging av tilsyn.

74.2 Planlagt tilsyn

I 2012 gjennomførte Fylkesmannen seks tilsyn som systemrevisjoner etter lov om sosiale tjenester i Nav. Antallet er identisk med resultatkravet for 2012.

Fem av revisjonene gjaldt tilbudet om sosiale tjenester i Nav til personer med forsørgeransvar for barn. Den siste revisjonen ble gjennomført med utgangspunkt i veilederen som ble benyttet under det landsomfattende tilsynet for 2010. Fylkesmannen konstaterte avvik (brudd på lov eller forskrift) etter lov om sosiale tjenester i Nav ved fire av revisjonene. Ved de øvrige ble det ikke avdekket avvik.

74.9 Andre oppdrag

Prioritering av områder for tilsyn 2014

Rapportering

- Forslag til tilsynsaktiviteter er drøftet og formidlet innen gitt frist.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 41 Tilsyn og klagebehandling etter barnevernloven

I 2011 og 2012 ble de kommunale barneverntjenestene i Buskerud styrket med til sammen 22,7 stillinger gjennom de øremerkede midlene. For første gang viser både antall nye meldinger, antall avsluttede undersøkelsessaker og barn i tiltak en nedgang hhv med ca 6,5 %, 8,5 % og 3,1 % i 2012. Dette innebærer at antall saker pr besatt stilling i løpet av året er redusert fra 22,7 for ett år siden til 20,1 nå. Kommunene har likevel oversittet fristen i 4,5 prosentpoeng flere saker i 2012 når man legger rapporteringstall fra halvårsrapportene til grunn (fra 1,6 % til 6,1 %).

Antall klagesaker på kommunale enkeltvedtak etter barnevernloven er nesten fordoblet det siste året, fra 15 i 2011 til 29 i 2012, mens antall tilsynsklager er redusert fra 59 til 49.

Antallet klagesaker fra beboere på institusjoner har økt fra to til ni. Antallet begrunnede meldinger Fylkesmannen har gitt til institusjonene er redusert fra tre til en, og det er ikke gitt noen pålegg (som i fjor).

Vårt hovedinntrykk er at institusjonene fremdeles ivaretar de formelle sidene ved dokumentasjonen av sin virksomhet, for eksempel innhenting av plasseringsvedtak og tiltaksplaner og nedfelling av handlingsplaner og tvangsprotokoller. Dette gjenspeiles bl.a. ved at det er gitt få anmerkninger til den formelle siden av driften fra Fylkesmannens side. Dette gjelder både begrunnede meldinger og pålegg ved individtilsynet, og merknader og avvik ved systemrevisjonene.

Vi har sett flere eksempler på at beboere har store rusproblemer, noen allerede ved innflytting, hos andre blir dette først avdekket senere under oppholdet. Den store økningen i antall tvangsprotokoller – som nesten utelukkende skyldes økt antall urinprøvetakinger – kan anses som en konsekvens av denne utviklingen. Vi er bekymret for om de ansatte i institusjonene har tilstrekkelig kompetanse til å behandle disse problemene, og har undret oss over lav grad av erfaringsutveksling med de som har spesialkompetanse på feltet.

Mange beboere har psykiske problemer og/eller problemer knyttet til rusmisbruk. Det er fremdeles mange utfordringer knyttet til samarbeidet med Barne- og ungdomspsykiatrien, men de fleste beboerne som trenger det, får nå tilbud om samtaler ved BUP. I enkelte saker tilbyr Barne- og ungdomspsykiatrien også veiledning til de ansatte ved barneverninstitusjonene. Noen få beboere har også fått tilbud om døgnbehandling i psykiatrisk behandling sinstitusjon samtidig som de har beholdt plassen på barneverninstitusjonen som omsorgsbasis.

Alle beboere får nå tilbud om skole eller opplæring kort tid etter innflytting, men på samme måte som med psykiatrien, ser vi at det fremdeles er et forbedringspotensial i tilpasningen av tilbudet til den enkelte beboer.

Vi har inntrykk av at institusjonene er flinke til å motivere beboerne til å delta i ulike fritidsaktiviteter. De fleste institusjonene tilbyr fellesaktiviteter på faste ukedager, som er planlagt i samarbeid med beboerne, og hvis ønskene ikke er helt urimelige, får beboerne også delta i de egne fritidsaktiviteter de ønsker.

I de fleste sakene er det et godt fungerende samarbeid mellom institusjonene og plasseringskommunene. Det avholdes jevnlig samarbeids- eller ansvarsgruppemøter, der beboerne også inviteres til å delta.

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven

Vi har i 2012 gitt 692 bevillinger til separasjon. Dette er tre færre enn i 2011. Det ble gitt 568 bevillinger til skilsmisse, noe som er en nedgang på 82 skilsmisser i forhold til 2011.

Vi har ikke behandlet noen saker etter bigamibestemmelsen i ekteskapsloven. Vi mottok to søknader om tillatelse til å inngå ekteskap før fylte 18 år. Det ble gitt en tillatelse og en søknad ble avslått. Vi mottok seks separate søknader om fritak fra å legitimere at skifte er gjennomført. I fem av sakene ble fritak gitt, mens en sak ble avslått. Se for øvrig nærmere om skiftefritak under punkt 42.2.

Fylkesmannen har som klageinstans mottatt en klage på folkeregisterets vedtak om å nekte og utstede prøvingsattest. Klagen ble tatt til følge og omgjort av Fylkesmannen. Det ble også tilkjent saksomkostninger etter forvaltningsloven § 36 i denne saken.

42.2 Anerkjennelsesloven

Vi har i 2012 behandlet 92 saker om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser og separasjoner, deriblant saker om fritak fra å legitimere at skifte er gjennomført. Dette er tolv flere saker enn i 2011. To av disse sakene er fortsatt under behandling, idet vi avventer dokumentasjon.

42.3 Barneloven

Vi mottok en begjæring om stadfestelse av avtale om foreldreansvar, fast bosted og samvær i 2012. Dette er samme antall som i 2011. I saken vi hadde til behandling i 2012 ble avtalen stadfestet.

Vi mottok ingen saker vedrørende reisekostnader ved samvær i 2012, men vi har gitt veiledning til private som har henvendt seg med spørsmål om temaet.

Vi mottok ingen klager over avslag på krav om opplysninger om barn i 2012.

42.4 Veiledning og informasjon

Fylkesmannen har informert og gitt veiledning i aktuelt regelverk på familierettens område til publikum, offentlige instanser og advokater når dette har vært etterspurt. Aktuelle nyheter og informasjon er også gjort tilgjengelig på vår internettside. Vi har holdt foredrag om juridisk metode og familierett for saksbehandlere i Skatt sør.

Resultatområde 43 Føre tilsyn med kommunenes plikt til å sørge for et krisesentertilbud

Fylkesmannen gjennomførte i 2012 tilsyn med Gol kommunes krisesentertilbud. I forkant av tilsynet ble det gjennomført befaring ved Hallingdal krisesenter. Tilsynet i Gol kommune ble gjennomført ved et møte med kommunens ansvarlige for krisesentertilbudet. Det ble ikke gjort funn som ga grunnlag for å gi pålegg til kommunen, og Fylkesmannen vurderte at Gol kommunes oppfølging av et krisesentertilbud til sine innbyggere var tilfredsstillende.

Vi mottok i 2012 også en klage på kritikkverdige forhold ved Drammensregionens interkommunale krisesenter - Betzy. Denne klagen ble oversendt Drammen kommune som rette instans for oppfølging og behandling av klagen. I tillegg mottok vi en henvendelse fra en kommune med spørsmål om byggetekniske forhold ved krisesenteret. Henvendelsen har vi besvart per brev.

Resultatområde 44 Familievern

Det er tre familievernkontorer i Buskerud. Vi gjennomførte tilsyn med alle de tre kontorene i 2012. Tilsynet ble gjennomført etter prinsippene for systemrevisjon. Det ble ikke gitt avvik, men familievernkontorene fikk tilbakemeldinger om forbedringspunkter i rapportene som ble utarbeidet i etterkant av tilsynene. Tilbakemeldingene til to av de tre kontorene omhandlet journalføring. Ut over dette vurderte Fylkesmannen at driften ved de tre familievernkontorene i fylket var god.

Resultatområde 45 Barn og Unge

Fylkesmannen i Buskerud har ført tilsyn med offentlige og private barneverninstitusjoner og omsorgssentre i henhold til forskriften. Vi har gjennomført systemrevisjoner ved tre institusjoner (ni enheter) og har gjennomført 47 individrettede tilsyn, som tilsvarer 102,9 % av minstekravet. Vi har hatt fire private hjem som er definert som institusjoner i 2012.

For første gang viser både antall nye meldinger, antall avsluttede undersøkelsessaker og barn i tiltak en nedgang hhv med ca 6,5 %, 8,5 % og 3,1 % i 2012. Dette innebærer at antall saker pr besatt stilling i løpet av året er redusert fra 22,7 for ett år siden til 20,1 nå. Kommunene har likevel oversittet fristen i 4,5 prosentpoeng flere saker i 2012 når man legger rapporteringstall fra halvårsrapportene til grunn (fra 1,6 % til 6,1 %).

Totalt har 2 215 barn tiltak fra barnevernet pr 31.12.2012, en nedgang på 70 barn fra i fjor.

I løpet av 2012 har Fylkesmannen behandlet 28 klager over enkeltvedtak i kommunene. 20 av disse sakene dreide seg om misnøye med innhold i, omfanget av eller avslag på hjelpetiltak (leksehjelp, besøkshjem, miljøarbeider, ferieopphold og lignende). To av disse vedtakene ble opphevet, to ble omgjort, tre ble avvist og 13 stadfestet. To av de 20 sakene gjaldt klage på oppfølging etter fylte 18 år (1 stadfestet, 1 omgjort).

8 saker gjaldt klage på akuttvedtak / flyttevedtak og tilsyn under samvær. Alle disse sakene ble avvist (henvist Fylkesnemnd / Tingrett).

Vi har dessuten behandlet en klage på ett avvisningsvedtak fattet i kommunen (stadfestet) og åtte klager på nektelse av dokumentinnsyn (4 besvart ved orienteringsbrev, 2 avvist, 1 avsluttet uten oppfølging og 1 ikke tatt til følge).

Saksbehandlingstiden i disse sakene har gjennomsnittlig vært 22 dager, og alle saker ble avsluttet innen tre måneder. Åtte saker ble avsluttet i løpet av tre dager etter at de kom inn.

Fylkesmannen har i løpet av 2012 behandlet 49 tilsynsakler på forhold i den kommunale barneverntjenesten. Vi åpnet tilsynssaker etter 17 av disse henvendelsene. Tre av dem ble avsluttet ved at det ble gitt råd / veiledning til kommunen. Etter å ha mottatt redegjørelse fra kommunene i de øvrige sakene, ble det konstatert lovbrudd i en sak. To av disse tilsynssakene står fremdeles uavsluttet ved årsskiftet. I de øvrige 32 sakene endte 16 med at de ble besvart ved orienteringsbrev, 10 ble tatt til orientering/avsluttet uten oppfølging, 5 ble henvist / oversendt til rett instans, og en klage ble trukket. Saksbehandlingstiden i disse sakene har gjennomsnittlig vært 22 dager, og alle saker ble avsluttet innen tre måneder. Åtte saker ble avsluttet i løpet av tre dager etter at de kom inn.

Sakene har omfattet mange forskjellige forhold, bl.a. klage på saksbehandlingen, klage på enkelte ansatte i kommunene, oppfølgingen av fosterbarn og institusjonsplasserte barn, problemer ved gjennomføring av samvær, klage på sakkyndige, klager fra personer uten partsrettigheter, klager fra fosterforeldre over flytting, klager som hører inn under fylkesnemndas myndighetsområde (akuttvedtak og lignende).

I 2012 har vi gjennomført det landsomfattende tilsynet i fylket i tre kommuner. En av kommunene fikk avvik.

I 2012 har vi også videreført det landsomfattende tilsynet fra 2008 i samarbeid med Helsetilsynet i fylket i 3 nye kommuner. To av kommunene fikk ett avvik.

45.1 Informasjonsvirksomhet og samordning

I 2012 har vi fortsatt å arrangere samlinger, temadager og kurs i samarbeid med Bufetats fagteam.

Barnevernansatte er informert og veiledet om lov, forskrifter og handlingsplaner gjennom telefonisk kontakt, gjennom kurs og gjennom to samlinger for barnevernledere. Fylkesmannen har i 2012 benyttet de økte informasjonsmidlene til å påbegynne en opplæringsrekke i Øyvind Kvellos metodikk for undersøkelse/kartlegging og tidlig intervensjon. Kursrekken går over tre samlinger a to dager, og de to første samlingene er avholdt i 2012. Det er 180 påmeldte deltakere, og alle kommunene i Buskerud er representert.

45.2 Fritak for taushetsplikt

Vi har behandlet tre tvistesaker mellom kommuner (en avgjort, to avvist) og tolv begjæringer om fritak fra taushetsplikt. Alle begjæringene er imøtekommet.

45.3 Handlingsplan mot kjønnslemlesting

I 2012 har Fylkesmannen i Buskerud deltatt i et samarbeid med Bufetat region sør, RVTS region sør og Fylkesmennene i Telemark og Vestfold om å arrangere 2 konferanser / nettverkssamlinger med fokus på arbeidet mot kjønnslemlestelse, tvangsekteskap og æresrelatert vold. Fylkesmannen deltok både faglig, praktisk og økonomisk (midler fra Helseavdelingen) til gjennomføring av nettverkssamlingene.

Nettverkssamling: «Hva kan jeg gjøre?»

Nettverkssamlingen hadde fokus på hvordan hjelpeapparatet kan brukes i møte med barn og unge utsatt for æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Målgruppen for samlingen var ansatte i kommunalt barnevern og helsetjeneste, Bufetats fagteam og institusjoner, barne- og ungdomspsykiatriske avdelinger, barneavdelinger/sykehus, politi, skolesektor (kommunal / fylkeskommunal), familievern, NAV og andre ressurspersoner med ansvar, oppgaver eller interesse for fagfeltet. Nettverkssamlingen ble avholdt den 19. september i Tønsberg.

«Spisskompetansesamling» om æresrelatert vold

«Spisskompetansesamlingen» ble arrangert for de som arbeider med barn og unge utsatt for æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Til denne samlingen var det et begrenset antall plasser, og invitasjonen ble sendt ut til ressurspersoner og fagpersoner som kunne ha behov for faglig påfyll. Invitasjonen ble også sendt ut til aktuelle enheter innen Bufetat, familievernkontor, politiet og konfliktrådet i Nedre Buskerud, IMDi's

minoritetrådgiver i Buskerud, Nettverkskoordinator i IMDI sør, botilbud for de over 18 år og helsestasjonene i Drammen. Samlingen hadde som mål å gi inspirasjon og videreutvikle det tverretatlige samarbeidet og forståelsen av hverandres roller og oppgaver. Det var også satt av tid til refleksjon og diskusjon underveis. »Spisskompetansesamlingen» ble avholdt i Sandefjord den 5. – 6. november 2012.

45.4 Biologisk opphav

Vi behandlet 14 saker med spørsmål om biologisk opphav i 2012.

45.7 Tilskudd til kommunalt barnevern

Styrkingen av de kommunale barneverntjenestene gjennom øremerkede statlige midler medførte at Buskerudkommunene fikk ytterligere 3,5 stillinger i 2012, i tillegg til de 19,2 stillingene i 2011. Rapporteringen for 2012 viser for første gang en nedgang i antall saker, og en økning i antall stillinger. Dette har medført at styrkingen har hatt bedre effekt i år. Stor utskifting av ansatte i enkelte barneverntjenester har medført at store saksbehandlingsressurser også i år er blitt brukt til opplæring av nyansatte. Styrkingen ser likevel ut til å ha hatt en positiv effekt. I de fleste kommunene er det registrert en nedgang både i antall barn uten planer og antall fosterbarn uten tilsynsfører.

I alle kommunene har det blitt et økt fokus på kompetanseheving. I løpet av 2012 er det gjennomført 1 316 dagers opplæringstiltak for fagansatte og 20 for merkantilt ansatte.

Resultatområde 46 Universell utforming

Vi gjennomgår alle kommuneplaner, kommunedelplaner og reguleringsplaner for å påse at hensynet til universell utforming er tilstrekkelig ivarettatt i planbestemmelsene. Videre gir vi uttalelser i dispensasjonssaker.

Vi har en fast representant som møter i vår planoval for kun å ivareta problemstillinger om universell utforming under planprosessen. I denne ovalen deltar også vegvesenet, NVE og fylkeskommunen.

Det har ikke vært fremmet innsigelse til noen planer. Vi har behandlet en klagesak som blant annet omhandlet universell utforming og trinnfri adkomst til bolig.

I samarbeid med fylkeskommunen har Fylkesmannen søkt og fått tilskudd fra Miljøverndepartementet til fortsatt deltakelse i nasjonalt utviklingsprosjekt for universell utforming i fylker og kommuner, som vi ble med på i 2011.

Vi samarbeider med det fylkeskommunale råd for likestilling av funksjonshemmede og deltar bl.a. på deres møter, befaringer og kurs. Videre har vi deltatt på eksterne konferanser om universell utforming.

Embetet har utarbeidet en statusrapport og tiltaksplan for universell utforming. Rapporten beskriver status, mål og tiltak som fysiske forhold, IKT og rekruttering innen egen forvaltning.

Resultatområde 47 Integrering av innvandrere

47.1 Statborgerseremonier

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
---------	-------------------	--

FMBU	1	21,5
Sum	1	

47.2 Bosetting av flyktninger

Fylkesmannen har i 2012 deltatt på NAV-ledersamling hvor leder for IMDIs regionkontor hadde innlegg om bosetting og integrering av flyktninger. Mange kommuner i Buskerud opplyser at mangel på egnete boliger begrenser deres mulighet til å bosette det antallet personer med bosettingstillatelse som forventes fra IMDI. Drammen kommune må fremheves positivt som en kommune som har tatt i mot flere flyktninger enn det var forventet. Denne kommunen har omorganisert sin boligformidling/anskaffelse, fått sirkulering av de kommunale utleieboligene og vært aktive i bruk av Husbankens virkemidler.

Fylkesmannen hadde eget møte med IMDI i 2012 og bosetting av flyktninger var tema i dialogmøtene med kommunene.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Fylkesmannen har behandlet klager og gitt nødvendig informasjon til kommunene i Buskerud.

Oppvekst og utdanningsavdelingen har behandlet 13 klagesaker knyttet til introduksjonsloven. Kommunens vedtak ble stadfestet i 9 saker. I 2 av sakene er kommunens vedtak opphevet og saken sendt tilbake for ny behandling.

En av klagen omhandler forhold der det ikke er klagerett etter introduksjonsloven. Saken gjelder flere deltagere ved en interkommunal skole som var misfornøyd med organiseringen av norskopplæringen. I denne saken valgte Fylkesmannen å etablere en dialog med berørte kommuner i et forsøk på å bedre forholdene for elevene.

I en klagesak venter Fylkesmannen fortsatt på ytterligere dokumentasjon fra kommunen. Forholdet er purret opp, men vi har pt ikke mottatt nødvendig dokumentasjon til å behandle saken.

Behandlede klager fordeler seg slik

	Kvinne	Mann	Totalt
Introduksjonsloven	4	6	10
Norskopplæring	1	(1)	1
Totalt	5	7	11

Fylkesmannens begrensede tilganger i NIR er et hinder i klagesaksbehandlingen som kan medføre ekstraarbeid og øke faren for forskjellsbehandling på lovens områder.

Fylkesmannen informerer kommunene ved lovendringer og når det blir publisert aktuelle veiledere og rundskriv på området. Fylkesmannen gir også løpende veiledning til kommunene angående anvendelse av loven som et supplement til IMDIs veiledning. Oppvekst og utdanningsavdelingens kompetanse kommer her til anvendelse, da mange henvendelser dreier seg om barn og unge innvandrere i aldersgruppen 15 til 18 år som i mange tilfeller også faller inn under Opplæringsloven.

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Tilskudd til opplæring i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere og til norskopplæring for asylsøkere er forvaltet i tråd med gjeldende retningslinjer. Fylkesmannen gjennomfører ulike stikkprøver og rimelighetskontroller.

Fylkesmannen i Buskerud har ikke behandlet søknader om Per-Capita for 3. kvartal - år 1 - 2012. På grunn av sen tilgang til søknader og stor arbeidsbelastning, var vi ikke i stand til å behandle søknadene før vi mistet tilgangen

til NIR. Forholdet er tatt opp med IMDI som vil behandle søknadene i 2013.

Fylkesmannen har også i løpet av 2012 fått flere henvendelser fra kommuner som mener det er vanskelig å få refusjonsordningen mellom kommuner til å fungere tilfredsstillende. Det er vanskelig å finne ut hvilken kommune som det skal kreves tilskudd fra og det blir ofte uenighet mellom kommunene.

Resultatområde 48 Fremme likestilling og motvirke diskriminering

På årets ordfører- og rådmannssamling var likestilling et av hovedtemaene. Likestillings- og diskrimineringsombudet møtte og redegjorde for sitt arbeid. Likestillingssenteret hadde en gjennomgang av statusrapporte for kommunene i Buskerud. I tillegg ga to kommuner (Nore og Uvdal og Sigdal) et innblikk i hvordan kommunene arbeider med likstilling.

Fylkesmannen vektlegger likestilling gjennom sitt arbeid med plansaker etter plan- og bygningsloven og i tilsynsarbeidet.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
41 Tilsyn med barnevernområdet	kr 615 325,96	kr 0,00
42 Familierett	kr 1 050 025,59	kr 0,00
43.1 Tilsyn med kommunale krisesentertiltak	kr 54 338,94	kr 0,00
43.9 Andre krisetiltak (rest 43)	kr 0,00	kr 0,00
44 Familievern	kr 6 981,80	kr 0,00
45 Barnevern	kr 823 427,22	kr 88 998,00
47 Integrasjon	kr 469 374,73	kr 0,00
47.5 Tilsyn med introduksjonsloven	kr 0,00	kr 0,00
Andre oppgaver under BLD	kr 6 838,50	kr 0,00
Sum:	kr 3 026 312,00	kr 88 998,00

Justis- og beredskapsdepartementet

Resultatområde 51 Siviladministrasjon

51.2 Vergemålsloven

Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMBU	34	0
Sum	34	0

51.3 Forlikrådene

Vi oppnevnte høsten 2012 nye Forlikråd i alle kommuner etter at valg var foretatt av kommunestyrene. Til tross for gjentatte purringer har Kongsberg kommune ennå ikke foretatt sendt inn sitt valg og oppnevning er derfor ikke

fortatt for denne kommunen. Ringerike, Hole og Jevnaker har slått seg sammen til et Forliksråd. Hurum og Røyken har gjort det samme.

Dommerforsikringer er innhentet og oppbevares hos fylkesmannen. Oversikt over møtefullmektiger er også innhentet og oppbevares hos fylkesmannen.

Vi har behandlet 2 klagesaker. I begge sakene innhentet vi uttalelse fra Forliksrådet og etter en nøye gjennomgang fikk ikke klagerne medhold. Fylkesmannens klagebehandling er meget begrenset i disse sakene. Det er stort behov for veiledning og oppfølging av kommunene, både i forhold til utøvelse av oppgavene til rådet, men også i forbindelse med oppnevningene.

51.5 Tomtefesteloven

Vi har ikke hatt noen saker i år.

Resultatområde 52 Borgerrettigheter

52.1 Fri rettshjelp

Fri rettshjelp

Fylkesmannen har levert kvartalsvis innrapportering av statistikk for fri rettshjelp til Statens sivilrettsforvaltning og Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 4-5 uker.

Fylkesmannen har i 2012 betalt ut i overkant av kr 9,6 millioner til fri rettshjelp. Dette er en reduksjon i forhold til 2011, hvor det ble utbetalt kr 10,2 millioner.

Fritt rettsråd

Det ble registrert 1844 nye saker i 2012. Vi har behandlet 1649 saker. Av disse er 71 saker avslått. Antall innkomne saker er forholdsvis stabilt, med en liten reduksjon (9,78 %) i forhold til 2011. På lik linje med 2011 er barnefordeling, samvær, skifte, utlendingssaker og dekning av utgifter til tolk de største saksområdene.

Det er utbetalt kr 8 770 456,-. Til sammenligning ble det i 2011 betalt ut kr 9 446 439,-.

Fri sakførsel

Det ble registrert 28 nye saker i 2012. Til sammenligning kom det i 2011 inn 17 saker (økning på 64,7 %). 22 saker er avslått.

Samlet utbetaling, inkl. dekning av salær til prosessfullmektiger i saker for Kontrollkommisjonen, er kr 871 285,-. Til sammenligning ble det i 2011 betalt ut kr 772 252,- (ikke kr 1 740 952,- slik det feilaktig ble innrapportert for 2011).

52.3 Navneloven

Fylkesmannen behandlet i 2012 åtte klager over folkeregisterets vedtak om å nekte å godta søknad om endring av navn. Dette er en økning på tre saker i forhold til 2011. Innholdet i klagen varierer; blant annet er foreldre uenige om endring av navn for felles barn etter samlivsbrudd. En av klagen ble tatt til følge, seks vedtak ble stadfestet av Fylkesmannen og en klage ble trukket før saken var ferdigbehandlet. Vi mottok også en klage som ble sendt direkte til Fylkesmannen. Denne klagen ble oversendt til Skatt sør som rett instans.

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnsikkerhet

53.1 Oversikt over regionale samfunnssikkerhetsutfordringer

Fylkesmannen reviderte FylkesROS høsten 2011. I forbindelse med denne revisjonen ble også klimaendringer innarbeidet. FylkesROS har gjennom 2012 blitt benyttet i dialog med kommunene. Internt på embetet har FylkesROS blitt benyttet som et av flere grunnlagsdokumenter i forbindelse med revisjon av eget beredskapsplanverk.

53.2 Samfunnsplanlegging

For å sikre ivartakelse av samfunnssikkerhet i planarbeidet har Fylkesmannen i løpet av 2012 fremmet innsigelse til fire arealplaner og to reguleringsplaner. Videre har Fylkesmannen kommet med innspill til konsekvensutredninger for å sikre tilpasning til klimaendringer og for å sikre nødvendig hensyn til flomsoneer, skredfare og fare for havnivåstigning.

Fylkesmannen har gjennom tilsyn med kommunenes arbeid med helhetlig risiko og sårbarhetsanalyser vektlagt behovet for å sikre hensyn til klimaendringer.

Det har blitt gjennomført et seminar for Fylkesmannen og Fylkeskommunen i et samarbeid mellom Fylkesmannen og klimatilpasningssekretariatet.

Fylkesmannen og NVE gjennomført i 2012 en fagsamling for alle kommunene i Buskerud med skredfare som tema.

Kommunene i Buskerud var også i 2012 samlet til årlig kommunekonferanse samfunnssikkerhet og beredskap. Tema i 2012 var Varslingsrutiner ved myndighetsvarsling, Formidling og varsling ved ekstremvær, samt Myndighetenes forventning til kommunene når det gjelder atomberedskap.

Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser

54.1 Beredskapsplaner innen samfunnssikkerhet

Fylkesmannen har gjennom 2012 prioritert tilsyn med kommunenes ivaretagelse av beredskapsplikten. Det ble gjennomført tilsyn med åtte kommuner i løpet av året. Utgangspunktet for Buskerudkommunene ved innføringen av den kommunale beredskapsplikten var bra, men kraven i lov og forskrift fra 2011 og 2012 er strenge og har ført til flere avvik og merknader. Hovedinntrykket er allikevel at det jevnt over jobbes bra for å tilfredsstillere kravene, samtidig som økt fokus og oppfølging fra Fylkesmannen er viktig for innfrielse av nye krav i lov og forskrift.

Fylkesmannens startet i 2012 en større revisjon og omlegging av egen beredskapsplan mot uønskede hendelser. Planverket skal være ferdig revidert og øvet i løpet av 2013.

Fylkesmannen har vært delaktig i fylkeskommunens årlige møte med transportnæringen med tanke på fylkeskommunens arbeid med transportberedskap.

54.2 Øvelser

Det ble gjennomført øvelse av kommunal kriseledelse i fire kommuner i Buskerud i løpet av 2012. Dette er i henhold til rulleringsplan. Scenariene varierte fra større trafikkuulykker, atomhendelser til stor skogbrann. Øvelsene fokuserer på kommunens bruk av egen beredskapsplan. Øvelsene viser behov for å øve og trene etter eget planverk samt behov for gjennomgang og revisjon av planverk. Øvelsene gir god læring.

Det ble i 2012 gjennomført en varslingsøvelse av alle kommunene i fylket. Hensikten var sjekk av beredskapsadresse samt sjekk av responstid. Resultatet bekreftet behov for varslingsøvelse.

Fylkesmannen i Buskerud deltok sammen med Fylkesmannen i Telemark og Vestfold på øvelse med Mattilsynet i 2012.

Fylkesmannen i Buskerud gjennomførte i samarbeid med Kystverket en havneberedskapssamling i 2012. Til samlingen ble det invitert deltakere fra Fylkesmannen i Østfold, Telemark og Vestfold i tillegg til Buskerud, samt ledelsen og ev komitemedlemmer fra de samme fire fylker. Samlingen ble gjennomført som et seminar med foredrag og diskusjoner med fokus på de pågående endringer i konseptet med havneberedskap, fremfor å øve etter et gammelt konsept.

Fylkesmannen gjennomførte et skogbrannseminar på Torpomoen for alle fylkes kommuner, brannvesen, politi og andre aktører ifm skogbruk og beredskap. En viktig del av denne to-dagers samlingen var en skogbrannøvelse.

Fylkesmannen bidro med øvingsopplegg og deltok på fylkeskommunens øvelse for alle virksomhetsledere/rektorer ved videregående skoler i fylket. Scenario var skoleskyting/terror.

Fylkesmannen har ikke øvd egen beredskapsplan i løpet av 2012 siden dette planverket er i stor endring (blir revidert i løpet av 2012 og ferdigstilles sommer 2013)

Fylkesmannen i Buskerud deltok under øvelse CMX12 for sjekk av gradert samband, og deltok med kontroller under øvelse SNØ12.

54.4 Regional samordning

Fylkesmannen har gjennomført en to-dagers samling med Fylkesberedskapsrådet. Et viktig tema på årets samlingen var hvordan Fylkesmannen og rådets medlemmer samlet kan sikre best mulig nytte av rådet i det forebyggende arbeidet og ved uønskede hendelser. Alle rådets medlemmer ble i 2012 også involvert i revisjon av rådets medlemmer. Enkelte etater og virksomheter gikk ut av rådet og nye kom med. Foruten dette ble det tatt opp viktige tema som erfaring fra Dagmar, bortfall av tele og ekom, status i nødnett samt en rekke andre samfunnsikkerhets og beredskapstema.

I 2012 var Fylkesmannen i Buskerud vert for det årlige sivil-militære kontaktmøte i G7 (G7 består av fylkene Østfold, Oslo & Akershus, Hedmark, Oppland, Telemark, Vestfold og Buskerud). På møtet deltok alle fylkesmenn, fylkesberedskapssjefer, politimestere, distriktsjefer i sivilforsvaret samt omerådesjefer i Heimevernet i disse syv fylkene. Det ble holdt innlegg fra Justis- og beredskapsdepartementet, DSB og Kongsberggruppen.

Fylkesmannen deltok med innlegg på Tunsberg biskopens seminar for alle prester i bispedømme. Seminaret hadde tema Kirkens beredskap ved krise eller katastrofe. Fylkesmannen har også vært representert på flere samlinger i regi av frivillige organisasjoner.

På fylkesmannens skogbrannseminar i 2012, og ved fylkesmannens tilsyn med kommunal beredskapsplikt blir det blant annet vektlagt viktigheten av å opprettholde ordningen med skogbrannovervåkning. I 2012 var det, som de seneste årene 20 av 21 kommuner som er med på denne ordningen.

54.5 Felles digitalt nødnett

Fylkesmannen har deltatt på to halvårlige møter med DNK, foruten et kontaktmøte på ledernivå i forbindelse med implementering også i nordre del av fylket.

54.6 Atomberedskap og strålevern

Det er ikke gjennomført møte i Atomberedskapsutvalget i 2012. Utvalget er heller ikke øvet i 2012.

Fylkesmannen har hatt atomhendelse som ett av scenariene ved enkelte av øvelsene med kommunal kriseledelse i 2012. Statens strålevern var også deltaktig på kommunikonferanse samfunnsikkerhet og beredskap i 2012, og

presiserte myndighetenes forventninger til den kommunale beredskapen.

Fylkesmannen har ved tilsyn også fulgt opp at kommunene har en atomberedskapsplan iht strålevernets plangrunnlag for kommunene.

54.7 Beredskap innen kraftforsyning og flom

Fylkesmannen har viderevarslet og rapportert iht Retningslinjer for rapportering på samordningskanal. Det har gjennom 2012 vært en rekke flomvarsler fra NVE, som alle har vært viderevarslet til kommunene.

Fylkesmannen har en løpende dialog med KDS. Bortfall av strøm var et av temaene på møtet i Fylkesberedskapsrådet i 2012.

Sårbarhet og konsekvens ved bortfall av strøm skal være ivaretatt som del av helhetlig ROS i kommunene. Fylkesmann følger opp dette ved tilsyn.

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

55.1 Organisering for krisehåndtering

Gjennom prosessen med revisjon av fylkesmannens beredskapsplan blir mange av embetets medarbeidere involvert i og får økt kjennskap til planverk og forventninger. Samtidig har ikke Fylkesmannen funnet det hensiktsmessig å øve egen kriseløse og krisestab før planen er ferdig revidert, og det er først sommeren 2013.

Kommunenes beredskapsplaner følges opp i forbindelse med fylkesmannens tilsyn med den kommunale beredskapsplikten.

Fylkesmannen har fått økt kapasitet og kompetanse noe når det gjelder krisehåndteringsverktøyet CIM i løpet av 2012. Den initiale opplæringen av kommunene ble slutført i første halvår.

Fylkesmannen fikk testet det graderte sambandet ifm øvelse CMX12, og er videre i dialog med Forsvaret ifm deres plan for oppgradering av det graderte sambandet.

55.2 Krisehåndtering

Fylkesmannen ivaretok sine oppgaver som varslingsformidler og bistandsyter i forbindelse med ekstremnedbøren "Frida" 6. - 7. august 2012. Fylkesmannen hadde løpende kontakt med de berørte kommuner og med sentrale deltakere i fylkesberedskapsrådet. Selve akutfasen av hendelsen varte kun i noe timer og Fylkesmannen så det ikke som hensiktsmessig å samle fylkesberedskapsrådet eller iverksette noen formell samordning eller etablere noen kriseløse. Fylkesmannens oppgaver i forbindelse med selve hendelsen ble ivaretatt av beredskapssjef og faggruppe. I forbindelse med aktiviteter i etterkant av hendelsen har også embetsledelsen og sentrale myndigheter vært involvert.

DSB-CIM ble benyttet fortløpende i forbindelse med hendelsen.

55.3 Evaluering

Det er fra fylkesmannens side iverksatt egen evaluering etter ekstremnedbøren Frida. I prosessen med denne evalueringen har det vært gjennomført ulike aktiviteter i samarbeid med berørte kommuner, regionale og sentrale myndigheter.

Erfaringen fra denne uønskede hendelsen har blitt viderefremidlet til også andre kommuner i eget fylke og til andre kommuner og Fylkesmenn ifm felles aktiviteter.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
51.2 Vergemålsloven	kr 85 867,82	kr 814 348,93
51.9 Annen siviladministrasjon (rest 51)	kr 127 227,13	kr 0,00
52.1 Fri rettshjelp	kr 918 503,73	kr 224 826,24
52.9 Annet Borgerrettigheter (rest 52)	kr 0,00	kr 0,00
53 Forebyggende samfunnssikkerhet	kr 1 058 445,73	kr 0,00
54 Beredskapsforberedelser	kr 468 572,39	kr 0,00
55 Regional og kommunal krisehåndtering	kr 421 910,48	kr 0,00
Andre oppgaver under JD	kr 626,00	kr 0,00
Sum:	kr 3 081 153,00	kr 1 039 175,00

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61 Samordning, omstilling og fornying i kommunene

61.1 Kommunerettet samordning

Fylkesmannen samordner innspill i planprosesser knyttet til overordnede planer etter plan- og bygningsloven. Vi har i flere år hatt et tett samarbeid med NVE og Statens vegvesen med utarbeidelse av felles høringsuttalelser.

Fylkesmannen deltar samme med de andre regionale myndighetene på regionalt planforum (i regi av fylkeskommunen) og aktuelle kommuner. Disse møtene avholdes ca. hver måned. I tillegg har Fylkesmannen planovalmøter hver 14. dag.

Alle disse ordningene har pågått i flere år, og fungerer etter Fylkesmannens oppfatning godt. En av gevinstene er større grad av tilpasninger etatene mellom ved tettere kontakt og også klarere tilbakemeldinger til kommunene.

For å spre kunnskap om måloppnåelse i kommunesektoren arbeider vi aktivt med bruk av KOSTRA-analyser i møte med enkeltkommuner gjennom året. I tillegg utarbeider vi en tilstandsrapport for fylket basert på foreløpige KOSTRA-tall. Denne rapporten oversendes både FAD og KR D til orientering.

Fylkesmannen samarbeider med KS regionalt gjennom bl.a. deltagelse i regionalt økonomiforum - RØF BTV, som ledes av Eva Lian, regiondirektør KS BTV. Nærmere beskrivelse jfr. 62.1.

For å skape mer læring på tvers mellom embetene inviterte vi i april følgende embeter, Østfold, Vestfold, Telemark og Oslo og Akershus til temamøte om følgende rapporter:

NIVI rapport Fylkesmennenes arbeid med kommunal fornying og omstilling, Stortingsmelding 12 - Stat og kommune - styring og samspel, NIBR rapport Samordning av statlig tilsyn og systemrevisjon som tilsynsmetode og Fylkesmannsrollen – utvikling og utfordring.

61.2 Omstilling og fornying i kommunene

I 2012 har fylkesmannen fordelt 3,85 millioner kroner i skjønnsmidler til prosjekter med spesielt fokus på kvalitetsutvikling av tjenestene og effektiv ressursbruk. Skjønnsmidlene er bevilget både til enkeltkommuner og interkommunalt samarbeid. I tillegg har fylkesmannen innvilget kr 825.000,- til fellesprosjektene; Buskerudbyen, miljøknutepunkt Buskerud og Hurum kommunes prosjekt for avviksoppfølging i strandsonen.

Vi har årlig møte med regionene for gjensidig utveksling om utvalgte prosjekter og rapportering på allerede igangsatte prosjekter, for å sikre erfaringsoverføring og oppfølging av at valgte prosjekter ligger innenfor rammene for tildeling.

Fylkesmannen vil også fremheve vektleggingen av bruk av KOSTRA-data i møte med enkeltkommuner som et viktig ledd i arbeidet med omstilling og fornying i kommunene.

61.3 Samordning av statlig tilsyn

Vi fortsetter arbeidet med den interne samordningen hos fylkesmannen med månedlige møter der alle avdelingene som gjennomfører tilsyn er representert. Vi fortsetter arbeidet med egen tilsynsside der rutinebeskrivelser, tilsynsoversikt over planlagte tilsyn fra Fylkesmannen, Helsetilsynet, Mattilsynet, Arbeidstilsynet og kontrollutvalgene i kommunene og aktuelle nyheter blir presentert. Vi har faste møter 2 ganger pr. år med Helsetilsynet, Arbeidstilsynet, Mattilsynet og leder av sekretariatet for kontrollutvalgene i fylket, sammen med fylkesmannens ledergruppe.

Vektleggingen av den interne samordningen bidrar til at fylkesmannens tilsynsaktivitet fremstår samlet. Videre utvikles samarbeidet med de øvrige statlige tilsynene. Alle ser en gjensidig nytte av informasjonsutveksling og erfaringsoverføring. Arbeidet med læringsaspektet ved tilsyn vektlegges og vi arbeider med utvikling av gode rutiner for læring. I den forbindelse ser vi på hva bl.a. Vestfold og Rogaland har utviklet. Dette var oppe som tema på samordningsmøte med de øvrige tilsynsorganene i juni. Petter Lodden fra Fylkesmannen i Vestfold redegjorde for hvilke erfaringer man har gjort hittil.

Samarbeidet med leder av sekretariatet for kontrollutvalgene vil vi fremheve som det mest tilfredsstillende tiltaket for å redusere dobbeltbelastningen for kommunene ved tilsyn. Kontrollutvalgene følger aktivt med på hvilke tilsyn som planlegges gjennomført i de ulike kommunene. Det er en aktuell problemstilling for kontrollutvalgene først å sjekke ut hvilke tilsyn fylkesmannen nylig har gjennomført eller skal gjennomføre, før de fastlegger sine kontroller. Kontrollutvalgenes rapporter oversendes fylkesmannen og rapportene tas hensyn til før fylkesmannens tilsyn fastlegges.

For å sikre at fylkesmannen til enhver tid er informert om gjennomførte tilsyn og eventuelle avvik, sammenstiller vi en enkel rapport hver måned for å ivareta fylkesmannens mulighet til enhver tid å ha en fullstendig oppdatering av tilsynsaktiviteten.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i Kommuneloven

Alle budsjett- og økonomiplaner ble gjennomgått i januar og februar måned. Etter gjennomgangen utarbeider vi årlig en oversikt over budsjettsituasjonen for alle kommunene i fylket. Denne oversikten benyttes bl.a. i dialogen med kommunene som gjennomføres årlig i februar og mars.

Fylkesmannen foretok lovlighetskontroll av budsjettet til ROBEK-kommunene:

Ringerike og Nedre Eiker.

Budsjettene til ROBEK-kommunene, Ringerike og Nedre Eiker, ble godkjent på grunnlag av opprinnelig vedtatt budsjett, og kommunenes låneopptak ble godkjent.

Nedre Eiker kommune ble utmeldt av ROBEK på grunnlag av inndekning av resterende underskudd i regnskapet for 2011.

Fylkesmannen har godkjent 8 garantistillelser for kommuner.

Fylkesmannen har godkjent 2 låneopptak for et intekommunal selskap.

Fylkesmannens praksis når det gjelder godkjenning av lån til ROBEK-kommuner er restriktiv. Så lenge kommunen har et oppsamlet regnskapsmessig merforbruk, vil det være nødvendig å holde investeringene på et lavt nivå. Kommuner i ROBEK må prioritere mellom prosjekter, eventuelt utsete investeringer til man har oppnådd balanse i driften.

62.2 Økonomiforvaltning - veiledning

Fylkesmannen avholdt informasjonsmøte om det økonomiske opplegget for kommunesektoren samme dag som statsbudsjettet ble lagt frem, selv om informasjonen fra KRD denne gangen ikke var tilgjengelig for oss før samme dag. Alle kommunene ved ordfører og rådmann og regionale statsetater, smat KS og fylkeskommunen deltok på møtet. Dette opplegget tilbyr vi årlig med like stort oppmøte hver gang. Tilbakemeldingene fra kommunene er at dette opplegget er veldig tidsbesparende for kommunene. Dette er en viktig møtearena for kommunene som vi håper vi kan opprettholde. Informasjonen oversendes også skriftlig til alle kommunene.

Skriftlig informasjon om hovedpunktene i kommuneproposisjonen ble sendt ut til alle kommunene.

Kommunene etterspør veiledning og oppfølging i forbindelse med økonomisk ubalanse og store innsparingskrav. Vi utarbeidet utdypende analyser på de ulike tjenestområdene som vi bruker i dialog med kommunene. Vi bruker KOSTRA-data som utgangspunkt for all dialog med kommunene. Fokuset på riktig rapportering blir dermed veldig stort. Vår erfaring er at ved aktiv bruk av foreløpige KOSTRA-tall, blir kommunene opptatt av kvaliteten på innrapporteringen. Vi vektlegger arbeidet med å sikre gode nøkkeltall og god kvalitet på innrapporteringen.

Internt i embetet samarbeider vi om utarbeiding av analyser på de ulike tjenestområdene. Vi har faste møter hver måned med fagpersoner for de ulike avdelingene hos fylkesmannen. Gjennom arbeidet sørger vi for oppdatering om den økonomiske situasjonen i kommunene og utviklingen på de ulike tjenestområdene. Det vektlegges at vi skal ha et riktig og oppdatert bilde av den økonomiske situasjonene i hver kommune. I denne gruppen utarbeides den årlige tilstandsrapporten for fylket. Denne rapporten baserer seg i hovedsak på foreløpige KOSTRA-tall og utgis hvert år i slutten av april måned.

Vi har tett oppfølging av ROBEK-kommunene og kommuner med store økonomiske utfordringer. Med ROBEK-kommunene har fvi faste møter 2 ganger pr. år, vår og høst, med rådmann og økonomisjef, som del av oppfølgingen av forpliktende plan for å komme i økonomisk balanse.

Vi har i 2012 gjennomført samlinger med ledergruppen og formannskapet i 2 kommuner. Til disse samlingene har vi utarbeidet økonomiske analyser basert på KOSTRA-tall. Vi vektlegger dialogen på disse samlingene og tilbakemeldingen fra politikerne og administrasjonen er at disse samlingene er nyttige for felles forståelse av kommunens utfordringer.

Skjønnsmidlene fordeles til kommunene med utgangspunkt i retningslinjene for skjønnsfordelingen. I tillegg kommer lokale forhold ved den enkelte kommune som ikke fanges opp gjennom inntektssystemet. Midlene fordeles 2 ganger pr. år.

I forbindelse med uværet "Frida" ble 4 kommuner i Buskerud rammet. Disse kommunene var utsatt for ekstreme nedbørmengder i løpet av noen timer som førte til omfattende skader. De utsatte kommunene, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Modum og Sigdal, er lavinntektskommuner med store sosiale utfordringer, slik at slike naturkatastrofer blir en ekstra økonomisk utfordring for allerede sårbare kommuner. Fylkesmannen behandlet søknadene om midler fra disse kommunene. Søknadene ble oversendt departementet for endelig behandling og kommunene ble innvilget midler i henhold til departementets retningslinjer. Selv om kommunene får dekket en del av kostnadene, vil de også måtte dekke en stor andel selv, noe som igjen påvirker en allerede anstrengt økonomi.

Fylkesmannen ble tildelt 5,75 millioner kroner til oppfølging av psykososial oppfølging i kommunene etter 22.07.2011. Disse midlene ble tildelt de berørte kommunene etter innhenting av opplysninger om kommunenes utgifter. Følgende kommuner ble tildelt midler; Drammen, Kongsberg, Ringerike, Hole, Modum, Øvre Eiker og Nedre Eiker. Fra disse kommunene mottok vi søknader for i alt 8,2 millioner kroner. I tillegg ble Buskerud tildelt kr 108.000 av gjenstående del av en total bevilgning på 50 millioner kroner i 2012. Disse midlene ble tildelt Ringerike og Hole.

Vi har i 2012 fortsatt arbeidet med nettverksbygging for økonomimedarbeidere i fylket. Vi har avholdt ett seminar for økonomimedarbeider i kommunene. Temaene vi tok opp var: Samhandlingsreformen, utfordringer ved økonomiarbeidet og hvordan utvikle controllerrollen i kommunene. Det var stort engasjement og nyttige diskusjoner rundt temaene.

Fylkesmannen samarbeider med KS regionalt gjennom bl.a. deltagelse i regionalt økonomiforum - RØF BTV som ledes av Eva Lian, regiondirektør KS BTV. Forumet består av rådmenn, økonomisjefer og representanter fra fylkesmennene i de 3 fylkene. Arbeidet i RØF har forankring i KS BTVs styrende organer. Oppgavene til forumet er bl.a. overordnet kommuneøkonomi, kompetanseheving, faglige oppdateringer og enkeltsaker. I 2012 gjennomførte vi fagdag for økonomimedarbeiderne i de 3 fylkene. Temaet var KOSTRA, forutsentinger for gode styringsdata, kobling mellom intern- og eksterntregnskap, styringsinformasjon - hva er gode indikatorer og hvordan bruke indikatorer. Forumet har i 2012 vært referansegruppe for Civitas som på oppdrag fra KS utarbeider en FOU om realkapitalforvaltning av kommunesektorens eiendom og infrastruktur.

Buskerudbenken informeres årlig om den økonomiske situasjonen for kommunene i Buskerud.

Resultatområde 63 Kommunalrett og valglov

63.1 Kommunalrett

Fylkesmannen veileder særlig om habilitet. Vi har en del løpende forespørsler på telefon og e-post. Det er også enkeltkommuner som tar initiativ til at fylkesmannen skal ha en gjennomgang av habilitetsregler for kommunestyret og andre utvalg. I 2012 var vi i Høl kommune i januar. Vi deltar også i nettverk som administrasjonen har og møtte Hallingdalsregionen i mai. Dette er nyttige møtepunkter både for kommunene og for Fylkesmannen og gir mulighet for gode drøftelser.

I 2012 arrangerte vi regionale samlinger for politikerne i kommunene, spesielt med tanke på nyvalgte politikere. Det var gjennomgang av landbruksfaglige tema, utvalgte tema innen miljø og plan- og bygningsloven. Habilitet i kommunene var også et tema da vi erfaringsmessig ser at habilitetsvurderingene ofte dukker opp innen nettopp disse fagområdene. Slike anførsler vil medføre at kommunen må behandle spørsmålet særskilt og derfor oftere må ha bevissthet rundt temaet enn det som kan synes utfra antall lovlighetskontroller.

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i			Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen			Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMBU	4	2	2	0	0	0	0	1
Sum	4	2	2	0	0	0		

63.2 Valg

Fylkesmannen hadde ingen oppgaver innenfor dette området i 2012.

Resultatområde 64 Forvaltnings- og offentleglova i forhold til kommunesektoren

Fylkesmannen gir veiledning til kommunene og svarer på henvendelser vedrørende forvaltningsrett og offentlighetsloven.

I 2012 behandlet vi 7 klager på avslag om innsyn i dokumenter, hvorav 2 saker var sette saker . Klagen ble tatt til følge i 3 saker og delvis til følge i 1 sak. Fylkesmannen opprettholdt kommunens avslag i 3 saker.

Fylkesmannen behandlet også 1 klagesak om partsinnsyn etter forvaltningslovens bestemmelser.

Resultatområde 65 Kommuneinndeling og interkommunalt samarbeid

65.1 Kommuneinndeling

Røyken og Hurum kommuner startet i 2012 et utredningsarbeid av mulig kommunesammenslåing av kommunene. Fylkesmannen anbefalte søknaden om økonomisk støtte til arbeidet.

Fylkesmannen har fulgt arbeidet og hatt en representant i styringsgruppen. Gruppen hadde siste møte i desember 2012.

Fylkesmannen mottok i 2012 sak om fasetting av kommunegrense mellom Drammen og Hof og del av fylkesgrense mellom Buskerud og Vestfold. Fylkesmannen i Buskerud samordner saken.

65.2 Interkommunalt samarbeid

Fylkesmannens tildeling av skjønnsmidler til prosjekter i 2012 har i hovedsak støttet samarbeidsprosjekter mellom flere kommuner.

I løpet av 2012 ble rådet for Drammensregionen avviklet i sin nåværende form. Rådet har vært et samarbeid mellom Hurum, Røyken, Lier, Drammen, Nedre Eiker og Øvre Eiker, samt Sande og Svelvik i Vestfold. Lier, Røyken og Hurum har vedtatt å inngå et nærere samarbeid seg imellom. Likeledes har Drammen, Øvre Eiker og Nedre Eiker, samt Sande og Svelvik i Vestfold, inngått et forpliktende samarbeid.

Resultatområde 66 Bolig- og bygningsrett

66.1 Byggesaker

Fylkesmannen mottok 151 klagesaker etter plan- og bygningsloven i 2012 mot 180 i 2011. Vi har ferdigbehandlet 172 saker, mens 6 saker er trukket eller returnert kommunen før saken var ferdigbehandlet hos oss. 13 av sakene er behandlet som settesaker fra Oslo og Akershus. For våre kommuner varierer saksmengden fra 1 sak i Flå til 23 saker i Lier.

Kommunens vedtak er opphevet eller endret i 38 av sakene. Noe som tilsvarer 22,1 % av sakene. Dette er litt lavere enn tidligere år. For settesakene er opphevelsesprosenten 53,8 %.

Saksbehandlingstiden var på litt over tre måneder første og andre tertial. Tredje tertial hadde vi en saksbehandlingstid på 76 dager. Dette skyldes i hovedsak at vi har hatt en nedgang i sakstilfanget.

Vi har hatt 6 saker som er avsluttet hos ombudsmanenn. Det er ikke funnet grunnlag for kritikk i noen av dem.

Vi har behandlet 15 saker om sakskostnader etter fvl § 36. Ingen av kravene er avslått, men noen har fått redusert utbetalingen av ulike årsaker.

Vi har hatt en sak i Oslo tingrett der vår stadfestelse av reguleringsplan i Ås kommune ble kjent ugyldig og opphevet pga manglende konsekvensutredning (saksnummer 12-002217TVI-OTIR/01).

66.2 Saker om ekspropriasjon

Vi har i 2012 ikke hatt saker om ekpropriasjon til behandling. Mottatt en søknad om forhåndstiltredelse etter oreigningsloven § 25, men søkanden ble trukket.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMBU	0	0	0	Ingen saker
Sum	0	0		

66.4 Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård

Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMBU	0	0	0	
Sum	0	0		

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510 Fagdep.	
62 Kommuneøkonomi	kr 705 002,90	kr 0,00
66 Bolig- og bygningsrett	kr 2 541 382,73	kr 0,00
Andre oppgaver under KRD	kr 371 018,78	kr 0,00
Sum:	kr 3 617 404,00	kr 0,00

Arbeidsdepartementet

Resultatområde 73 Sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

I 2012 mottok Fylkesmannen 241 klagesaker etter lov om sosiale tjenester i Nav. Dette representerer en nedgang på 46 innkomne saker sammenlignet med 2011.

Ved utgangen av 2012 hadde vi behandlet 240 saker etter lov om sosiale tjenester i Nav. Alle sakene gjaldt individuelle tjenester, hovedsaklig økonomisk stønad, etter lovens kapittel 4.

I om lag 9 prosent av sakene fikk klager medhold, og i om lag 15 prosent saker ble vedtaket opphevet og saken sendt tilbake til kommunen for ny utredning og avgjørelse. Med ett unntak ble alle sakene avgjort innen tre måneder. 232 av sakene ble avgjort innen en måned etter at de var mottatt hos Fylkesmannen. Ved årsskiftet var det åtte saker som ikke var ferdigbehandlet.

73.2 Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen – formidlingstiltak og kompetanseutvikling

Fylkesmannen bidrar med råd og veiledning overfor ansatte i sosialtjenestene både telefonisk og skriftlig. I tillegg er viktig informasjon på sosialtjenesteområdet formidlet på internettsidene våre.

Vi arrangerte i januar 2012 en tilsynskonferanse for kommuneledelse og ansatte i sosialsektoren. I februar arrangerte vi konferansen "Møter mellom mennesker", en inspirasjonsdag for ansatte i Nav, sosialtjeneste, helsestasjon, barneverntjeneste, familiesentere, psykiatritjeneste, pleie- og omsorgstjeneste, andre kommunale etater og brukerorganisasjoner.

Vi arrangerte grunnkurs i økonomisk rådgivning i mars 2012. Dette var et tilbud til ansatte i Nav som har gjeldsrådgivning som sitt særskilte fagområde. I oktober 2012 ble det arrangert spesialistkurs i økonomisk rådgivning.

NAV-ansatte har fått invitasjon til boligsosiale nettverk/samlinger. Det er i samarbeid med Husbanken arrangert en fagdag på området boligsosialt arbeid i mars 2012.

Fylkesmannen arrangerte i oktober og november grunnleggende opplæring i lov om sosiale tjenester i Nav, der målgruppen i første rekke var Nav-ansatte som ikke daglig har arbeidsoppgaver etter loven. Tilbudet gikk ut til alle fylkets kommuner, og ble arrangert som fire en-dagssamlinger.

Vi har i tillegg hatt opplæring i utlendingers rett til økonomisk stønad ved to av de største kontorene.

På overordnet nivå har Fylkesmannen deltatt i samarbeidsforum NAV Buskerud. Forumet består av Fylkesmannen, avdelingsdirektør, NAV direktøren og to deltakere fra KS (både administrativt og politisk nivå).

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Fylkesmannen i Buskerud har samarbeid med NAV fylke på flere nivåer. Ledelsen i embetet har faste kvartalsvise møter med NAV direktøren og representanter for KS. Her blir kvalifiseringsprogram og måloppnåelse gjennomgått. I tillegg har Fylkesmannen og NAV, Buskerud møter på avdelingsledernivå hvor også kvalifiseringsprogrammet er fast tema. I 2012 har vi i tillegg gjennomført treffpunkter på rådgivernivå for å samordne de lokale kompetansetiltak.

Alle kurs og tiltak i Fylkesmannens regi annonseres i NAV kurskalender og sendes ut med NAVs interne nyhetsbrev.

Fylkesmannen og NAV har samarbeidet om en samling for alle veiledere som jobber med Kvalifiseringsprogrammet. Tema for samlingen var metoder for å bistå med å hjelpe brukere tilbake til arbeid. Direktoratet deltok også på samlingen med en forelesning om forskrift og rundskriv rundt kvalifiseringprogrammet.

Fylkesmannen har i 2012 gjennomført flere møter om kvalifiseringprogram med ledelsen på lokale NAV kontor.

73.4 Utenrettslig økonomisk rådgivning

Det er gjennomført fagdager i økonomisk rådgivning for ansatte i kommunene og ved NAV kontorene. Vi har deltatt på faste møter med representanter fra fylkesmannsembetene i vår region hvor statistikk på saker etter gjeldsordningsloven gjennomgås. Videre arbeid på området blir planlagt og samordnet. Fylkesmannen deltar i nettverk for gjeldsrådgivere i Buskerud. Utover dette blir det gitt generelle råd og veiledning til kommunene og NAV-kontor.

Fylkesmannen har gjennomført grunn- og spresialistkurs i økonomisk rådgivning til ansatte i Nav. Vi har gitt støtte til deltakelse på konferansen "Penger til besvær" for ca 30 personer.

73.5 Boligososialt arbeid

5 kommuner i Buskerud mottok tilskudd til boligososialt arbeid i ulike prosjekt i 2012. Det ble arrangert en konferanse for alle tilskuddskommuner i fylket i samarbeid med Husbanken. Dette for å presentere de ulike prosjektene/tiltakene og sikre samordning og erfaringsoverføring mellom kommunene.

Vi har i samarbeid med Husbanken gjennomført fagdager for kommunene i Buskerud med temaet: Boligososialt arbeid. Vi har i tillegg hatt nettverksmøter med kommunene, også dette i samarbeid med Husbanken. Fylkesmannen har deltatt i regionalt kontaktforum. Boligososialtarbeid har dessuten vært tema på fagdager for NAV ansatte.

Fylkesmannen har gjennomført kommunebesøk til alle kommuner som mottok tilskudd til boligososialt arbeid i 2012.

73.6 Barn og unge

Fylkesmannen bistår direktoratet med faglige vurderinger av søknader om tildeling av tilskudd til barnefattigdom.

4 Kommuner i Buskerud mottok tilskudd til barnefattigdom i 2012. Som et ledd i vår oppfølging har vi gjennomført møter med de kommunene som har mottatt tilskudd til barnefattigdom i 2012.

Fylkesmannen deltar i regionalt samarbeidsforum med andre embeter hvor bla området barnefattigdom er tema.

I tillegg bistår Fylkesmannen kommuner som mottar tilskudd til barnefattigdom med råd og veiledning.

Ved de tilsyn Fylkesmannen har gjennomført i 2012, har det vært fokus på barn i familier som mottar sosialhjelp og hvordan deres behov for stønad til fritidsutstyr, fritidsaktiviteter, helse etc har blitt ivaretatt. Fylkesmannen har også hatt særlig fokus på barnefattigdom i klagesaker etter sotjl i Nav.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
73.3 Kvalifiseringsprogrammet	kr 159 152,31	kr 0,00
73.9 Andre oppgaver – Sosialtjeneste (rest 73)	kr 433 148,21	kr 562 040,90
74 Tilsyn med sos. tj. i arbeids- og velferdsforv.	kr 1 616 416,13	kr 0,00
Andre oppgaver under AD	kr 89 988,96	kr 0,00
Sum:	kr 2 298 705,00	kr 562 040,00

Helse- og omsorgsdepartementet

Resultatområde 73 Levekår og sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester

Konferer embetsoppdrag under Arbeids- og inkluderingsdepartementets hjemmeside.

Resultatområde 75 Habilitering og rehabilitering

75.1 Habilitering og rehabilitering

Fylkesmannen har arrangert en nettverkssamling for systemansvarlige for individuell plan og koordinerende enheter. På samlingen deltok representanter fra 17 kommuner og foredragsholdere fra Helsedirektoratet, Vestre Viken HF og Ny GIV oppfølging. Vi innhentet samtidig en oversikt over hvordan arbeidet var organisert i de ulike kommunene.

Vestre Viken HF har utarbeidet områdeplan for habilitering og rehabilitering. Fylkesmannen har gjennomgått planene og avgitt høringssvar hvor vi har påpekt at det er en plikt for helseforetaket å ha en koordinerende enhet og de medfølgende oppgavene dette innebærer. Vi har også deltatt på en samling vedrørende koordinerende enheter i Helse Sør Øst.

Vi har ikke arrangert samling for erfaringsformidling og spredning av gode eksempler for mer helhetlig og koordinert tjenestetilbud til barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier fordi det ble arrangert en regional konferanse som vi oppfordret kommunene til å delta på.

Vi har gitt kommunene i fylket økonomisk støtte til å delta på Rehabiliteringskonferansen 2012.

Vi har hatt fagsamlinger for ansatte i kommunene som jobber med mennesker med utviklingshemming. På samlingene har vi informert om NAKUs arbeid og benyttet oss av hjemmesidene og trykte publikasjoner for å øke fokuset på utvikling av tjenester til personer med utviklingshemming. Videre har vi lagt vekt på å formidle om ulike e-læringsprogrammer. Vi har lagt frem og delt ut informasjon om utviklingsprogrammet på flere samlinger og sendt det ut til hjelpeverger/pårørende når vi har fått henvendelser om tjenestetilbudet til personer med utviklingshemming. Fylkesmannen har holdt kurs for tjenesteytere som jobber med personer med utviklingshemming i kommunene og har da lagt vekt på tjenestetilbudets innhold med fokus på aktiviteter, kosthold/ernæring og fysisk aktivitet. Vi har også formidlet lettleste bøker som fremmer sunt kosthold og

aktivitet.

75.2 Barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier

Vi har ikke arrangert samling for erfaringsformidling og spredning av gode eksempler for mer helhetlig og koordinert tjenestetilbud til barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier. Dette fordi det ble arrangert en regional konferanse som vi oppfordret kommunene til å delta på.

75.3 Unge personer med nedsatt funksjonsevne i alders og sykehjem

Fylkesmannen har bistått direktoratet i oppfølgingen av kommuner som har personer under 50 år med nedsatt funksjonsevne bosatt i alders- og sykehjem eller boform for heldøgns omsorg og pleie, herunder påsett at det blir utarbeidet individuell plan og tilrettelagt for egnet bo- og tjenestetilbud. Samtlige kommuner i Buskerud ble forespurt om dette i oktober 2012. De to kommunene som meldte at de hadde aktuelle kandidater redegjorde så i brev form for eventuelle flytteplaner og bruk av individuell plan.

Resultatområde 76 Kvalitet og samhandling

76.1 Samarbeid mellom 1. og 2. linjetjenesten

Det ble gjennomført en kartlegging av status i januar 2012 på hvor langt kommunene var kommet vedrørende innføring av Samhandlingsreformen. Dette var blant annet de avtalene som skulle være inngått mellom kommune og helseforetak innen 31.01.12. I samarbeid med KS har "26-kommunesamarbeidet" mellom Vestre Viken og opptakskommunene inngått avtaler med de lokale helseforetak. I den årlige Omsorgskonferansen som ble gjennomført i begynnelsen av oktober var Samhandlingreformen i hovedfokus på dag 1, og det var innlegg fra kommuner, KS og helseforetak. Fylkesmannens helseavdeling har etablert en egen samhandlingsgruppe og embetet har etablert en "samhandlingoval" der ledelsen er representert. Det enkelte helseforetak har ansatt samhandlingssjefer og hver avdeling ved foretakene har egne kommunekontakter. Hver kommune har også egen sykehuskontakt.

Fylkesmannen har avholdt kurs for alle kommunene i fylket med informasjon om og opplæring i nye helselover.

Fylkesmannen har jevnlig møter med spesialisthelsetjenesten vedrørende arbeid med bruk av tvang overfor personer med utviklingshemming. Spesialisthelsetjenesten deltar også på nettverksamlinger Fylkesmannen arrangerer for overordnet faglig ansvarlig og andre representanter for kommunene.

76.2 Individuell plan

Fylkesmannen i Buskerud har gjennom landsomfattende og egeninitierte tilsyn vurdert kommunenes arbeid med individuell plan. Individuell plan har også vært tema under opplæringen i ny kommunal helse- og omsorgstjenestelov og på flere nettverksmøter i kapittel 9 i 2012. Individuell plan tas med i opplæringstiltak relatert til kap 9 i kommunal helse- og omsorgstjenestelov.

Individuell plan og koordinerende enhet har også vært tema på kommunebesøk.

Høsten 2012 arrangerte vi et nettverksmøte for systemansvarlig for individuell plan i kommunene. Dagen startet med en gjennomgang av nytt lovverk og informasjon om fylkesmannens oppdrag som pådriver for bedre samarbeid på tvers av sektorer og nivåer i arbeidet med individuelle planer. Helsedirektoratet ved Sigrunn Gjønnnes informerte om siste nytt på området. Vestre Viken Hf v / Ann Helene Skyberg fra Vikersund rehabiliteringssenter informerte om områdeplanen og Magne Skaalvik, Ny Giv Oppfølging informerte om prosjektet. Avslutningsvis gjennomgikk vi kommunens arbeid med individuelle planer og erfaringsutveksling. Deltakerne ga svært gode tilbakemeldinger på dagen. Det ble vurdert at det er behov for et årlig møte. Vi ser at flere kommuner fortsatt har utfordringer med å forankre systemansvaret for individuell plan og de oppgavene dette ansvaret medfører.

Helseavdelingen har behandlet flere tilsynssaker og rettighetssaker som har vedrørt manglende individuell plan eller hvor manglende koordinering har vært tema i sakene.

Individuell plan og koordinering har også vært tema på nettverksamling for rus og psykisk helsefeltet i Buskerud og tverrfaglig samarbeid og koordinering har vært tema på Rusforum.

76.3 Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten

Det er etablert faste møtepunkter med Vestre Viken HF. Det er møter to ganger hvert halvår mellom helseavdelingen og ledelse på fagdirektørnivå i Vestre Viken, og det er møte mellom fylkesmannen og adm.dir/styreleder i Vestre Viken en gang per halv år. Forbedring og implementering av styringssystemer er gjengangere på disse møtene. Dette gjelder både innføring av nytt journalsystem i foretaket, samt gjennomgang av strategiplan og risikovurderinger.

Gjennomgang av kvalitets- og styringssystemer i forhold til faglig forvarlighet er hovedelementene når tilsyn gjennomføres både i helseforetak og kommune. Råd og veiledning i forbindelse med tilsynet er en del av forbedringsarbeidet for virksomheten for å utvikle deres kvalitets- og styringssystem. Det er også gjennomført stikkprøvekontroller av vedtak i kommuner som et ledd i forbedringen av kvalitetssystemene. I gjennomførte kurs der helselovgivningen er sentral, er dette også med å belyse viktigheten av gode kvalitet- og styringssystemer.

76.5 Felles digitalt nødnett

Det er etablert møter med alle kommuneoverleger i alle kommunene. Møtene gjennomføres to ganger i halvåret, og Nødnett er et av flere tema som blir belyst. Søndre Buskerud har vært et av områdene som har samlokalisert 110, 112 og 113. FM har bistått/ fulgt med på dette gjennom hele året. Buskerud er i fase 2 når det gjelder utbyggingen av digitalt nødnett. FM har deltatt i møter med helsedirektoratet om dette temaet. FM har også deltatt i møter mellom helsedirektoratet og kommunene (legevaktene) og helseforetakene. Fylkesmannen følger med på utbyggingen av nødnett i i kommunene i Nordre Buskerud som skal skje 4. kvartal i 2013. Kommunene skal sørge for innkjøp av utstyr og tilrettelegging slik at dette kan gjøres innen fristen.

Resultatområde 77 Andre oppdrag

77.1 Helsemessig og sosial beredskap

Fylkesmannen har gjennomført fem øvelser og åtte tilsyn mot kommunene i forhold til den kommunale beredskapsplikten. Både øvelsene og tilsynene var sektorovergripende og hadde hovedfokus på varsling og kommunikasjon. Det ble også gjennomført en øvelse i samarbeid med Mattilsynet.

Etter hendelsen på Utøya 22.07.11 har kommunene hatt en gjennomgang av sin helseberedskap. Dette gjelder tilgjengelighet for publikum, kristeteamenes status og plassering i organisasjonen, samt kompetanseoppbygning. Fylkesmannen har medvirket til denne kompetanseoppbygningen i kommunene.

77.2 Fritak frå forvaltningsmessig taushetsplikt

7 saker på sosialområdet, alle behandlet med svært få dagers behandlingstid.

0 saker på helse- og omsorgsområdet.

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	7	2
Sum	7	

77.3 Særfrådrag

(Oppgitt saksbehandlingstid er i uker)

I mange av sakene nektes fradraget fordi det offentlige norske helsevesen i utgangspunktet kan tilby behandling og at skattyter ikke kan dokumentere at ventetiden har vært urimelig lang.

Også i de tilfellene skattyter har vært i kontakt med fastlege før oppstart av behandling, mangler dokumentasjon. Resultatet for pasientene er at rettighetene til helsehjelp, vurdering og fritt sykehusvalg (pasientrettighetsloven kap 2) faller bort. Videre faller også retten til særfrådrag bort, fordi skattyter ikke kan dokumentere manglende behandling/ lang ventetid i det offentlige (forskrift til § 6-83 annet ledd datert 14.04.88 § 2 punkt b).

I flere av sakene har fastlegen i ettertid utarbeidet et brev som skattyter har lagt ved selvangivelsen. Fastlegen anbefaler/ går god for den private behandlingen. Etter Fylkesmannens oppfatning er dette ikke et brev som dokumenterer at vilkåret i forskriften § 2 punkt b og § 4 er oppfylt. Denne lovforståelsen er opprettholdt av Helsedirektoratet.

Særfrådrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	42	4
Sum	42	

77.4 Førerkort

Antall saker er tilrådning om inndragninger, uttalelser til politi/trafikkstasjoner og dispensasjoner fra førerkortforskriftens vedlegg 1. Gjennomsnitt saksbehandlingstid gjelder alle disse typer saker.

Antallet saker har steget betydelig de siste årene. Restansesituasjonen er under kontroll, men vi er svært sårbare for fravær, sykdom osv. Økningen i antall ferdigbehandlede saker fra 2008 til 2011 er på 56 %, og fra 2010 til 2011 er den på 20 %.

For 2012 har det vært en utflatning i antall saker. Dette antas å skyldes endringen fra 1. august 2011 når det gjelder gruppe 2 (C-klassene). Når de fem vilkårene i førerkortforskriftens vedlegg 1, § 3 nr. 5 er oppfylt, fyller vedkommende helsekravene og trenger da ikke søke dispensasjon.

Antall førerkortsaker antas å øke i 2013.

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	1851	17
Sum	1851	

77.5 Pasientjournaler

Sakene dreier seg om utlevering av pasientjournaler fra oppbevarte legearkiv.

Sakene behandles fortløpende med kort saksbehandlingstid.

I tillegg mottar Fylkesmannen arkiv fra nedlagte helsevirksomheter, alt. ved opphør av legepraksiser. Disse oppbevares i 10 år.

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMBU	2
Sum	2

77.8 Rettssikkerhet ved ytelse av helsehjelp med hjemmel i pasient- og brukerrettighetsloven kap. 4A

Det har vært avholdt to samlinger der representanter fra helsetjenesten i fire kommuner var invitert til gjennomgang av bestemmelsene i pasientrettighetsloven kapittel 4A samt erfaringsutveksling. Det har videre blitt gitt utstrakt råd og veiledning per telefon og på e-post både til spesialisthelsetjenesten, kommunene og tannhelsetjenesten. Det er også gitt skriftlig veiledning i tilbakemeldingene som er gitt til vedtakene som vi har mottatt. Vi ser at det har vært et større behov for systematisk opplæring i enkelte kommuner enn det vi dessverre har hatt kapasitet til i 2012.

I 2012 mottok vi 135 underretninger om vedtak etter pasientrettighetsloven kapittel 4A som er blitt etterprøvd. Vi har mottatt få klager i 2012 (mindre enn 5).

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

83.1 Folkehelsearbeid generelt

Informasjons- og kommunikasjonstiltak vdr nye forventninger og endret ansvar for kommunene knyttet til samhandlingsreformen og nytt helselovverk, inkludert folkehelseloven og forskrift om oversikt over helsetilstanden, har vært hovedtema for folkehelsearbeidet i 2012.

Fylkesmannen og fylkeskommunen har opprettholdt sitt samarbeid om regionalt folkehelsearbeid, og det jobbes med å finne en god samarbeidsform for samordning og videre utvikling av de ulike satsingsområdene på folkehelseområdet.

Fylkeskommunen har i 2012 hatt fokus på å videreføre nettverk, faggrupper og kompetansetiltak, revidere og videreutvikle partnerskapsavtalene om folkehelse samt innlemme folkehelse i sin planstrategi, fylkesveistrategi og kollektiv transportplan. Fylkesmannen har gitt både skriftlige og muntlige innspill til planstrategiarbeidet, som, etter vår oppfatning, hadde en del mangler når det gjaldt kravet til ivaretagelse av folkehelse etter folkehelseloven med forskrift.

Ellers har Fylkesmannen og fylkeskommunen hatt en god dialog på hvordan nye lovkrav om fylkeskommunens ansvar for å drive utviklingsarbeid innen folkehelse og ha oversikt over helsetilstanden i fylket kan etterkommes.

Det regionale folkehelsesamarbeidet (Fylkesmannen og fylkeskommunen) arrangerte også i 2012 folkehelsekonferanse på Storefjell. Programmet la bred vekt på alle bestemmelsene i nytt helselovverk med relevans til folkehelse og folkehelsearbeid, og praktisk oppfølging av disse. Dag to på konferansen var viet barn og unge og temaer som seksuell helse, psykisk helse og rusforebygging. Kommunene prioriterer helt klart denne konferansen, og ca. 150 fagpersoner fra hele fylket deltok.

Basert på bl.a. Fylkesmannens inntrykk og erfaringer med kommunes planstrategiarbeid i 2012 (se senere i rapporteringen), vil programmet for årets folkehelsekonferanse 4.- 5. mars 2013 legge vekt på planlegging for god helse; det løpende arbeidet med å ha oversikt over helsetilstanden og kunnskapsbasert praksis som virkemiddel for bygging av helsefremmende lokalsamfunn, utjevning av sosial ulikhet i helse og levevaneendring. Konferansens dag to vi ha fokus på migrasjonsutfordringer i folkehelsearbeidet og presentere ulike

«minoritetshelseprosjekter». Se programmet for konferansen her:

<http://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMBU/Helse%20og%20omsorg/Folkehelse/Folkehelsekonferansen%202013%20program%20OK.pdf?epslanguage=nb>

Andre eksempler på kommunikasjons- og kompetansetiltak i 2012 hvor samhandlingsreformen og nye helselover (inkludert folkehelseloven) har vært på dagsorden er:

- Samling for ordførere og rådmenn
- Politikeropplæring – kommuneplanlegging/planstrategi
- Dialogmøter med kommuneoverlegene
- Nettverkssamlinger for folkehelsekoordinatorer og frisklivsledere (fire i alt)
- To-dagers samling for helsesøstre og jordmødre
- Den årlige Helse- og omsorgskonferansen
- Fylkesmannens årlige dialogmøter med kommuneledelsen (alle kommunene)
- Via høringsuttalelser til kommuneplaner og planstrategier (regional og kommunale)
- I møter med kommuneplanleggere – Planforum
- Fagdag for barnerepresentantene i Buskerud
- I timeplanen for videreutdanning i *Folkehelsearbeid – helse i kommunal*

planlegging 2011/2012 ved Høgskolen i Buskerud

I tillegg til disse arenaene har Fylkesmannen fulgt opp informasjons- og pådriveransvaret ved eksempelvis å bidra med fagstoff om folkehelseloven ved å bekjentgjøre nettsiden www.kommunetorget.no, sende ut tipsheftet om helse og kommuneplanlegging og veiledere i samfunnsplanlegging og planstrategi m.m. til nyhetsbrev for alle kommuneplanleggere (gis ut av fylkeskommunen x 4/år).

Videre er interne møteplasser i embetet benyttet for bekjentgjøring og felles ansvarliggjøring av ulike oppdrag overfor kommunene (ledergruppen, Folkehelsevalen, Planovalen, rådgiverforum, hjemmesiden), og ellers er en mengde kompetansetilbud om samhandlingsreformen i regi av andre aktører (HOD, Hdir., KS, Fhi, ulike kommunesamarbeid, private aktører, spesialisthelsetjenesten etc.) blitt videreformidlet via e-poster og vår hjemmeside.

Vdr rapporteringskravet om kommuners og fylkeskommunens forankring av folkehelse i planstrategien etter plan- og bygningsloven, folkehelseloven og tilhørende dokumenter:

Fylkesmannen mottok 18 av i alt 21 kommuners forslag til planstrategi i løpet av 2012. En kommune valgte å legge frem sin planstrategi muntlig i et møte med Fylkesmannen og fylkeskommunen (Planforum). En kommune har sin planstrategi til høring nå, og to kommuner har vi ikke hørt i fra ennå.

Fylkesmannens helseavdeling har, som følge av ressursmangel i deler av 2012, gitt noe varierende grad av tilbakemeldinger (i tekst) til de innsendte strategiene.

Ivaretagelsen av folkehelseaspektet i de mottatte planstrategiene, herunder drøfting av folkehelseutfordringene og utforming av mål og strategier, har vært svært varierende mht til innhold og utforming: Det vil si at alle planstrategiene, enten innledningsvis eller under viktige utredningsforhold, har med folkehelse som viktig tema og inkluderer det i diskusjonen om planbehov og/eller for prioritering av innsatsområder, men det er ikke gjennomgående at folkehelseloven med forskrift danner grunnlaget for at så er tilfelle:

Fylkesmannens inntrykk er dermed at folkehelse nå hører med som et naturlig tema i kommuneplanleggingen, men at det fortsatt er et stort potensiale for utvikling mht konkretisering, integrering og prioritering av mål og strategier for folkehelsearbeidet i planprosessene.

Et fåtall av strategiene inneholder en reell drøfting av kommunens egne og aktuelle folkehelseutfordringer, basert på lokal kunnskap og fakta, der de også fremstiller sine videre satsinger og prioriteringer med forankring i det øvrige planverk. De fleste planstrategiene som nevner folkehelseutfordringer, gjør altså dette på generelt

grunnlag, og har innhentet lite kunnskap om egne/lokale forhold. Enkelte kommuner har brukt Fhi's kommunehelseprofiler som vedlegg til strategiene, andre har utarbeidet (Ringerike og Hole) eller diskuterer hvorvidt de skal utarbeide egne dokumenter (planer/strategier/meldinger) for sin videre satsing på folkehelse. Flere strategier legger imidlertid opp til en integrering av folkehelse i alt sitt planarbeid.

Fylkesmannen har, i sine uttalelser til ovennevnte problemstillinger, støttet forslagene om å integrere folkehelse i alt planverk og/eller utarbeide egne strategier (sektorovergripende) for folkehelsearbeidet, men advart mot å lage delplaner for folkehelse der disse er ment forankret på sektornivå.

Avslutningsvis skal det sies at planstrategiene innkommet siste halvdel av 2012 i hovedsak holder et høyere nivå, hva gjelder kunnskapsbasert folkehelsepolitikk og konkretisering av folkehelsearbeidet, enn de fra første halvdel.

83.2 Miljørettet helsevern

I 2012 behandlet Fylkesmannen 1 klage på vedtak etter ny folkehelselov, jf kap. 3 om miljørettet helsevern med tilhørende forskrifter. Denne har fått en saksbehandlingstid på mer enn 8 uker.

Fylkesmannen har i 2012 ikke hatt tilstrekkelige ressurser til å styrke rollen som kompetanseorgan i veiledningen overfor kommunene. Det har heller ikke vært tilstrekkelige ressurser til aktivt samarbeid med relevante aktører i oppfølgingen av det miljørettede helsevernet, herunder rådgivning og tilsyn med skoler og barnehager, eller til annet aktivt arbeid med oppfølging av oppgaver angående det miljørettede helsevernet.

83.3 Ernæring, fysisk aktivitet, tobakk og seksuell helse

Friskliv/endring av levevaner: Fylkesmannen og fylkeskommunen har fortsatt sitt samarbeid om friskliv herunder også pådriverarbeidet for etablering av flere frisklivssentraler. Implementering av veilederen og "pådriver e-poster" til kommuneledelse og tjenesteledere, informasjon på hjemmesidene, som tema i Fylkesmannens årlige *Tilstandsrapport*, som tema i dialogmøter med kommuneledelsen, på nettverkssamlinger, kurs og konferanser - og som tema i uttalelser til kommuneplaner har vært viktige tiltak i denne sammenheng.

Vi har sterkt oppfordret til lokal deltakelse på nasjonale samlinger og konferanser om friskliv og levevaneendring (Frisklivskonferansen i Stavanger febr.-12, kurslederkurs - "Bra mat", Tobakk-konferansen, KID-kurs, m. flere), og gitt deltakerstøtte (kurs) til kommuner som ønsker mer kompetanse og ny inspirasjon i forbindelse med sin satsing.

Det er avholdt en egen kompetansesamling (3 dager) for frisklivsnettverket i fylket, og flere samlinger for helsesøstre, jordmødre og skoleleger der levevaneendring (kosthold/ernæring, rusbruk, seksuell helse m.m.) har vært hovedtemaer. Ideutveksling, videreutvikling av tilbud, kunnskapsbasert praksis og forskningsresultater innen arbeidet med levevaneendring er viktige temaer som det holdes kontinuerlig fokus på i informasjonen som videreformidles til kommunene. De etablerte frisklivssentralene i fylket arrangerer også jevnlig egne kurs og samlinger for andre kommuner i fylket som trenger påfyll, inspirasjon eller råd og tips knyttet til sin satsing på friskliv og levevanearbeid. Fylkesmannen bidrar som distributør og pådriver.

Fylkesmannen har samarbeidet med fylkeskommunen vdr forvaltningen av tilskuddsmidlene til etablering og videreutvikling av frisklivssentraler. Det kom inn 13 søknader på tilskuddsmidlene. Fire kommuner fikk støtte til etablering av sentral, og to kommuner til videreutvikling av sine eksisterende tilbud.

Kompetanseutviklingen og pådriverarbeidet for etablering av flere frisklivssentraler vil være et satsingsområde også i 2013, og det er planlagt flere kommunebesøk. Vi har også avgitt hørings svar i forbindelse med revidering av ny veileder for etablering av kommunale frisklivssentraler.

Andre tiltak som bør nevnes er fylkeskommunens økte satsing på helsefremmende videregående skoler siste to år. Fylkeskommunen har flere prosjekter gående der ernæring (sunne kantiner og skolefrokost), fysisk aktivitet, rus og tobakkforebygging sammen med psykisk helse («VIP») er i fokus.

Disse prosjektene blir, sammen med satsinger som «NY GIV» og «Ungdom i Svevet» nært knyttet opp imot arbeidet for å øke gjennomføringsprosenten for elever i videregående skole og for utjevning av ulikheter i helse blant ungdom. Fylkesmannen, NAV, spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten er naturlige

samarbeidspartnere.

FRI-programmet: Fylkesmannen (helse- og oppvekst og utdanningsavdelingen) har, i samarbeid med fylkeskommunen (utdanning og tannhelse), drevet påvirkning for økt påmelding i skolene. «Pådriver - e-poster» til ulike nettverk, i appeller på hjemmesidene, som tema i høringsuttalelser til kommuneplaner, på VTD og i møter med helsesøstre og annet "folkehelsepersonell" er eksempler på tiltak. Deltakerprosenten for Buskerud lå rundt 47 – 48 % i begynnelsen av 2012, for så å dale til 44 % sommer/høst 2012. Tross nevnte tiltak klarte vi ikke å oppnå større økning i FRI-deltakelsen for buskerudskolene enn til 47 % (totalt for alle trinn) før fristen gikk ut for dette skoleåret. Arbeidet for økt FRI-deltakelse oppleves som tungt, og den lave påmeldingen har muligens de samme forklaringene som for tidligere år. Se rapportering for 2011.

Fylkesmannen mottok heller ingen henvendelser knyttet til sin utlysning av FRI-midlene. Det jobbes for øvrig aktivt på andre områder mht å få andelen unge snusbrukere og røykere ned – se rapporteringen om Fylkesmannens samarbeid med fylkestannhelsetjenesten **under punkt 84.11 – Tannhelse**.

Seksuell helse: Tilskuddsmidlene (Handlingsplan mot uønsket svangerskap og abort – strategier for bedre seksuell helse) for 2012 (300.000,-) gikk til ulike tiltak for ungdom i Drammen, Ringerike, Øvre og Nedre Eiker, Kongsberg og Lier. Stikkord i søknadene for 2012 var videreutvikling av ulike tilbud til gruppen yngre voksne (20 – 25 år), drift av gutte- og jentegrupper, økt tilgjengelighet og ulike (kreative) tiltak for å "fange" gutter til klamydiatesting, undervisningsopplegg for ungdom med spesielle behov og ikke-vestlige kulturer, gratis kriseprevensjon, gratis langtidsvirkende, reversibel prevensjon til særlig utsatte jenter, innkjøp av litteratur og diverse informasjonsmateriell og ulike tiltak overfor russen. I tillegg fikk Drammen smittevernkontor også i 2012 støtte til ulike tiltak på Verdens AIDS-dag. Fylkesmannen har tett og god kontakt med helsestasjonene, og blir stadig kontaktet mht kompetanseutvikling og andre forhold knyttet til råd og veiledning. Se for øvrig rapportering under punkt 84.8.

Fylkesmannen har også via sine samhandlingsmidler støttet kompetansetiltak/nettverkssamlinger i regi av helsesøsterguppen som jobber med ungdom der levevaneendring (fysisk og psykisk helse, rus og seksuell helse) har vært temaer i programmet.

83.6 Smittevern

Fylkesmannen har mottatt meldinger om varsel om utbrudd av smittsom sykdom etter MSIS-forskriften §§ 3-3 og 3-4 gjennom Folkehelseinstituttets varslingsystem Vesuv. Likeledes er det mottatt meldinger om varslings av enkelttilfeller av meldepliktig smittsom sykdom etter MSIS-forskriften § 3-2. Ingen av disse meldinger har krevd noen særskilt oppfølging fra Fylkesmannens side. Ellers har det ikke vært andre spesielle situasjoner på smittevernområdet i 2012.

Det har ikke vært mottatt og behandlet saker etter lov om smittevern.

Førrige fylkesvise smittevernkonferanse ble avholdt i 2008 sammen med Fylkesmannen i Telemark. Fylkesmannen i Buskerud har heller ikke i 2012 hatt ressurser til å prioritere initiativ til ny slik konferanse. Smittevern har i 2012 ikke vært eget tema på regelmessige møter med helsepersonell i fylket.

Det har heller ikke vært tilstrekkelige ressurser til å ta initiativ for å bistå aktivt i arbeidet med smittevernplaner i kommuner og helseforetak eller i utarbeidingen av retningslinjer for lokal tilpasning for smittevernet i institusjoner. Det er imidlertid heller ikke mottatt ønsker om dette. Fylkesmannen har bidratt til å forsøke å øke andelen av deltakende sykehjem i prevalensundersøkelsen høsten 2012 ved direkte henvendelse om saken til alle kommuneoverlegene. Endelig resultat av dette foreligger ennå ikke, men flere kommuner har så langt rapportert om 100 % deltakelse fra sine sykehjem.

Resultatområde 84 Primærhelsetjeneste

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

Kommunene varierer også i 2012 fra å ha kommuneleger i meget velfungerende kommunelegefunksjon - med stor aktivitet iht intensjonene i kommunehelsetjenesteloven - til kommuneleger i brøkdelsstillinger med begrenset innsats.

Fylkesmannen har også i 2012 fulgt kommunelegene særskilt opp, og har blant annet avholdt dialogmøter vår og høst med godt fremmøte fra både heltids- og deltids kommuneleger. Hovedtema har vært implementering av samhandlingsreformen. Slike dialogmøter planlegges videreført i 2013.

Fylkesmannen har også i 2012 i tillegg deltatt på "Kommunelegeforum", som er kommunelegenes eget samarbeidsforum i Buskerud. Temaer på disse møtene er blant annet kommunelegefunksjonen, ny fastlegeforskrift og praktiske kommunelegeoppgaver innen blant annet miljørettet helsevern, smittevern og beredskap.

Fylkesmannen har ikke deltatt/hatt møter med lokale samarbeidsutvalg (LSU), men vi er ikke kjent med at kommuner ikke har LSU eller har LSU som ikke fungerer.

Det er i 2012 behandlet flere nye saker vedrørende søknad om nye kommunale legehjemler, særlig for styrking av fastlegeordningen. Disse er alle innvilget. Kommuner som har få åpne fastlegelister ser nå ut til å gjøre grep for å få flere fastleger. Det er ellers ikke meldt om spesielle problemer med fastlegeordningens kapasitet eller stabilitet.

Det er ikke kommet søknader om innvilgelse av midlertidig dispensasjon fra fastlegeordningen i 2012.

84.2 Turnustjeneste

Fylkesmannen i Buskerud har sammen med Fylkesmennene i Vestfold og Telemark arrangert kurs vår og høst i akuttmedisin og off. helsearbeid for turnuslegene. 35 turnusleger fra Buskerud har deltatt på kursene.

Det er også arrangert 2 kurs for turnusfysioterapeuter og kiropraktorer. 12 turnusfysioterapeuter har deltatt på kursene.

Det er avholdt kurs for turnusveiledere i fysioterapi i 2012.

84.4 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

I Buskerud har vi 3 fengsler, Drammen fengsel, Ringerike fengsel og Hassel fengsel.

Fengselshelsetjenesten drives som en del av den ordinære kommunale helsetjeneste, organisert henholdsvis under kommunelege, helseavdeling og enhet rus og psykiatri. Det samarbeides med spesialisthelsetjenesten, spesielt DPS, og ett fengsel har ansatt egne spesialister innen nevropsykologi og psykiatri. Samarbeidet er organisert på ulik måte i de forskjellige fengslene. Enten henvises det i enkeltsaker eller behandlerne er tilstede faste dager i uken. Rusmiddelmissbruk og psykiske lidelser er som kjent vanlige problemstillinger for innsatte i fengsel. Alle fengsler oppgir å ha avtaler med spesialisthelsetjenesten. Ved behov for tverrfaglig og/ eller interkommunal samhandling, både før og ved løslatelse, varierer praksis, noe som kommer av forskjeller i kommunene de innsatte bor i. Sosialkonsulent, Nav, og Kriminalomsorgen arbeider ofte sammen med helsetjenesten i sakene. Det rapporteres at alle innsatte får informasjon om rettigheter knyttet til individuell plan når de kommer i kontakt med helsetjenesten i fengselet. Det erfarer dog at mange innsatte ikke er interessert i å søke om ip. Ett fengsel har mange fanger som sitter i varetekt, de overlater derfor arbeidet med etablering av ip til nettverket i kommunen. De europeiske fengselsreglene implementeres noe ulikt. Reglene implementeres også via lovverk og veileder IS 1190.

84.5 Helsetjenestetilbud til asylsøkere, flyktninger, familiegjenforente og direktebosatte overføringsflyktninger

Informasjon om kommunikasjon via tolk for ledere og personell i helse- og omsorgstjenestene er lagt ut på hjemmesiden.

Det er gitt informasjon om IS-1022 (2010), veileder om helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente, til kontaktpersoner i kommunene og på våre nettsider.

Ansatte i kommunene/ asylmottak fikk invitasjon til gratis konferanse om kjønnslemlestelse Konferansen var et samarbeid mellom RVTS sør, Bufetat region sør, Fylkesmannen i Buskerud, Fylkesmannen i Vestfold og Fylkesmannen i Telemark.

Se også rapportering 84.8

84.6 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Informasjon om kommunikasjon via tolk for ledere og personell i helse- og omsorgstjenestene er lagt ut på hjemmesiden og sendt pr e-post til aktuelle kontaktpersoner i hver kommune.

84.7 Helsetjenestetilbud til personer utsatt for seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner

Buskerud har ett overgrepsmottak lokalisert ved Legevakta for Drammensregionen IKS. Tilbudet omfatter alle 21 kommuner i fylket + 2 kommuner i Vestfold og en kommune i Oppland, med et totalt befolkningsgrunnlag på ca 268 260 innbyggere. På mottaket jobber sykepleiere og leger med relevant etter- og/eller videreutdanning, og alle nyansatte får tilbud om grunnkurs i regi av Nasjonalt kompetansesenter for legevaktsmedisin.

Alle kommuner kan benytte seg av tilbudet. Samarbeidspartnere er politi, sosial vaktjeneste, Bris (interkommunalt kompetanse- og støttesenter mot seksuelle overgrep), Alternativ til vold og spesialisthelsetjenesten (Ullevål universitetssykehus, Drammen-, Ringerike- og Kongsberg sykehus) i tillegg til kompetansesentre som NKVTS (Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisert stress), RVTS (Regionale ressursentre om vold, traumatisert stress og selvmordforebygging) og NKLM (norsk kompetansesenter for legevaktsmedisin).

Antall pasienter som ble behandlet ved overrepmsmottaket i år var 64. 2 av de meldte sakene ble avlyst. I 2011 tok mottaket i mot 44 pasienter og 1 ble avlyst. Overgrepssakene hvor pasienten kjenner overgriperen er i overvekt. Overfallsvoldtektene er i mindretall. Mottakets nedre aldersgrense er 14 år. Yngre barn får tilbud ved Ullevål, sosial-pediatrik avdeling.

Det er mange kommuner i Buskerud som ennå ikke har utarbeidet plan mot vold i nære relasjoner, men mange er også i gang og flere ønsker hjelp fra RVTS på dette området. En del kommuner har gått sammen i et interkommunalt samarbeid om arbeidet.

84.8 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Helseavdelingen har et tett samarbeid og god kommunikasjon med alle lederne av helsestasjons- og skolehelsetjenesten i fylket.

Nasjonale forventninger (det årlige IS-1 rundskrivnet etc.), retningslinjer innen relevante fagområder, veiledningsmateriell, nytt brosjyremateriell, informasjon om ulike kurs og utdanningstilbud, relevante rapporter og utredninger m.m. formidles til helsestasjons- og skolehelsetjenesten fra Fylkesmannen direkte (e-poster, telefoner og lenker til ulike nettsider m.m.).

Denne, noe direkte, formen for oppfølgings- og pådriverarbeid overfor tjenesten gir oss nyttig kontakt med praksisfeltet, oversikt over ulike fagutfordringer og godt samarbeid mht Fylkesmannens ansvar innen råd og veiledning, fag og kompetanseutvikling.

Helsesøstertjenesten hatt fire ulike konferanser/samlinger/fagdager i 2012 der Fylkesmannen enten har bidratt

som økonomisk, faglig og/eller administrativ støttespiller. Nytt helselovverk, internkontroll og avvikskontroll, gjeldende retningslinjer og veiledere innen ulike fagfelt, forebyggende rusarbeid (tidlig intervensjon, TIGRIS m.m.), psykisk helse og levestandard (inkludert MI og KID) og arbeid for økte ressurser og gode prioriteringer i tjenestene har vært på dagsorden.

For øvrig følger vi opp vår forvaltningsrolle mht statens tilskuddsordning om ekstra midler til styrking av skolehelsetjenesten i kommuner med særlig store utfordringer innen sosiale ulikheter i helse, minoritetshelse og levekår.

Fylkesmannen har de siste årene hatt et særlig fokus på kapasitet og tilbud i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Temaet har blitt tatt opp i veiledningsarbeidet (høringer) knyttet til kommuneplanlegging, i ulike møter med kommuneledelsen (embetsledelsens kommunedialogmøter m. flere), i programarbeidet til ulike konferanser (Storefjellkonferansen, Barn og unge – konferanser) og nettverkssamlinger, i (folkehelse-)samarbeidet med fylkeskommunen og i embetsinterne samarbeidsfora. Kapasitetsutviklingen i tjenesten, hvordan det har vært satset (eller ikke satset) siste tre år, med en fremstilling av ulikhetene i ressurser mellom kommunene, har blitt presentert disse gjennom Fylkesmannens årlige *Tilstandsrapport*. Se artikkel om kapasitet, utvikling og utfordringer i helsestasjons- og skolehelsetjenesten i *Tilstandsrapporten for 2012* (s. 68) her:

http://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMBU/om%20Fylkesmannen/Publikasjoner/Tilstandsrapport_2012_WWxk1.pdf

For mer utfyllende informasjon om kapasitet og utfordringer, og for bedre å kunne samordne og målrette vår innsats overfor kommunene fremover, har vi nylig gjennomført en kartlegging av forholdene gjeldende for 2012.

Alle fylkets helsestasjoner fikk tilsendt et spørreskjema der vi ba om tilbakemeldinger på kapasitet og særlige utfordringer for tjenesten, og om det har vært endringer i personellressursene siste år.

18 av 21 kommuner har avgitt svar. Når det gjaldt kapasitet i helsestasjonen (inkludert jordmortjenesten) rapporterte en kommune at kapasiteten var svært liten, syv kommuner at den var liten og ti kommuner at den var middels. For skolehelsetjenesten var det tre kommuner som ga tilbakemelding om svært liten kapasitet, åtte om liten kapasitet og syv som meldte om middels kapasitet. Svært liten kapasitet var (i spørreskjemaet) definert som at viktige oppgaver må prioriteres bort, liten kapasitet ville si at mindre viktige oppgaver må prioriteres bort og middels kapasitet tilsa at ressursene er tilpasset de gitte oppgavene, men ikke mer.

Altså viste svarene at presset på tjenesten er stor, og at det oppleves som størst i skolehelsetjenesten.

På spørsmålet om det har vært endringer i ressursene (negative/positive) siste året, svarer åtte kommuner at det ikke har vært endringer. Seks kommuner har hatt en økning i ressursene, varierende fra 0,2 – 1,5 årsverk. Tre av disse skyldes statlige tilskudd (prosjektmidler). En kommune har økt sin jordmorressurs med 0,2 årsverk. Drammen kommune har som følge av ny organisering av barn- og unge tjenestene (opprettelse av Senter for oppvekst) økt sin stab med tre årsverk. Røyken kommune har opprettet to nye stillinger i skolehelsetjenesten som lyses ut nå. (Drammen og Røykens endringer er ikke med i tellingen for 2012).

Videre melder en kommune at de, som følge av pålagte sparetiltak, har avviklet sin skolelegetjeneste, en kommune har redusert jordmorressursen med 12,5 % (ikke «erstattet» seniortiltak) og to kommuner forteller om ubesatt stilling og manglende innsettelse av vikar for helsesøster i svangerskapspermisjon.

Når det gjelder kartleggingen av store utfordringer for tjenesten er noen forhold svært fremtredende (når det gjelder jordmortjenesten, se rapportering under 84.9).

- Stadig flere innbyggere med sosiale, kulturelle og miljømessige (smittevern etc.) problemstillinger – gir utslag i alle målgruppene (fra før fødsel til eldre ungdom og foreldre). Etablering av flyktingemottak uten tilførsel av ekstra ressurser gir også prioriteringsmessige utfordringer (helse).
- «Veie og måle – arbeidet» og besørgingen av gode tilbud/god oppfølging av overvektige barn er krevende
- De helsefremmende og grupperettede aktivitetene i skole og barnehage må vike
- Lite tid til tverrfaglige møter, kompetanseutvikling (faglig oppdatering) og samhandling
- Et stadig økende antall elever med sammensatte (psykososiale/adferdsmessige) problemstillinger
- Et stadig økende antall barn som preges av vanskelige skillsmisseprosesser
- Flere nevner at det har blitt vanskeligere å få barn/ungdom med psykiske problemstillinger videre til

spesialisthelsetjenesten (BUPA)

En grundigere fremstilling og omtale av resultatene, (sammen med relevante KOSTRA-tall og statistikk i kommunehelseprofilene for helsestasjonstjenesten), vil bli å finne i Fylkesmannen i Buskeruds tilstandsrapport om kommunene for 2013.

84.9 Svangerskapsomsorgen

Helseavdelingen har en samlet oversikt over alle kommunejordmødrene i fylket, og kommuniserer (ved behov) direkte med dem via e-post eller telefon. Relevant informasjon innen deres fagfelt som nye veiledere/retningslinjer, sentrale dokumenter innen folkehelse, invitasjoner til kurs, spørsmål/svar på ulike problemstillinger knyttet til tjenesten etc., formidles som en naturlig del av Fylkesmannens løpende arbeid innen kunnskapsutvikling, råd og veiledning.

Vi har ikke mottatt spesifikke henvendelser knyttet til utilstrekkelig jordmordekning i 2012, og kartlegginger viser at antallet årsverk stort sett er som for året før. (Se omtale om ressurser i helsestasjonstjenesten under 84.8).

I fjorårets rapportering ble presset på jordmortjenesten grundig beskrevet. Om vi ikke mottar spesifikke henvendelser om utilstrekkelighet i tjenesten, viser likevel resultatene fra den nylig gjennomførte kartleggingen (se mer om denne i rapporteringen om helsestasjons- og skolehelsetjenesten under punkt 84.8) at jordmortjenesten fortsatt opplever seg presset – både ressursmessig og faglig.

Som særlige utfordringer inngår fremdeles gjennomføring av hjemmebesøk innen to uker etter fødsel. Eksempelvis rapporterer Kongsberg kommune om at kun 70 % av familiene får hjemmebesøk innen to uker etter fødsel på tross av en 20 % økning i jordmorressursen. (Alle får hjemmebesøk, men mange altså etter at det har gått to uker.)

Andre forhold som presser tjenesten er som for helsestasjonsvirksomheten for øvrig; den stadig økende andelen av innflyttere/gjestearbeidere fra ulike land der kulturelle, sosiale og miljømessige forhold også påvirker den gravides helse og trivsel, og de nyfødtes oppvekstvilkår.

Et par-tre kommuner melder om vekst i antallet rusmisbrukende gravide og svært unge førstegangsfødende, og nærmest alle kommunene melder om økning av antallet gravide som av ulike sosiale, psykiske og/eller andre levekårsmessige årsaker krever tettere og mer oppfølging, råd og veiledning.

Vi vil fortsette å følge med på utviklingen (ressurstilgang og prioriteringer), og videreformidler, som for de siste årene, våre funn og tilbakemeldinger i Fylkesmannens årlige tilstandsrapport om kommunene.

Se mer om status i svangerskapsomsorgen i «artikkel» om *Styrking av det lokale helsefremmende og forebyggende arbeidet – ressurser og tjenesteutvikling i Fylkesmannens Tilstandsrapport* (s. 69) - utgitt i april 2012 - her: http://www.fylkesmannen.no/Documents/Dokument%20FMBU/om%20Fylkesmannen/Publikasjoner/Tilstandsrapport_2012_WWxk1.pdf

84.10 Kjønnslæstelse

Hovedtiltaket for Fylkesmannen i 2012 har vært bidrag til økonomisk, faglig og praktisk gjennomføring av to regionale konferanser/nettverkssamlinger.

Den første var en dagsamling for offentlig ansatte og frivillige organisasjoner i Buskerud, Vestfold og Telemark. Temaet for konferansen var «*Hvordan bruke hjelpeapparatet i møte med barn og unge utsatt for æresrelatert vold, tvangsekteskap og kjønnslæstelse*». Foredragsholderne var fra Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og kjønnslæstelse (Bufdir og IMDI), NAKMI, RVTS – sør, skolehelsetjenesten Drammen kommune, familievernet for Drammen - Kongsberg og Søndre Buskerud Politidistrikt. Ca. 100 fagpersoner møtte, derav ca. 25 (i tillegg til foredragsholderne) fra Buskerud. Evalueringen av konferansen viste at de fleste var enten fornøyde eller svært fornøyde med dagen, men noen tilbakemeldinger sa noe om for tett program/for mange temaer, og et ønske om mer dybdebehandling av enkelttemaer.

Som et resultat av ovennevnte ble konferansen nr. 2 til en «spisskompetansesamling» over to dager basert på temaet æresrelatert vold og problemstillinger knyttet til det. Samlingen hadde som mål å gi inspirasjon og motivasjon til videre arbeid, samt videreutvikle det tverretatlige samarbeidet og forståelsen for ulike fagpersoners

roller og oppgaver. De faglige innleggene om tverrkulturell identitet, familie- og generasjonskonflikter, kjønn og etnisitet, metoder og konfliktløsning ble presentert av *Farwha Nielsen - tverrkulturell rådgiver og konfliktmekler* - og det ble satt av god tid til dialog, bearbeidelse og refleksjon.

Målet for begge samlingene var å øke den lokale handlingskompetansen i det praktiske arbeidet med barn og unge utsatt for kjønnslemlestelse, tvangsekteskap og æresrelatert vold. Begge arrangementene var et samarbeid og et "spleiselag" mellom Fylkesmennene i Buskerud, Vestfold og Telemark, BUF – etat Region Sør og RVTS - Region Sør. Fylkesmannens tilskuddsmidler for 2012 ble brukt til nevnte kompetanseutviklingstiltak.

84.11 Tannhelse

Ansatte i fylkestannhelsetjenestens forebyggende avdeling er alle naturlige samarbeidspartnere i det regionale og lokale folkehelsearbeidet særlig innen ernæring, tobakk, oversikt over helsetilstanden i fylket og utjevning av sosiale ulikheter i helse. Jf. fylldige rapporteringer om dette samarbeidet tidligere år.

Følgende gjennomførte tiltak for å fremme samarbeidet mellom kommer og offentlig tannhelsetjeneste gjelder for 2012:

- Tannhelsetjenesten har deltatt i prosjektene om barn og overvekt i kommunene Øvre og Nedre Eiker
- Det gjennomføres samarbeidsmøter med barneverntjenesten i alle kommuner. Antall bekymringsmeldinger sendt fra tannhelsetjenesten til barneverntjenesten blir rapportert til helsedirektoratet. I 2012 ble det totalt sendt 42 meldinger, og det ble sendt meldinger til 9 av 21 kommuner. Det blir sendt færrest meldinger i små kommuner.
- Samarbeidsprosjektet med barneavdelingen og habiliteringsavdelingen i Vestre Viken HF, der målet var å sikre at barn med langvarig eller hyppige sykehusopphold, eller kronisk syke barn, ikke får dårlig tannhelse som en tilleggsbelastning ble avsluttet. Samarbeidet er satt i system, og det planlegges sertifisering av rutinene
- Etablert avtale med LMS - Drammen sykehus om tannhelseundervisning på kurs til ulike sykdomsgrupper. Dette gjelder også enkelte kurs på LMS - Ringerike sykehus og diabeteskurs i Hallingdal
- Deltar i «Dia-helseprosjektet» - et samarbeidsprosjekt mellom Vestre Viken HF og Drammen kommune
- Det samarbeids med Drammen kommune i "Migraseprosjektet" (om forebygging av tannhelseproblemer hos barn og unge som flytter til kommunen).
- Samarbeidsavtaler og møter med helse- og omsorgstjenesten og tilbud om opplæring av pleiepersonell er etablert i alle kommuner. Dette gjelder for personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, pleie- og omsorgstjenesten, psykisk helsevern, habiliteringstjenesten og rusomsorgen. På samarbeidsmøtene blir det også sjekket at kommunene har systemer som sikrer at de som har rettigheter etter tannhelsetjenesteloven, får tilbud om tannhelsetjenester. På møtene blir det også avklart behov for undervisning/opplæring og laget planer for dette
- Våren 2012 ble det gjennomført BSI-kartlegging (belegg- og slimhinneindex) på alle sykehjem i Buskerud. Tilsvarende kartlegginger er gjennomført i 1998, 2001 og 2009. Dette er en kartlegging for å kontrollere om samarbeidet mellom den kommunale pleie- og omsorgstjenesten og den fylkeskommunale tannhelsetjenesten fungerer etter intensjonen. Alle kommuner får tilbakemelding om tilstanden på sine institusjoner
- Fylkestannhelsetjenesten har engasjert en ernæringsfysiolog i 20 % stilling i Hallingdal. Hun jobber for tiden spesielt med ungdom og kosthold.
- Kartleggingen av ungdoms bruk av snus og røyk (startet i 2011), og arbeidet med rapportering på tobakkbruk hos ungdom videreføres. Alle ungdommer i alderen 13-18 år blir spurt om sine snus- og røykevaner når de kommer til sjekk hos tannlegen. Totalt dreier det seg om 20.000 unge i Buskerud. Tannhelsetjenesten i Buskerud har hatt fokus og jobbet med tobakksforebyggende arbeid siden 2002. De har gjennomført undersøkelser på ungdomsskoler, deltatt i helseundervisning og hatt fokus på å spørre om tobakk i forbindelse med opptak av helseopplysninger på klinikken. I 2008 hadde alle ansatte kurs i endringsfokuset veiledning. Alle klinikker har brosjyremateriell om tobakkslutt og er aktive deltakere på Verdens Tobakksfrie dag. Arbeidet skjer i nært samarbeid med Fylkesmannens helseavdeling, som har støttet en del av arbeidet økonomisk. Tiltaket er beskrevet i Helsedirektoratets plan for et systematisk og kunnskapsbasert tilbud om røyke- og snusavvenning, som kom ut i mai 2012

Overtannpleier holdt foredrag om "tobakks-satsingen" på folkehelsedagen i Østfold, og på Verdens tobakksfrie

dag.

Overtannpleier er frikjøpt i deler av stillingen sin for å drive et prosjekt for landets fylkestannleger; *Evaluering av folkehelseprosjekter i tannhelsetjenesten*. Kartlegging av prosjekter og tiltak i hele landet ble gjennomført i 2012

Resultatområde 85 Spesialisthelsetjenesten

85.3 Lov om transplantasjon

Ingen saker til behandling i 2012.

Antall saker

Embeter	Antall
FMBU	0
Sum	0

85.4 Tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler

Ikke rapporteringskrav på dette området.

Tillatelser til å rekvirere sentralstimulerende legemidler. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	391	
Sum	391	

85.5 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Ingen saker om godkjenning eller dispensasjon i 2012.

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	0	
Sum	0	

Resultatområde 86 Omsorgstjenester

86.1 Omsorgsplan 2015

Fylkesmannen har bistått kommunene i Buskerud i deres arbeid med å nå målsettingene i Omsorgsplan 2015, med vekt på hovedsatsingsområdene. Dette har vært tatt opp direkte i møte med kommunene, samt på den årlige Omsorgskonferansen i Buskerud. I 2012 var samtlige kommuner i fylket representert på konferansen.

Videre har aktuell informasjon og publikasjoner fra Helsedirektoratet blitt videresendt og lagt ut på Fylkesmannens hjemmesider. Viktige tema på Omsorgskonferansen var erfaringsutveksling mellom kommuner, og fokus på forskning og fagutvikling på omsorgsfeltet.

Fylkesmannen har hatt en tett og jevnlig kontakt med utviklingssentrene for hjemmesbaserte tjenester og sykehjem i henholdsvis Drammen og Ål. Det har vært avholdt møter, hyppig telefonbruk og utveksling av

erfaringer. Fylkesmannen i Buskerud deltok på den årlige konferansen for utviklingssentrene i sør, i desember 2012.

I sin kommunikasjon med kommunene har det vært vesentlig for Fylkesmannen å diskutere Omsorg 2015 og de konsekvenser dette får for planverket i kommunene. Det er ikke sendt ut en egen forespørsel om dette temaet er tatt inn i planverket til den enkelte kommune, men så langt Fylkesmannen har kunnet observere er dette temaet velintegret og kjent i alle kommunene i Buskerud. Samtlige kommuner som er forespurt i møte har redegjort for en plan for gjennomføring av sentrale punkter i Omsorg 2015.

På Fylkesmannens Omsorgskonferanse var Nevroplan 2015 et eget temaområde. Publikasjoner ble delt ut og informasjon om Nevroplan 2015 har også blitt publisert på nettsiden.

86.2 Demensplan 2015

Demens 2015 var eget tema på Omsorgskonferansen. Der ble også aktuelle publikasjoner delt ut og det ble opplyst om muligheten for å søke tilskudd til etablering av aktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens.

Denne tilskuddsordningen har også vært publisert på hjemmesiden og vært tatt opp som tema i alle direkte møter med kommunene i Buskerud.

Fylkesmannen sitter i en arbeidsgruppe sammen med Husbanken og Drammen kommune som arbeider med demens og velferdsteknologi.

Fylkesmannen har fulgt tett opp utviklingen av prosjektene til Utviklingssenter for hjemmebaserte tjenester i Drammen, spesielt det som handler om bruk av GPS til personer uten samtykkekompetanse.

Mange kommuner har søkt om og fått stimuleringsmidler til demensomsorgens ABC. Rapporteringstallene fra Helsedirektoratet for 2012 viser en jevn stigning i antall deltakere fra Buskerud. 20 av 21 kommuner deltar i Demensomsorgens ABC.

Dette tema har vært sentralt i møter gjennomført med utviklingssentrene i Buskerud.

86.3 Kompetanseløftet 2015

- Sammenfattet kommunenes planer for gjennomføring av Kompetanseløftet 2015 i et plandokument som ble sendt Helsedirektoratet innen 1. mars 2012.
- Sammenfattet kommunenes resultatrapporter for Kompetanseløftet i en rapport som ble sendt Helsedirektoratet innen 1. mars 2012.
- Rapportert ut fra plan- og resultatall, budsjett- og regnskapstall og tilgjengelig statistikk på de ulike delmålene i Kompetanseløftet 2015 med særlig fokus på målet om økning i andel årsverk med fagutdanning; oversendt Helsedirektoratet innen 1. mars 2012.
- Se også omtale av årsrapport for Omsorgsplan under 86.1.

86.4 Investeringsstilskudd til sykehjem

Fylkesmannen har jevnlig kontakt med Husbanken og bidrar vanligvis med med faglig assistanse under søknadsbehandlingen til bygging av boliger og sykehjem.

I Buskerud var det kun tre tilsagn til omsorgsboliger i 2012. Grunnet utskiftning av personale og ansvarlige hos Fylkesmannen, ble alle tre sakene håndtert som informasjonssaker. Det ble ikke gjennomført egne møter for de tre byggesakene.

Fylkesmannen er informert av Husbanken om byggeplaner for 2013 og vil følge opp disse på ordinær måte med regelmessige møter med Husbanken. Fylkesmannen har således god oversikt over de byggeplaner som pt. foreligger i Buskerud og som det er søkt Husbanken om finansiering for.

86.5 Kvalitet i helse- og omsorgstjenesten

Alle kommunene har fått tilbud om veiledning vedrørende IPLOS. Det er avholdt konferanse med alle kommunene på dette området i samarbeid med Helsedirektoratet. Når tilsyn gjennomføres, blir IPLOS-registreringer innhentet som en del av pasientjournalen og brukes aktivt under tilsynet.

I Fylkesmannens "Tilstandsrapport" som utarbeides hvert år med utgangspunkt i Kostratall pr. 15.05., vises forskjellene mellom kommunene i forhold til brukere som mottar pleie- og omsorgstjenester. Tilstandsrapporten benyttes aktivt av politikere og administrasjon i kommunene og brukes blant annet i møter mellom Fylkesmannen og den enkelte kommune.

Det er gjennomført en omsorgskonferanse over to dager der alle kommunene var representert. Konferansens hovedinnhold var Omsorg 2015 og et stort fokus på Samhandlingsreformen.

86.6 Utviklingsentre for sykehjem og hjemmetjenester/Lindrende behandling

Fylkesmannen har tett og jevnlig samarbeid med utviklingsentrene, både på Ål og i Drammen. Arbeidsoppgavene har vært spredning av informasjon fra utviklingsentrene til kommunene, deltakelse i seminarer hvor utviklingstjenestene har lagt frem sitt arbeide, deltakelse på strategikonferanse arrangert av utviklingsenteret på Ål for utviklingsentrene i sør.

Fylkesmannen har deltatt i fag- og samarbeidsrådet for utviklingsentrene for sykehjem og hjemmetjenester i fylket.

Fylkesmannen har fulgt opp utviklingsentrenes etablering og videreutvikling av nettverk for samarbeid med de øvrige kommunene i fylket, samt deltatt på regionale konferanser i regi av utviklingsentrene.

Fylkesmannen sitter i styringsgruppen for det lindrende nettverket i Buskerud. Fylkesmannen har også fra høsten 2012 hatt et tett samarbeid med Kompetansesenter for lindrende behandling, helseregion sør-øst, på Rikshospitalet, gjennom møtevirkosomhet, deltakelse på seminar og telefonkontakt.

86.7 Økt forvaltningskompetanse. Saksbehandling i helse- og omsorgstjenesten

Vi har gjennomført et todagers grunnkurs i saksbehandling knyttet opp mot ny helse- og omsorgstjenesteloven. Vi har også hatt to dagskurs om ny helse- og omsorgstjenestelov og samhandlingsreformen. Mange kommuner har etterspurt kurs og mer generell veiledning ut i kommunene uten at vi har mulighet til å etterkomme dette.

86.8 Aktiv omsorg/Partnerskap med familie og lokalsamfunn

Vi er med i to arbeidsgrupper innen dette temaet. "Inn på tunet" er den eldste, men denne har ikke gjennomført møter i 2012 av grunner som ligger utenfor Helseavdelingen.

Den andre arbeidsgruppen består av Fylkesmannen, Husbanken og Drammen kommune. Denne gruppen har fokus på velferdsteknologi og jobber mot et seminar om nettopp utbygging av velferdsteknologiske boliger i 2013.

Det er skjer mye innenfor denne tematikken i kommunene. Dette har vært oppe som tema i samtlige overordnede møter Fylkesmannen har gjennomført med kommunene i Buskerud. Mange kommuner melder at de arbeider med deler av konseptet, slik som dagaktivitetstilbud for hjemmeboende med demens, kulturelle aktiviteter, fallforebygging og innhold i hverdagen som medfører økt livskvalitet, spesielt i sykehjemmene.

86.9 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning

Det ble i 2012 arrangert 4 nettverksmøter i de to etablerte nettverkene for kommunene. Det var deltakere fra de

fleste kommunene og spesialisthelsetjenesten. Det er også gjennomført jevnlige møter med spesialisthelsetjenesten. Disse møtene gir oss kunnskap om kommunenes arbeid med kapittel 9, samtidig som de gir oss anledning til konkret veiledning i enkeltsaker ved at terskelen for å ta kontakt med Fylkesmannen blir lavere.

Det er gjennomført fire systemrettede tilsyn på dette området hvor vi avdekket svikt i kommunenes arbeid. Det ble i tre av tilsynene avdekket bruk av systematisk tvang uten nødvendige vedtak. I ett av tilsynene avdekket vi at mennesker med utviklingshemming ikke fikk forsvarlige tjenester.

Som et resultat av vår overprøving av nye vedtak om bruk av tvang og makt sammenholdt med en risikovurdering, har vi også gjennomført 20 stedlige tilsyn.

Det har kun vært gjennomført ett kurs etter kapittel 9 i en kommune. Vi hadde ved utgangen av 2012 67 gyldige vedtak etter kapittel 9 og 13 som lå til overprøving. Antall vedtak er dermed stabilt i forhold til 2011. På grunn av problemer med ny-registrering av meldinger har vi ingen oversikt over hvor mange skadeavvergende meldinger i nødssituasjoner som er registrert i 2012.

Gjennom tilsyn og annen kontakt med kommunene finner vi at det fortsatt er kommuner som ikke følger opp arbeidet med kapittel 9 i tilfredsstillende grad. Dette gjør at vedtak ikke blir fornyet i tide, meldinger ikke blir sendt der dette er pålagt og tiltak som er å anse som tvang benyttes fortsatt uten at det blir fattet vedtak på dette. Saksbehandlingstiden har økt ved vårt embetet når det gjelder disse sakene som følge av generelt økt saksmengde. Dette gjør også at den tette oppfølgingen vi har hatt av kommunene tidligere, ikke lenger er mulig.

86.10 IPLOS – individbasert pleie- og omsorgsstatistikk

Fylkesmannen har i møter med kommuner i Buskerud sørget for at IPLOS er tatt opp som tema.

Fylkesmannen arrangerte egen temadag for Iplosansvarlige i kommunene i Buskerud 25. oktober 2012 i henhold til de retningslinjer som var besluttet i Helsedirektoratet. Det var direktoratets egne representanter som foresto det faglige innholdet. 40 personer fra 19 av 21 kommuner møtte. Fra alle kommunene møtte minimum to personer.

Særskilte utfordringer som identifiseres i kommunene, slik som IPLOS sine manglende nyanser og muligheter på feltene demens og psykisk helse har vært meldt fra Fylkesmannen til direktoratet, bl.a. fra rådgiver med ansvar for psykisk helse. Det var også tema på temadagen med representantene fra Helsedirektoratet.

Resultatområde 87 Psykisk helse

87.5 Vedtak om overføring

Ingen rapporteringskrav.

87.7 Videre utvikling av det psykiske helsearbeidet i kommunene

Fylkesmannen har fulgt opp arbeidet med psykososial oppfølging etter terrorangrepet i kommunene. Det har vært arrangert samlinger for beredskap/psykososiale kriseteam (se beredskap), aktuell informasjon er lagt ut på nettsidene, informasjon fra Helsedirektoratet er videreformidlet, det er opprettet kontaktpersoner i alle kommuner for psykososiale kriseteam. Det er i samarbeid med Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS sør), formidlet informasjon om "Påfyll",- metodeutvikling og nettverksarbeid for

psykososiale kristeam, e-læringskurset "Når krisen rammer" og nyhetsbrev som sendes ut fra RVTS. Fylkesmannen har ikke mottatt informasjon eller klager på at minoritetshelseperspektivet ikke blir ivaretatt for etterlatte, overlevende og pårørende med innvandrerbakgrunn.

Det har vært avholdt kontaktmøte med ledere for rus og psykisk helsetjeneste, hvor Helsedirektoratet, Korus sør Borgestadklinikken og spesialisthelsetjenesten ved Vestre Viken hf var foredragsholdere. Fokus her var utfordringer i fagfeltet rus og psykisk helsetjeneste i kommunen etter opptrappingsplanenes slutt, veien videre.

Det ble arrangert nettverkssamling over to dager for ledere og ansatte i rus- og psykisk helsefeltet og brukerorganisasjoner hvor temaene var det nye lovverket og utfordringer som trusler, aggresjon og vold i helse- og omsorgsyрket. I tillegg til egne ressurser, var det spesialisthelsetjenesten sammen med psykiatrikoordinator i Hole kommune, Kompetansesenteret for sikkerhets-, fengsels og rettspsykiatri Helse Sør-Øst, Koordineringsenheten for dom til behandling, Seksjon for psykose og sikkerhet, psykiatrisk avdeling Lier, VVHF, som holdt foredragene.

Sammen med Korus sør, Borgestadklinikken, har Fylkesmannen i Aust- og Vest Agder, Telemark, Vestfold og Buskerud laget kompetanseplaner som innebærer tilbud om Motiverende Intervju-kurs og to faglige konferanser. Noen av arrangementene tilbys hvert fylke og andre samarbeides det om å arrangere. Her kan det vises til Korus sør, Borgestadklinikken sine kurskataloger, hvor arrangementene med fylkesmannen er spesifisert. Det har også vært avholdt samarbeidsmøter med Napha.

Fylkesmannen arrangerte i samarbeid med Nav Buskerud, brukerorganisasjoner og Høgskolen i Buskerud konferanser med tema "Arbeid og psykisk helse - ung voksen fra skole til arbeid". Vi har samarbeidet med Selvhjelp sitt regionkontor om å arrangere og distribuere informasjon om konferansen "Sammen om selvorganisert selvhjelp". Det har vært avholdt fagdager for lærer og helsesøstre om "VIP, psykisk helse i skolen" sammen med fylkeskommunen og spesialisthelsetjenesten.

Rusforum, en to-dagers konferanse, ble også avholdt i 2012, og er et samarbeid mellom Nedre Eiker kommune, Øvre Eiker kommune, Lier kommune, Kirkens bymisjon, Vestre Viken hf og Fylkesmannen i Buskerud, med formål å legge til rette for godt faglig arbeid og tverrfaglig samarbeid. Rusforum planlegges og arrangeres av en tverrfaglig gruppe med representanter fra hele rusfeltet. Arbeidsgruppen består av deltagere fra kommunal psykisk helse, NAV, Vestre Viken og private aktører i rusomsorgen.

Formålet med tilbudet om kurs og konferanser har vært kvalitets- og kompetanseheving i rus og psykiske helsearbeid og god samhandling og understøtting av kommunenes arbeid med individuell plan, og styrking av bruker- og pårørendemedvirkning. Et viktig fokus har vært å ha fokus på hvordan sikre god koordinering og samordning av virkemidlene overfor kommunene på tiltaksområder som har delvis overlappende målgrupper, og mot samarbeid om psykisk helsefremmende og forebyggende arbeid overfor barn og unge.

Det har vært avholdt møte med RVTS og Fylkesmenn i regionen. Vi er i en samarbeidsprosess om hvordan bistå og følge opp kommunene som utarbeider kommunal handlingsplan om vold i nære relasjoner. Noen kommuner har utarbeidet planer og andre ikke. Det er ønske om bistand i gjennomføring av dette arbeidet i kommunene.

Fylkesmannen har forvaltet tilskuddsordningen med de tverrfaglige videreutdanningene på psykisk helsefeltet og rusfeltet. Rapporteringene på fagfeltet er gjennomført. Det var i år 11 personer som startet opp videreutdanning innenfor psykisk helsefeltet, hvor 3 går på psykososialt arbeid med barn og unge. 6 startet opp etter- og videreutdanningsstilbud innenfor rusproblematikk.

Buskerud har hatt et tilskudd til koordinerende tiltaksperson. Fylkesmannen har hatt løpende dialog med ansatte i tiltaket og ledelsen i kommunen. Forsøket har bestått av 2 stillinger. Den ene stillingen ble i 2012 overført til fast stilling i kommunen.

Oppdraget er sett i sammenheng med fylkesmennenes arbeid på rusfeltet, jf pkt 88.2 Rusmiddelarbeid.

87.8 Dispensasjon fra forskrift om faglig ansvarlig for vedtak i det psykiske helsevernet

Det foreligger ingen rapporteringsplikt på området.

87.10 Gjennomføring av tvungent psykisk helsevern for personer som ikke har bosted i riket

Vi har ikke hatt noen saker i år.

Det ønskes ny veileder, da den aktuelle (IS 1560) oppleves som lite oversiktlig. I og med at vi har få saker, vil det ved hver hjemsendelse være behov for å oppdatere kunnskap og rutiner. Muligheten for at det blir forskjellige saksbehandlere i hver sak er stor.

Helsedirektoratet bør fortsatt vurdere en sentralisering til ett embete, evt. en regionalisering av oppgaven, for å sikre kontinuitet, likebehandling og kvalitet.

Antall saker

Embeter	Antall
FMBU	0
Sum	0

Resultatområde 88 Rusområdet

88.1 Alkoholoven

Vi hadde ingen klagesaker til behandling i 2012. Vi har deltatt på et seminar i regi av Helsedirektoratet. I forbindelse med at det ble tilført ekstra midler til området arrangerte vi et to dagers seminar med 40 deltagere fra alle kommunene i Buskerud. Dette ble planlagt sammen med KoRus, politiet, skatteetaten og en kommune, som også hadde innlegg på seminaret.

Vi har gjennomført en spørreundersøkelse om kommunenes utfordringer i forhold til håndheving av alkoholoven. Ca. 1/2 parten av kommunene besvart undersøkelsen og er oversendt dir.

Det er opprettet en nettverksgruppe for nedre Buskerud som har jevnlige møter og tett kontakt på mail. Vi har ellers endel veiledning i form av besvarelser på telefon og mail.

Antall saker

Embeter	Antall
FMBU	0
Sum	0

88.2 Rusmiddelarbeid

Se resultatområde 87.7 Psykisk helsearbeid i kommunene; områdene ses under ett og rapporteres under ett.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
82 Tilsyn og klagesaksbeh. etter helsetj.loven	kr 4 674 738,07	kr 268 695,86
83 Folkehelsearbeid	kr 793 402,10	kr 0,00
84 og 85 Primærhelsetj. og Spesialhelsetj.	kr 1 255 212,45	kr 154 447,94
85 Spesialhelsetjenesten	kr 0,00	kr 0,00
86 og 75 Omsorgstj, Habilitering og Rehabilitering	kr 1 216 219,14	kr 271 890,74
87 og 88 Psykisk helse og Rusområdet	kr 525 203,43	kr 467 906,74
76 og 77 Kvalitet og samhandling og Andre oppdrag	kr 1 725 087,64	kr 0,00
Andre oppgaver under HOD	kr -136 887,56	kr 0,00

Sum: kr 10 052 975,00 kr 1 162 941,00

Samferdselsdepartementet

Resultatområde 91 Oppdrag for Samferdselsdepartementet

91.2 Konesesjon til anlegg og drift av taubaner

I 2012 ble det gitt 1 ny konesesjon for stolheis.

Fornyede konesesjoner ble gitt til 2 skitrekk og 2 skitau.

Utenriksdepartementet

Resultatområde 92 Oppdrag for Utenriksdepartementet

92.1 Apostiller

I 2012 behandlet Fylkesmannen 1497 apostiller.

Kulturdepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

I 2012 ble det utbetalt kr 6 681 148 i statstilskudd til registrerte og uregistrerte trossamfunn i Buskerud. Beløpet er fordelt på 52 trossamfunn.

I Buskerud ble det registrert 4 nye trossamfunn og 1 trossamfunn ble slettet.

Fylkesmannen foretok ingen tilsyn på dette området i løpet av 2012. Vi erfarer imidlertid at det fremdeles er en del uro internt i enkelte trossamfunn og dette utløser en tett oppfølging av disse.

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet

Resultatområde 93 Oppdrag på det samiske området

93.2 Samiske språk

Nettsidene er tilrettelagt med 3 samiske språk.

Embetet har ikke utarbeidet egen kommunikasjonsstrategi overfor samiske brukere.

Resultatområde 96 Gravferdsloven

Vi har behandlet 56 søknader etter gravferdsloven. Det er gitt 51 tillatelser til askespredning og 5 avslag. Vi mottok en søknad om tillatelse til å anlegge privat gravsted. Slik tillatelse ble ikke gitt, men det ble i denne saken til slutt gitt tillatelse til askespedning.

Resultatområde 98 Oppdrag på det administrative området

98.0 Helhetlig og strategisk ledelse

Med forankring i vårt interne økonomireglement har vi etablert et fungerende årshjul som fanger opp virksomhetsplanlegging, risikovurderinger og melding av eventuelle avvik til oppdragsgivere. Ved inngangen til 2013 får vi også på plass komplett risikovurdering av tilskuddsordningene. Ledermøtene er helt sentrale i denne delen av virksomhetsledelsen.

Ledergruppen blir brukt aktivt til drøfting av strategiske problemstillinger, dilemmaer og intern koordinering. Strategiske spørsmål tas konsekvent opp på ledermøter og årlige ledersamlinger. I 2012 og 2013 har vi trukket inn eksterne krefter og satt nye ledelsesfaglige temaer på dagsordenen. Vinteren 2012 gjennomførte vi også en nyttig ledersamling sammen med ledergruppen fra FMNO.

Fylkesmannen i Buskerud har en flat lederstruktur uten mellomledere. Vi har imidlertid etablert ordening med fagkoordinatorer i avdelingene. I 2012 gjennomgikk vi funksjon og fullmakter til fagkoordinatorene, og har endt opp med en årlig skriftlig avtale mellom leder og fagkoordinator. Fagkoordinatorene skal også tilbys utviklingsmuligheter, f.eks. innenfor prosjektledelse.

Vi ferdigstilte ny strategisk plan i 2012. I tillegg til visjonen «Fylkesmannen - til beste for Buskerud» og verdiene kvalitet, respekt og tillit, var rapporten «Fylkesmannsrollen-utvikling og utfordringer» et viktig grunnlag for det nye strategidokumentet. Dokumentet er grundig gjennomgått i allmøter og på personalsamling i januar 2013. Strategisk plan er fulgt opp med ny overordnet virksomhetsplan. Overordnet virksomhetsplan revideres hvert halvår.

Embetet har god rekruttering. Rutinene for rekruttering, annonsering og oppfølging av nye medarbeidere er gjennomgått og forbedret. De ansatte er vår viktigste ressurs og gjennom en god personalpolitikk skal vi ivareta kontinuitet og god kompetanse. Alle nyansatte gjennomfører et internt introduksjons- og nyansattkurs. I tillegg til

fordeling av avdelingsvise kompetansemidler støtter vi langsiktig etterutdanning med fellesmidler. Et annet viktig virkemiddel for å beholde kompetanse er en fleksibel livsfaseorientert personalpolitikk. Vår lokale lønnspolitikk ble oppdatert i 2012.

Interne tverrgående faglige utfordringer følges opp i ovaler/arbeidsutvalg som er sammensatt på tvers av avdelingsgrenser. Antall ovaler og mandatet for disse justeres i tråd med oppdragene fra år til år.

Vi deltar på en rekke arenaer for erfaringsutveksling mellom embetene. Fylkesmannsmøtet Oslofjorden rundt er godt etablert og alle våre avdelinger deltar i faglig samarbeid med andre embeter. Denne eksterne kontakten er verdifull og skal videreføres.

Når det gjelder regional stat deltar vi i felles møter med Vestfold, Telemark, Aust- og Vest-Agder.

Kommunene er blant våre viktigste målgrupper. Hvert år gjennomføres godt forberedte dialogmøter med ordførere og rådmenn i kommunene. I disse møtene inviterer vi til dialog og tilbakemelding på vår oppgaveløsning. Møtene gjennomføres enkeltvis eller med 2-3 kommuner av gangen. Tilbakemeldingene er gjennomgående gode og nyttige. Hvert år arrangerer vi også en felles samling for alle ordførere og rådmenn i hele fylket.

Godt språk er en viktig forutsetning for tillit og et godt omdømme. Vi gjennomfører derfor interne språkkurs hvert år for å forbedre vår kommunikasjon med omverdenen. Språkkursene følges opp med andre tiltak, som for eksempel fornying av brevmaler. Målet er å gi korrekt informasjon tilpasset brukernes ulike behov og forutsetninger.

Vi har lagt ned mye innsats i å ta i bruk etatens nye websider. Det gjenstår noe internt arbeid hos oss og ferdigstilling av sidene, før vi har full nytte av denne satsingen. Som et alternativ i formidling av korrekt informasjon har vi også tatt i bruk sosiale medier. Kortfattede budskap på Twitter har vært nyttig i konkrete saker.

98.1 Rekruttere, videreutvikle og beholde medarbeidere

Antall ansatte i embetet pr. 31.12.2012 (faste og midlertidige) var 129. Antall årsverk er 117,05.

Sykefraværet ligger på 5,03 %, av dette er 1,13 % egenmeldt sykefravær og 3,9 % legemeldt sykefravær.

Det var 22 tiltredelser og 19 fratredelser ved embetet i 2012. Medberegnet faste og midlertidige ansatte. 2 av fratredelsene var begrunnet med uttak av AFP og 3 med overgang til uførepensjon. Alderen var 65 år.

Planlagte mål:

- sykefraværet skal ned på 4 %
- rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne
- ansatte skal stå i arbeid mot fylte 70 år

Gjennomførte tiltak:

- Fleksibel livsfaseorientert personalpolitikk
- Ergonomiundersøkelser og innkjøp av kontorutstyr etter anbefaling fra ergonomiterapeut
- Ved fare for sykemelding tilbys timer hos psykolog eller lignende behandling, med inntil 6 timer
- Alle våre stillinger kunngjøres på Jobbressurs.no, men vi har ikke hatt søkere som har opplyst at de har funnet stillingen på denne nettsiden
- Det tilbys seniorkurs og tilrettelegging ved behov, kompetanseutvikling, fleksibilitet pluss ekstra seniordager for alle ansatte fra fylte 62 år
- vi har stilt oss til rådighet for en IA-plass, men NAV har ikke funnet kandidater til plassen
- Arbeidslivssenteret var på besøk og gjennomgikk Jobbstrategien og orienterte på et ledermøte om hva en IA-plass vil innebære for virksomheten

Vi har i flere år satt av ekstra midler i internbudsjettet for kompetanseutviklingstiltak. En rekke medarbeidere har gjennomført videreutdanning (poenggivende) ved ulike læresteder. I 2012 ble det blant annet gitt midler til prosjektlederutdanning, masterstudier i rehabilitering og i utdanningsledelse. Videre ble det innvilget tilskudd til hospitering hos UNESCO/OECD i Paris og et hospiteringsopphold i London for å se på arbeidet med å hjelpe rusavhengige og alvorlig syke tilbake i arbeid. Noen ansatte har tatt etterutdanning som har basert seg på forelesninger på fritiden (kvelder og helger), mens andre har hatt behov for å få fri i arbeidstiden.

Flere av våre forbyggende tiltak på HMS-området har forhindret sykemeldinger eller avkortet sykemeldingsperioden.

Fra 1.2.2010 har vi hatt 1 fast ansatt med nedsatt funksjonsevne i 80% stilling.

Embetet har ingen lokal plan for rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn.

Tilsatte med innvandrerbakgrunn

Tilsatte med innvandrerbakgrunn

Embete	Antall 2011	% 2011	2012	% 2012
FMBU	2	1,6	2	1,6
Sum	2	0	2	0

98.2 Risikostyring

Risikopolicy

Fylkesmannen i Buskerud har i 2012 utarbeidet egne retningslinjer for risikostyring (risikopolicy). Retningslinjene er integrert i embetets Interne Økonomiinstruks og omhandler følgende krav knyttet til risikostyringen:

- Formål
- Roller og ansvar
- Metode
- Rutiner og organisering
- Dokumentasjon

Retningslinjene skal bidra til å sikre at Fylkesmannen i Buskerud har et helhetlig system for styrings-, oppfølgings- og kontrolltiltak, slik at vi virker til Buskeruds beste.

Risikostyringen inngår som en del av embetets økonomi- og virksomhetsstyring, som legger vekt på god mål- og resultatstyring. Hensikten med risikostyringen kan oppsummeres i følgende punkter:

- Forebygge og begrense negative hendelser
- Tydeliggjøre sammenhengen mellom mål, risiko og tiltak
- Bidra til god prioritering og ressursstyring
- Fastsette realistiske mål og ambisjonsnivå for det enkelte år
- Effektivisere og spisse styringsdialogen
- Oppfylle kravene i økonomiregelverket § 4

Overordnede risikovurderinger og tiltak

Risikokartet som er integrert i vår Strategiske plan for perioden 2012 - 2016 tilsier at vi i dag ikke har identifisert kritiske områder på overordnet strategisk nivå. Det er imidlertid behov for å forhindre økt risiko gjennom aktuelle forbyggende tiltak:

- Tap av kompetanse som kan redusere vår kvalitet som myndighetsutøver og veileder

Tiltak: Unngå at sannsynligheten øker gjennom god personal- og lønnspolitikk for å rekruttere og beholde kvalifiserte medarbeidere

- Svekket omdømme

Tiltak: Vektlegge åpenhet i vår kommunikasjon og kvalitet i saksbehandling, tilsyn og veiledning

- Sviktende rolleforståelse og kommunikasjon i håndtering av enkeltsaker

Tiltak: Sikre god rolleforståelse i tråd med dokumentet om fylkesmannsrollen. Sørg for at embetet kommuniserer tydelig og samordnet

- Ressursknapphet kan medføre at vi ikke imøtekommer eksterne og interne forventninger

Tiltak: Tydelig prioritering av oppgaver, effektiv utnyttelse av kompetanse og teknologi. Utnytte muligheter for å skaffe ekstra ressurser. Redusere antall årsverk på områder som kan effektiviseres

- Som IKT-basert virksomhet er vi avhengige av fungerende fagsystemer og en robust IT-infrastruktur

Tiltak: God intern IKT-faglig kompetanse, oppdatert utstyr og tett oppfølging av leverandører og oppdragsgivere. Vår egen IT-infrastruktur integreres i ny fellesløsning for alle fylkesmannsembetene

98.3 Medvirkning

Vår Intranettside blir mye brukt til informasjon til de ansatte. Det ble arrangert 4 allmøter for alle ansatte med diverse temaer.

Annen hver måned er det møte i Samarbeidsutvalget, og hver tredje måned møte i Arbeidsmiljøutvalget. Ved behov innkalles det til ekstraordinære møter. Der legges det til rette for drøfting og medvirkning i viktige saker. Vi følger aktivt den informasjons, drøftings og forhandlingsplikten som er nedfelt i Hovedavtalen, for å sikre de ansattes medvirknings- og medbestemmelsesrett.

I forbindelse med endringsprosesser nedsettes det alltid parts sammensatte utvalg.

98.4 Likestilling og likeverd

Embetet har utarbeidet en statusrapport og tiltaksplan for universell utforming. Rapporten beskriver status, mål og tiltak for fysiske forhold, IKT og rekruttering.

Ved utlysning av stillinger oppfordrer vi personer med innvandrerbakgrunn og med redusert funksjonsevne om å søke. Vi annonserer alle våre stillingsutlysninger på Jobbressurs.no (Jobbportal for personer med nedsatt funksjonsevne).

Vi ønsket i 2012 å etablere en IA-praksisplass for en ung person med nedsatt funksjonsevne, i tråd med IA-avtalens delmål 2. Vi henvendte oss til NAV Arbeidslivsenter med en kort beskrivelse av hvilke arbeidsoppgaver vi kunne tilby innenfor administrasjonsområdet, men NAV hadde dessverre ingen aktuelle kandidater med denne type kvalifikasjoner.

Embetet har interne rutiner for varsling av kritikkverdige forhold som mobbing og trakasering, diskriminering og maktmisbruk.

Vi har handlingsplan for Livsfaseorientert personalpolitikk som tilsier at ulike løsninger er veien til helhet og likeverd. Vi bruker handlingsplanen aktivt.

Det har ikke vært kunngjort ledige lederstillinger i embetet i 2010, 2011 eller i 2012. Av 9 ledere er 4 kvinner og 5 menn.

Kort redegjørelse og oversikt knyttet til likestillingssituasjonen i embetet

Vi har en fast ansatt med nedsatt funksjonsevne i 80% stilling. Vi har to lærlinger med etnisk bakgrunn, en kontor- og en IKT-lærling. I vår handlingsplan for IA har vi sagt under delmål 2 at vi skal ha tiltak for rekruttering av personer med nedsatt funksjonsevne. I 2012 var vi med i prosjekt for delmål 2 i statlig tariffområde. Prosjektet er et statlig samarbeidsprosjekt mellom staten og hovedorganisasjonene som har som mål å:

- ha et arbeidsliv for all
- prøve ut ulike tiltak i ulike virksomheter
- evaluere og peke på tiltak som synes å virke
- spre kunnskap om resultater

Så lagt vi kan se har vi ikke hatt søkere med nedsatt funksjonsevne til noen av våre utlyste stillinger.

Lønn

		Kjønnsbalanse			Lønn	
		m%	k%	Totalt(N)	m (kr/%)	k (kr/%)
Totalt i virksomheten	2012	36	64	129	100	92
	2011	34	66	121	100	83
Embetsledelse/direktør	2012	54	46	9	100	96
	2011	54	46	9	100	97
Seksjonssjef/ass. direktør	2012	100	0	2	100	0
	2011	75	25	4	100	80
Saksbehandler I	2012	40	60	35	100	98
	2011	40	60	34	100	96
Saksbehandler II	2012	39	61	46	100	112
	2011	61	39	62	100	107
Kontorstillinger	2012	12	88	28	100	88
	2011	13	87	25	100	94
Fagarbeiderstillinger	2012	0	0	0	100	0
	2011	0	0	0	100	0
Unge arb.takere inkl lærlinger	2012	50	50	2	100	170
	2011	50	50	2	100	100

Deltid

		Deltid		Midlertidig		Foreldreperm.		Legemeldt fravær	
		M%	K%	M%	K%	M%	K%	M%	K%
Totalt i virksomheten	2012	13	12	1	8	9	6	20	80
	2011	14	20	5	4	0	100	1	3

Ansatte

Ledere med personalansvar

Medarbeidere

Lønn

2012	M%	K%	Totalt	M%	K%	Totalt	M%	K/M i %
FMBU	57	43	7	35	65	122	100	92

98.5 Føringer på IKT-området

Vi har i 2012 hatt oppstart for nytt ISMS (Information Security Management Systems) basert på ISO27001/2, og vil slutføre arbeidet med dette i 2013. ISMS vil også inneholde klassifiseringen av informasjon og risikoanalyse som opprinnelige skulle vært rapportert i 2012 men som er utsatt til 2013.

FMBU har i 2012 migrert til felles AD og er nå en del av fylkesmannen.local. Ved migrering ble alle klienter installert på nytt ved bruk av sccm og brukere er ikke lokal administrator i henhold til det vi vet så langt om ensoneprosjektet. Lync, IP-telefoni og videokonferanse har blitt tatt i bruk, og FMBU benytter nå sentralbordtjenester fra Ssie. Alt i tråd med IKT strategien.

Resultatområde 99 Partistøtteordningen

Orientering om utbetalinger fra Partistøtteordningen ligger tilgjengelig på fylkesmannens nettsider.

Andre

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
91 Andre faglige oppg. på oppd. for statlige virk.	kr 15 058,02	kr 0,00
92 Andre faglige oppgaver for ikke-statlig virk.	kr 0,00	kr 0,00
95 Ressursbruk knyttet til adm/felles oppg./drift	kr 24 526 535,92	kr 0,00
Sum:	kr 24 541 593,00	kr 0,00